

“O”- SUMASO ERUNXI PIROGIRAAME

ERUSAXE DURKESA

Tophiyaa Pederaale Demokraase Repobliike
Erunxi Menisteere

Ommixo Ommiti, Woiliti Erunxi
Beero

“O”-SUMASO ERUNXI PIROGIRAAAME

ERUSAXE DURKESA

Naddhaasitaaraa Geesshaasitaaray

Ade H/Yesuuse Hawaaze
Ade Alamaayyo Maatabe
Indo Gideye Ma'ikelecche
Ade Amantti Ali
Ade Mallasa Daynaaccho
Indo Ayyene Naxhaannate
Ade Gaabbisa Mulugeeta
Indo Mekkete Yoodite
Ade Tafarra Masfine
Ade Abdiisa Debere
Ade Mahaari Abarra

Birshaasiti

Ade Siyyume Girma
Erusaxxi Wondimmo Zennebe

Sekke geeshi beedasiti

Erusaxe Wondu Girma
Erusaxe Bezu Ashebire

Tophiyaa Pederaale Demokraase Repobliike
Erunxi Menisteere

Ommixo Ommiti, Woiliti Erunxi
Beero

GALATA

Ha pissharo naqe gara TEKNIKENAARAA FAYNAANSENAARA mardaasiti Alame baanke,yuuniseefe, seev ze childreene,rayit tu pileye,ADV,Kootebe Metro politaane Univarsiteeraa Benshaangul Gumuze Killili Kaati Erunxi biiroorakko.Ha galata gara u sunxxi gaduttabaa laga ee'itaaraa axxitaaray ha erunxi wogay addeyorosa eerete keenguwaa marokko u matese.Ha'egissha Toopphiya Erunxi Ministerey Galatakko Uquse.

© Tophiya Federaale Demookirase Ripooblige

Erunxi- Ministeere

1^{xo} ettime: 2010 M,B

TOPHIYA Federaale Demookirase Ripooblige
Erunxi- Ministeere

ISBN: 978-99944-2-872-4

Kesso

AAGADDHO	vii
(Bidzunxo agunna suma -erunxe)	1
1 ^{nxo} Saaminte	1
2 ^{xo} saaminte.....	4
3 ^{so} saaminte.....	8
4 ^{so} saaminte.....	11
(Lakkunxo agunna suma erunxo	14
5 ^{cho} saaminte.....	14
6 ^{xo} saaminte.....	17
7 ^{xo} saaminte.....	20
8 ^{xo} saaminte.....	23
(Hayssو Agunna Sumaso Erunxe)	26
9 ^{xo} saaminte.....	26
10 ^{xo} saaminte.....	29
11 ^{xo} saaminte	32
12 ^{xo} saaminte.....	35
(4 ^{sso} Agunna ErunxiSuma)	38
13 ^{so} Saaminte	38
14 ^{so} Saaminte	42
15 ^{cho} Saaminte	45
16 ^{xo} Saaminte	48
(5cho agunna erunxi ee'o)	51
17 ^{xo} Saaminte	51
18 ^{xo} Saaminte	54
19 ^{xo} Saaminte	57
20 ^{xo} Saaminte	60
(6 ^{xo} Agunna-Suma Erunxe)	63
21 ^{xo} Saaminte	63
22 ^{xo} Saaminte	66

23 ^{so} Saaminte	69
24 ^{so} Saaminte	72
(7 ^{xo} saminte agunna suma eruxe)	75
25 ^{so} Saaminte	75
26 ^{xo} Saaminte	78
27 ^{xo} Saaminte	81
28 ^{xo} Saaminte	84
(8 ^{xo} Aggunna suma erunxe)	87
29 ^{xo} Saaminte	87
30 ^{xo} Saaminte	90
31 ^{xo} Saaminte	93
32 ^{xo} Saaminte	96
Atocaco	99
Kille zeere gura aytese katita	100
KOSO ZEERITA AYITTESE-1	101
"O"- Sumasoe Erunxi Prograamee woriguse Maro Eelita	101

O-Sumaso Erunxi Pirogiraame Erusaxxi

Durko Pissharo

AAGADDHO

Ha Erusaxe Durke Pissharoy naquitosi u beray izzufe maadhese nayshituse e maaqusune, e go'unxi woll- gaxxuwa yese haydzi tamma lam'l saamintituse haga erunxo zawa gele giddha nayshituse ingutteseko.Ye esini; Kaaccho maaddhese buro nuuna erunxo,buro diizo erunxo,buro maxxo,gayrosaara wolla yeso era danda'o ukeemorosakko. Ha'esaara ayssi,Woraday ha erunxe begayruwaara echangeenke mati ingey egarafa kafuttessako.Ha Erusaxe durke pissharuwaaka,erusaxi keelana keelana aba hante esa eworgusennike tiddhidi egaduttakoni,erusaxxiti nayshi era danda'ooraa yesumaso abunteera tissi maxxena ingutte erunxe woli gaxxo ayssi nayshi giddhay abakkita meddhe danda'o u go'uttorosa aako ogey do'uttiko yese.

Hamoora Erusese Hantta Gara Peyssheshe Go'e Ogeera

Ha erunxi maaddhese zeer qino oyine zeere gura gara tissi wola ayittese laapi sumaso-erunxita e keengusune ,sumasome wude kaassume peda ubidzi bidzuse 30 daqiqako gaduttesa. Ye izzfi erunxi sumita adduseseni (1) "Hasaawwa Wogga", (2) wonttaafa bidzi wontta "Mamako Wogga", (3) "Zingale Wogga", (4) "Sumasome Wude mahuso kaassita" (5) "Hantta lossuso woga", (6) "Bisho-era Woga" era, (7) "Sumaso giddaa maaqe kaassitako." Erusaxxi bemeddho danda'oora woga go'oora kafena ingutta en'o bidzo bidzi gara esuuggorosako mahe eworguse. Ha esa hiyoy,Erusaxxi Durke kaacchona,sumaso wogga burona "Hasaawuso wogga maaddhakoni erusaxxi sumaso woggazingale zingalusena oo'ynne nayshituse mamako oti erusese edanda'esa /idanda'esa erena burona yewontta erunxi hamo kiito ekiitese/i kiitese danda'e. Eehuttese erusxxo/erusaxxihiyee,nayshi bidzi zeere gara tixo mati modhussi gaxhi tohatiyaa udicesi oddhhe woggase emaaqe gisha,birtti utohatoronniye ha suxxiyaa yese zeere erekko uso eworguse:

- 1^{nxo}: Yewonttaerunxiitakaacchonaerusaxidurke Hasaawo Kaarde,mamako,zingale,Hantta lossita,sumaso giddaa kaassita,sumasome wude kaassita,bisho-era go'uttenaaraa koso haydzi maro eriyaasaxxi pissharo xhiraaziti hiyoy Maxxo,Nuunaaraa gayro Saynise go'uttna erunxxo ingeko eworguse.
- 2^{nxo}: Ebidzi bidzi erunxi suma giddaa ayfutteseesiti eraara emakkooraydi hiyoy,:Nuuna-buro,Diizo-buro,Gayroora wolla yeso era be giddaaka ayttesesako.
- 3^{sso}: Koso maro worge nayshita ulli bidzi bidzuna ayfunxe erusese go'uttuso eruso ogey,maro meekittaaraa paaco ogiti nayshita worguse bishitaaraa shongitaara wola

aytti hangennike uso ere eworgusesa kunxese udanda'uttoronike orjhe wooma shameko kafuttesa.

BEYSOSE: Beye danda'uwaay (Bal'ita), yeusumsuwaayese diizo beytita erusese gaaresa/harcchacchideseessafa naquddese diizita gaddi kucchenya yebeyta U ayforonniye mati eruseko. Yeyssiwo, siye dandadhobaa nayshituse yeso beyta nuuna go'uttena eruseko eworguse.

- 4^{sso}: Nayshi be'ereesitaara gayritan U'eresi, yeydidiwo zeeritan paace, dolli beye; belxheyebaa mati mati hantti lossi makko ukose kaassi bisha naa'o baasa erese udanda'usunek. Emaaddhineni kaassuna eruse genni baasa erdi uddi erunxxi zawiti beeso kaassaara wola wordhi erusese orjhehantta hantteko ugarafa kafuttesa.
- 5^{cho}: Nayshiyi bishunchitaaraa peda peda hantitaara yesuma suma tiddhussi axxi uddi beyoronniye gadey orjhenako e worguse Ha'esini erusaxxi ye nayshitusaara be hanttsaara orjhe godo woy wooma u indosa beysese modhe siissoy ususe sinttorosa mahese e maaqusune, yenayshita yella zawaaxxa(Ade/Indo) magguseko. Yeerusaxxuseni, nayshite ubidzi bidzuna artte tohatesko edanda'use. Ha'esi maaqe woggaakaa, garssi modhussi hanttaasitawo goshe e maaddhobaane aallobaa hantita u beyseesitani maaqeesita kaacci gelsi uddi nayshita essaa aykkeko e worguse. Ha e'oomo gelunxxi genno e maaqorosa bebidzi bidzi suma- erunxxi googiyaa uddina phikkiluttese addusoy inguttiko yeese. Ubidzi bidzi suma –erunxi burona/acchaakawo sumaso-erunxi alssu anjo durkusoy inguttiko yeese.

Hasaawwa Wogga

"Hasaawwa wogga" hidi xheygguttesi, laga woggaaka burona/acchaakayese "30" daqiqiqa suma woga eriyaasaxxit yebe aytto saamintte giddaaka u ere zeere maxxo makkita aba u maaqennike addussi u eroronniye mahesi "Hasaawwo woggako." Ha hasaawwo, nayshiti be ere zeere gara be gaxxo/qalbe ukeemoronniye mahesaara erunxxose u keenge worgue birkkusese/pircisese go'eesakko. Ha ekosoni, eriyaasaxxit bidzi godo wowla ero mahese eriyaara eruso oge/mala go'uttena hasaawwo mahe, oyceeraa gaxxhi hayse bisshe era osita u suugguse (Geesshi u bircche).

Hasaawwo birkkusese:

1. "Hasaawwo kaarde" hiyoy bidzi agunnase naquddese laga zeere ayttese orjhe/malla bishuncoko.
2. Eriyaasaxxi pissharuwaa uddhese bishuncchitaaraa,
3. Pede bishuncchita go'utteko eworguse.

Ye suma- erunxukaafa,"Hasaawwo wogga"hisso zeere dhike bedegexxenniyaaka ye agunnase maaddhese "Hasaawwo kaarde " beysena ,yesumaso woggaa kafutte zeere maxxo ayfunxi(qalame,qirxhe,genno,gara,axxeto ,oo'oygne ye zawa grita,..y.b) inguttasitaaraa hinuni kose pede-pede oycchiaara oycuwayte.

Ye Mamako Wogga

Ye mamako wogga hiyuttesi, ye erunxi suma-woggaaka nayshituse mamako oo'oygne garda olo zeerey zeerutte woggako.Ye mamakoy, saamintiyya yese suma-woggaa u eresa sekke minxxesa e maaqusune, hayssese nayshiti mamakoy zeerutto geediyaaaka sekke mati zeerese,oycese, ye mamakuwaa gadutta axxitani, eelitani, bo'itani, ulli shati ere danda'ita u suuggusrosako e mare.

Ye mamakita zeereme burona,nayshiti ye mamako ulli u eroronikke, gurra maaddhese katitaaraa zeere dhikitaara erddi u yesesa oycchunaara mahonaara addusuwayte. Ye egeediyaaka,yemamako kato orjhusshiyaaraa hasaaydiyaara zeeruwayte.Mamako nayshituse oheme bburona, niise nigoshuna yediizo katona zeerekko eworgse.Ymamako zeerdi hi alssو woggaakaa,essafa kese oycchita oycuwayte.Ha ekosoni, mamako qaadhuseme burona, "Mamakoy yeccha", hidi oycuwayte.U alssusune assi, "Ta'aafey Xhililiqqu,...Ne aafey cim'i cim'i." hiyo bottofitaa.Also garani , ye mamakuwaanna ingutta muritan bottofita.

Zingale Wogga

"Zingale-suma woggaa" hadurkkoora wolla ayftti yese zingalitaaraa woga dholleera oseera,zingale eelitaara ekaa'uttesi yesaaintiyya yese erunxe osuseseko.Yezingale suma-wogga hadurkoora wolla ayfutti inguttese zingaliti kumena zinglus oge zingalli siissekkko.Galalli yese zingalitani,dhike-dhikena shatiyaaraa,mati-mati sekke zingalsse ogena siissuwayte. Ye'esuxxiyyaa,nayshiti higeediyya katti yezingale u zingaloronne lossusuwayte. Yekatitani, erdossoyssune gaxhe u danda'esa hi addusso geede jhjhuncche siidiyaapa siissena oo'oygne katona usaara wolla zingaluwayte. Hizingallo geede essa hisiido katita gaxxhi, zeere qura maxxo ha'e buruwaa u erddoossafa an erunxo-sumaara wolla u hangeenke/aykkennike oyccи hasaawusuwayte. Erusaxi ha erusaxe durkke pissharuwaakaara zingale xhirazze giddaka shonqutti yese zingalita ye zeere shuusho da'aaka side beytitako u keenge.Essa shonquitto baasi assi side beytitita keenguttuwaaso.E maaddhakoni,shonquutto baa zingalita koorssо gandda bentte jhjhunchaapa woriggena baasita assi, naqena zinggaliseko e worigguse.

Hantana Losso Wogga

Erusaxxiti hasuma-woggaaka saamintese naquttese be goshe/wolko hantita, koso nayshiti e'eerdoysi hissine, bidzi wonttaaka bidzi hanta eriyaasaxxiti pissharo xhiraazittafa u hantoronnike mahorosakko worguttesa. Eriyaasaxxiti pissharo xiraaziti gara yese anjo kapena Eriyaasaxxitin addana u hanttiya yesesa utohate. Anjo tohatese dhiggeesuse, pede maroora tohateerakko e worguse. Ha kaaccho lossoy, hasaawwo woggaaka pede hantita u erdo maxxo gardese suugguseme peda koso beytita , katitaaraa taafitaara ulli diizena, bishunchita tishena bekucchita u pidilssorosaaraa tixxo mati u lossorosaarako ego'e.

Sumaso Giddaa kaa'utte Kaasita

Ye sumaso kaassi, saaminte giddaaka ingutte era makko osuse koso en'oko. Ha'egarani, kaassiti wolko u hange gisha , nayshiti wolko ereera miimetoko u suugguse.

Acchaa/buronaubidzi-bidzikaa'eesiti, kaassihamodurkeerekoeworguse. Yekaasseni, modhussi kaa'eeraa kaa'e dheebeeray ooyne go'oora mirrhaara erusuwayte. Ye'egeediyaani, kaassi woggaaka esuxxe efe eworguse maxxo hibadef a inguwayte. Yebidzi-bidzi kaassi esuse maaqe addusoy ingutti yese gisha, ye adduso/anjjona qaadhuwayte.

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

Nayshiti uddime gare kaassuna u erennikeko e erutte. Kaassitini saaminte giddaa yesuma-Woggabe erdo zeerita, gura maxxita, goshew e maaddhobaane gara xhaphiti u oseyoronnikeera gara xhapho giddaa wola u muhoronnnikeera maresako. Burussi, nayshi kaa'e godoy aakuwaaraa e modhetey kafutesesaara maaqesa addusuwayte. Yahafani, edanda'uttete uddi nayshi ye kaassuse shahaxxa u maaqennike gaxhuwayte. Maaquwaaye baaka, gara miidha keenguwaaya nayshiti yesso, peda bishana ha kaassukkaa shahaxxe umqonniye mahuwayte. Dehixhe aykkena, ulli erena be osa aallo u shahuttoronnike mahena usitini ye wolibade be maaqennike ussaa e sintorosa uddi gate mahuwayte.

Bisho Era Wogga

Ye bisho era woggaaka, nayshiti pede-pede qirxhe keenge bishunchita burussi zihe gara ayssi,pede-pede bishunchita u denxxorosa,qalame u tishorosani,woraqate dakkusena be bisha-bisha yese qirxhita hantese u danda'e woggako.Ye bisho era woggay,nayshiti meddho danda'oy essa suuggesakko.Bidzi-bidzi erunxi ayfunxxiti oddhe saamintiyaakaa,erusaxxi durkoy modhe ee'oy addeydonnike yexhiraaziti saamintiyaase erunxi uqo lakko diize dheebe me hissine doondi ayfuttese ayfunxiti yesennike erekko e worguse.

ERDO-ERA ESSUNA WOLI-SUXIYA MAKKES GO'E PAACO

Erusaxxi ERDO-ERA ESSUNA WOLI-SUXIYA MAKKES GO'E PAACO hiyoy,nayshiti burona bidzunxu era keela erunxuse biya u naqorosa wontana wontana nu hantte hantitaka bidzi yeley/naysshiti hantte uso e woriguse era osa makkita aba genno e hanttonikeera aba geno e hanttesesa esaaka zeere ato nu ayikkesaara ye phikkilutta zeereatoessa nu addusesaara ere-erusehamo woke kedday hisese maro e woriguse naysshita ulena ye yeley hantte esa e woriguse era osa makkita degessi e elle aalo maro mahessara ellusesaara nu go'utte zeerekERDO-ERA ESSUNA WOLI-SUXIYA MAKKES GO'E PAACO hamokko.

Ha bera (6) gandda bentte nayishti, ERDO-ERA ESSUNA WOLI-SUXIYA MAKKES GO'E PAACO Ere-erase essara woliko hanggese e maqusune erusaxi naysshiti u hantte e bidzi bidzi en'o giddaka (Kaasse,mamako,Hasaawwo)pede-pede begoshuna/wolko hanttute hantita w.b) beyoora thohateera mahena hantutesako e maaqe.

Ha bera (6) gandda hanttutesi , ERDO-ERA ESSUNA WOLI-SUXIYA MAKKES GO'E PAACO naysshita laga godo be ellusesume gare paaco paaciyaara ye paaco wooma phikkilena naysshiti u ellese era keelaapa pede era keelaka garxese ni go'uttesa maaquwaaso.

Ha hamo gawwaaka,erusaxi naysshita moddhe godo ellusese u mahe marome koso yell/diche gerityi be nay sshi dicho makko u erorosa maheera woriguso maro inggese u dand'oronnike e go'oy orijeko..

ERUNXI-MARO MIJHITA/EELITA

Ha erunxi maro mijhey hiyoy bidzi erunxi ayfunxe eriyasaxituse gardessesa tiddhissiyaara addussiyaara mahese dand'e esunnana ersusose i qaaddhose erunxi eeloko.Erunxi-wogani,wooma e keemoronnike mahese erunxi maro mijhey ero eruse hhanttase e shaho mati go'uttey ye erunxe hanta gara peyisshese mahena ye erunxi garage kafutte era makko osako e degexuse.Pedaapani peday,yede oomona/eero erunxi keela gandda bentte naysshituse ernxi maro mijhe go'uttey hiyoy zeerita bisshunche goynddi shawukana abakko erese u dand'oronnike e go'oy orijhekko.Ha essapa dendase pede pede ayfunxita maro eelona wola muhussi erusena nysshti zeerita shawukana erese u dand'oronnikeko e mahe. Ha erusaxi-durkke pissharuwaka e bidzi bidzi saaminte/Amaaro-laapuka/erunxi maro eelo beyses zeerey shuushutiko u gadutti yese. Ha erusaxi- durkke pissharuwaka yese erunxi maro eeliti erusaxuse oge beyisese uquwaaye baaka hade erusaxe/yo e/l wontta iqide gara koseseni ooyne eeriseseera hi Koorisso gandkke gandakke sekke geeshi hanta gara pheysshesukko hi danad'e.Ha esuse woliko hamese dand'e phissharuwaaxe (potita,posterita,moodelitaara pede pede eelita) go'uttena Nayssi dicho keela katti erusey erusaxi garafa kfurte hanttako.Erunxi eelo marita hi gayro bentte eeltukaafa naddhi go'uttese olo marddi yesesaara meddhona yese zeerita hantteko kafuttesa.

"O"-Sumaso erunxi woga ayfunxitaara kafutte era osa makkita

"O"-Sumaso erunxi prograameyaaka gadutte se buro gara e gara ellese beeso beyo hanta gara feyshese ha erunxi wogaka 6 ayfunxe/dicho ogiti/ oomo kafutte era osa makkoora ayfunxaaray beraka esa ayikke e worigguse suma wogga lagetey ha e oomuwaakako e uddhyi yese.6 ayfunxti,are are shati ususe pede era u inggutesa e maaddhobaane bidzi pedaara wolko wola ayttiyaara marddiyaara wontana wontana era-erususo hanta gara peysshesakko.

1- GARA SHAHITAARA GARA SIISO DICO(140 SUMA-WOGGA)

Kaafutte woomita

- -Axi-gara shahitita go'ora hanta pede pee en'ita ereera hadursaara osshichaara yese axi gara shahita shati ere dand'ok u suuguse.
- -Malla gara xhaphiti en'ona axeto gara shahita woliko u hantte hanta u suuguse.
- Giddha gara xhaphiti wola ayikkena pircidi hiye u suuguse.
- -Worigguse gara moddhete shaho kaachita wontana be yeso shonggituna u kose.

2. Nuuna dichuwaara gounxi mala(150 maso wogga)

Kafutte aafita

- E worgusenike/bisshenike haysse, marutte, mahe inge danda'o u dicche, u duuguse
- Peditaara wola kume/eke dam\nda'o u bohuse
- Zeerusedanda'o u duuguse
- Diizeme buronase naquwaara diize danda'uwaara u duuguse
- Diizewoga danda'o u duuguse

3. Kaach maxo era danda'o duuguse (150 maso wogga)

Kafutte aafita

- Taafita shhiyaara taafiyaara u danda'e
- Abakiti muhuwaara ingintiyaara u aggadhe
- Makunxi miijhiti Makita u aggadhe
- Godo denxo maxo u adduse
- Wogga denxo maxo u aggadhe

4. kitaa, woylaasaara siisowaarase dicho (120 maso wogga)

Kafutte aafita

- Be kitase biya sintu siisso addusyaara biya mare danda'uwaara u duuguse
- Wolkose shongitaara danda'itaara u duuguse
- Be kitaasaara be gayro modhetiyaara seelaara u kakke.
- Pedita mare dano te'iyaara toohate danda'o u duuguse.

5. Gayro era dicho (130 maso wogga)

Kafutte aafita

- Be uqese garita u ere
- Be gayroyese abakita u gaxhe
- Gayro kabe go'unxe u gaxhe
- Gayro yese miiddheabakita u ere
- Be agexi /toyyye-binne/yeso u shahe

6. Meddhiyaara nasshe danda'o diccho (110 maso wogga)

Kafutte aafita

- Be bishana bishanase ee'aara bishaara u erutte
- Ishunche denxiyaara tishe danda;uwaara u duuguse
- Zingale naquwaaka shahaxe maaqese worgo u denxe/ u keenge
- Be garo muhe abakita gou'utti be bishana bishana yese ee'ita medhe/hante u duuguse.
- Medhe danda'o bade eehana goochutte u ahe.

Erusaxo, ha saamite masoy 25 e maaqusune, haya addeyda ayfunxi aakete maxuwaaka gelsi u bidzi bidzi ayfunxi oomo yese erese ellose e bidzi bidzi ayfunxuse worguse/ elle wogga keemese u danda'e. ha e bishana, axheto garaara siiso gariti dichoy 4maso wogga, nuuna dichuwaara go'uwaaray 5 maso wogga, kaacho maadhese maxo era danda;oy 5 maso woggga, kita-wolkuwaara siisso dichuwaaray 4 maso wogga, gayro era dichoy 4 maso wogga, meddhiyaara nasshe danda'o dichoy 3 maso wogako keemorosa e gadduttese. Ha maadhi maadhi wontana wontana hantutte hanta hiyoy nayshita mokkese, kaxe efusiyaara gehunxi woggaara beeka ekkuwaasso.

(Bidzunxo agunna suma -erunxe)

1^{nxo} Saaminte

Ye saamintiyaase ero makko ositi

Nayisshti ha erunxi geediyaka;

- Be gara axheto sunxita u ule.(4- suma- wogga).
- Yegayruwaafa bebishana bishana yese katita u ule.(5-suma-wogga).
- Taafitani (1x-9xo)aallo yeseesita uxheygge.(5-suma-wogga).
- Siisso bishitini(Beysose; maggase, garamose, huulase, jhasshesaara higilsaaray sintsesa u adduse.(4-suma-wogga).
- Beyese gayritaara pede gayritara wolla bishusshiko ubeyne.(4-suma-wogga).
- Bishichitaaraa qirxhaa-qirxhitaara hantesemare eelita u ule.(3-suma-wogga).

Erususo Malita

Hasaawwa, Mamakita zeere, adduse, hata oycchaara mahoora, zingale,kaasse

Erunxi Maro Mijhe/Eelita

Yehasaawwo, ye mamako,ye kaassitaaraa yezingale,axxi garita beyse bishunchita, 1^{xo}-9^{xi} taabo takaardito,taafo lootto, bishan bishana yese taafita (Goddita, Qorkita,...w.b),siisso adduse danda'e bishunchita, bebishana yese zingale eelita, kato essa shonqusoosita, katoy essa eellese siiditaara kaasseettitaara,maqase,bishuncchi woraqitte,bebisha yese irsaasita, waaxxi qalame, giddha buruushita, halla kaasse, kilo gara kese, lisiso, shilale, jhaade, bebishana yese goommita, mancha saaxhine.

Hasaawwa Wogga

Ye hasaawwo kaarde-1^{xo} Agunna

Hassawose uqe esa e woriguse oychita

1. Nayshito, yebishunchiti gara higglese axe beyaakaa hi yese?
2. Hi beene bishunchiti gara aba aba xheyssita ingge hantitawo yesa? Hi gayruwaka uddi woggaka hi sine xheyssiti aba bisshitawo?
3. Ye bisshunchiti gara aanxhi zawita,mixitawo w.b. beya hi yese?
4. Bishunchi gara hi beene axiti balina woke beuttese axeto gariti aba abawo? Haya,baalina woke yesesa axheto garita beyisse dand'esi uuneewo?
5. Bishunchi gara bentte gayroora hi gayrooray wola makkusune abanaw wola e bishe? Hi gayruwaaka aba aba bisha zeeritawo yesa?
6. Ye bisshunchi gara maggeera,miceera,higgleera,jhassheera w.b siisita beyisesi a'esawo? Hinuni ayide ayidewa hinumbba e magguse? Hinumbba e magguseniyaaka ami hi hantte?
7. Hi beenesa bisshunche bisshoshese aba aba eelitawo hinumbba e worigguse?

Ye Mamako Wogga

- Ye mamako xhiraaze giddaaka yese mamako taafo 1 "ogaxhoy biya I eruse" hine mamako hi zeereteko ye e suxiya ye esaara wolla muho keenge oycchita oycuwayte. Aalli ciraani hikeenge woossoy yesso garxe bottofitaa.

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

- Sumasome wude kaassutte kaassiti xhiraaze giddaa yese kaassi taabo 1 "Burona aafussha sunxe" hine kaasse uso kaasena axheto gara shahita sunxe u uloronnike maruwayte.
- Sumasome wude kaassutte e kaassiti xhiraaze giddaa yese kaassi taabo 2 "Keemiti kaasse" hine kaasse kaassisira be gayirofa yoone pede pede xheyssita u uloronnike maruwayte.
- "Dafe kaasita" nayshita be xharddi yese kaassita beese hinne wolla maadhe u kaaoronnike mati uddi baddena dicho u suugosorosa mahuwaayte.

Hantana Losso Wogga

- **Hantta 1:-** hanta tiraaze gidda yese hanta taafo 1 gara yeso kacho matti nayisshti, be bidzi bidzuna denddi ye mamako gara yese ogaxhoy biya I erussechonni be sumasuwa yese be laggituse biya u erusorosa mahuwaayte.
- **Hantta 2:-** hanta tiraaze gidda yese hanta taafo 2 gara yese kaacchona taafo kaarde gaeafa 1-9 aallo yese taafita katona uxheygorosa mahuwaayte.
- **Hantta 3:-** Hanta xhiraaze giddaa yese hanta taabo 3 gara yesesa kaaccho mati 1-9 aalo yese taafita be gil'a, qorikiti ooyine wola bisshese zeeriti gara gaxussi u taforonnike mahuwaayte.
- **Hantta 4:-** Hanta xhiraaze giddaa yese hanta taabo 4 gara kaaccho mahena taafo-kaarde go'uttena 1-9 aalo yese taafo katona u xheyigorosa mahuwayte.

Bisho Era Wogga

- Bishunche essunna hantese mare pede pede eelita Beysoe; iriisaase, iiresa, laapise, woraqite w.b uqusena naysshti u oyicoronnike mahuwayte.

Sumaso Giddaa kaa'utte Kaasita

- Be sumaso giddaa kaa'utte kaassiti xhiraaze giddaa yese kaasi taabo 1"Am hinuse sintu?"hine kaasse kaassena pede pede arttuntte keenge siissita bishusshi u beysoronnike maruwayte.(Beysose, higilssa siisso).
- Be sumaso giddaa kaa'utte kaassiti xhiraaze giddaa yese kaasi taabo 2"Taaflo looto" hine kaasse kaassena taafita u xheyisuna u ulorosa muhuwayte.

Zingale Wogga

1. Ye zingale xhiraaze giddaa yese zingale taabo 1"Erunxi zawa nu hameese" hinesa u zingaloronnike mahena be erunxi zaw u eehoronnike muhuwayte.
2. Ye zingale xhiraaze giddaa yese zingale taabo 2"Axheto gara shahita" hinesa u zingaloronnike mahena be axheto gara shahita u shati u uloronnike muhuwayte.
3. Ye zingale xhiraaze giddaa yese zingale taabo 3,(1-9) aalo yese taafita katona u xheyigorosaara "giddha giddha kafita" hinesa u zingaloronnike muhuwayte
4. Ye zingale xhiraaze giddaa yese zingale taabo 4"Zawa keemita zingalesuko u dand'e" hinesa u zingaloronnike mahena hi gayruwa bentte pede pede keemiti xheysse u uloronnike muhuwayte

2^{xo} saaminte

ye saamntia era osa makko

Nayshiti ha erunxi geedika,

1. Gara shahiti hanta u adduse.(4-sumawogga).
2. Be gayirofa yoone pede pede xheisitani u ule.2-suma wogga.
3. Pede pede losso keemita uqusesaara zarusesaara mare katita u ule.(2-suma wogga).
4. Taafita (1-20) u xheyge. (2- suma wogga).
5. siisoishitani (Beysose; maggase, higilese, micese, huulase, jhassheshe, siisso u adduse.(4-suma wogga).
6. Essaa beyese gayrita pede gayritaara wola bishushi u beene (4-suma wogga).
7. Bishunchitaaraa qirxhaaqirxhiti giddaa yese shaho ulli u adduse.(3-suma wogga).

Erususo Malita

Hasaawwo, mamakita, zeere, adduse/ohe, hantutte hanta, oycchaaraa mahoora, zingale, kaassita.

Eunxi Maro Eelita-

Hasaawwo kaarde, mamako, kaassitaara zingaleera ayttese pissharo, axxuse ebaallina woke yese gara shahita beyse bishuncho, 10-20 aalo yese taafiti tato, laga taabita (qorkita, goddita...w.b), be gayruwaa yese kaatibeeriti bishunche, zihe gara ayxxutte bishunchita, be bishana bishana yese siisso beyse bishunchita, pede pede ose eelita, kato shonqe meekita, katiti essa shonqtese siiditaaraa kaassesitaara, maqase, bishunchuse maaqe woraqatita, be bishana bishana yese qalame keenge irssaasita, waaxxi qalame, giddha buruushita, halla, kilo, lisiso, sallundi essana garuso tuubbo, jhaade, wolume gare genno keenge goommita, manccha saaxhine.

Hasaawwa Wogga

Ye hasaawwo kaarde-1^{xo} Agunna

Hassawose uqe esa e woriguse oychita

1. Nayshiti gara aba aba hine zawa keemitawo beyia hi yese? Zawa gawaka zawa keemiti yesa u yese? Hi zaw keemita uquse ooyine zarusese aba aba xheyisitawo hi go'utte?
2. Ye bishunchiti gara hi beene axiti baalina yekke maddhese axheto gara shahiti une unewo u sungge? Hayya, hi baalina yekke yese hi axheto gara shahita beyise dand'essi uunewa?
3. Ye hi beene bishunchi gara aba aba xheyissita ingge hanttitawo yesa? Hi gayrofa hi sine xheyissiti gawaafa hinumbba maggusesaara magguwsuwaasaray a'esitawo? abasse?
4. Bishunchi gara aanxhi iinduwaaxhuwa yesa? Taafotato 10-20 aalo yese taafita katona xheyiggesi uunewo?
5. Pede axi gayiruwa handdi era hi ere? Hi gayirome aritese peda abawo hi beedo?
6. Ye yeley woxhessi abay maaddho gisshawo? Gamijay goodiya/woxhuxiya yesesi ye yeley abawa esuse sinttesa?

Ye Mamako Wogga

- Ye mamako xhiraaze giddaaka yese mamako taafo 2 OGAXHOy be gara geejhete mamako mamakuwayyaa. Yee suuxiyaaka esaara wolla muho keenge oycchita oycuwayte. Aallli-ciraani hikeenge woossoy yesso garxe bottofitaa.

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

- Sumasome wude kaassutte kaassiti xhiraaze giddaa yese kaassi taabo 3 maxxo kaasse(hi gara shahitani dole)hine kaasse kaassena be gara shahita u ulorosa muhuwaayte.
- Sumasome wude kaassutte kaassiti xhiraaze giddaa yese kaassi taabo 4pede pede losso keenge keemita uqseesara zarusessara mare xheyssita/katita/"pede pede losso keenge keemita uqseesara zarusessarahine kaasse u kaaorosa maruwaayte.
- Sumasome wude kaassutte kaassiti xhiraaze giddaa yese kaassi taabo 5 "MAXO KAASE wolla wolla maddhi meddhe" hine kaasse u kaaorosa mahena taafita u uloronnike muhuwaayte.
- "Dafe kaasita" nayshiti be xharddi kaae kaasita beese hinne wolla maadhe u kaaoronnike mati uddi baddena dicho u suugosorosa muhuwaayte.

Hantana Losso Wogga

- **Hantta1:-** hanta tiraaze gidda yese hanta taafo 2 gara yeso kacho matti 1-20 aalo yese tafita katona u xheygorosa muhuwaayte.
- **Hantta 2:-** hanta tiraaze gidda yese hanta taafo 3 gara yese kaacchona taafita hirchacho giddha shuchita,qorikkita ooyine wola bisshshe zeerita gaxussi u taaforonnike muhuwaayte.
- **Hantta 3:-** hanta tiraaze gidda yese hanta taafo 4 gara yese kaacchona taafo kaarde go'uttena 10-20 aalo yese taafita katona u xheygorosa muhuwaayte

Bisho Era Wogga

- Qirxha qirxhituse mare laga eelita Beysose; shibo, qangga, kartoone, uriqqa/plastnni, maqase, qirxhe essuna kessusosa bisshesa hi oodo geede naysshituse pede pede makkituna (bisshana, gennina, qalamena w.b) u uloronnike mahuwaayte.
- Hasaawo-kaarde 5 gara bentte bisshunche go'utti hi gayruwaaka bentte kaati beero bisshunche beyissena be gayro yese kaat beerora wola bissushi beewaaayte.

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

1. Sumaso giddaa kaa'utte kaassiti xhiraaze giddaa yese kaasi taabo 1 (Am hinuse sintu? Hine kaasse kaassena arttuntte keenge siissita bishusshi u beysoronnike maruwayte. (Beysose, Huulasaara jhashe siisso)).
2. Sumaso giddaa kaa'utte kaassiti xhiraaze giddaa yese kaasi taabo 2 "Taaflo looto" hine kaasse kaassena taafita u uloronnike mahuwaayte.

Zingale Wogga

1. Ye zingale xhiraaze giddaa yese zingale taabo 1 "Erunxi zawa nu hameese" hinesa u zingaloronnike mahena be erunxi zaw u eehoronnike mahuwayte.
2. Ye zingale xhiraaze giddaa yese zingale taabo 2 "Axheto gara shahita" hinesa u zingaloronnike mahena be axheto gara shahita u shati u uloronnike mahuwayte.
3. Ye zingale xhiraaze giddaa yese zingale taabo 5,(1-10) aalo yese taafita katona u xheyigorosaara "NU KAAESE !NU MAGGOOSE!" hine zingale u zingaloronnike mahuwayte.
4. -Ye zingale xhiraaze giddaa yese zingale taabo 3,10-20 aalo yese taafita katona u taaforonnike "Giddha giddha kafita" hinesa u zingaloronnike mahwaayte.
5. Ye zingale xhiraaze giddaa yese zingale taabo 6, "Qalame bissita" hinesa u zingaloronnike mahena bisshunchuse e worigguse pede pede qalamita u ulorosa mahuwaayte.

3^{so} saaminte

ye saamntia era osa makko

Nayshiti ha erunxi geedia,

- Gara shahiti hanta u adduse.(4-sumawogga).
- Pede pede losso keemita uqusesaara zarusesaara mare katita u ule.(2-suma wogga).
- Laga axxit kato u ula. (3-suma wogga).
- taafita (1-20)uxheygge. (2–suma wogga).
- Taafitani u diize (3 –suma wogga).
- Siisso bishitani(betsose; maggase,higilese,micese,huulase,jhassheshe,siisso u adduse.(2-suma wogga).
- Beenna biyaa mare osa lossona usuugguse.(2-suma wogga).
- Essaa beyese gayrita pede gayritaara wola bishushi u beene (4-suma wogga).
- Bishunchitaaraa qirxhaaqirxhiti giddaa yese shaho ulli u adduse.(3-suma wogga).

Erususo Malita

Hasaawwo, mamakita, zeere, adduse/ohe, hantuttehanta, oycchaaraa mahoora, zingale, kaassita.

Eunxi Maro Eelita-

Hasaawwo kaarde, mamako, kaassitaara zingaleera ayttese pissharo, axxuse ebaallina woke yese gara shahita beyse bishuncho, laga taabita (qorkita, goddita...w.b), be gayruwaa yese kaati beeriti bishunche, zihe gara ayxxutte bishunchita, be bishana bishana yese siisso beyse bishunchita, pede pede ose eelita, kato shonqe meekita, katiti essaa shonqtese siiditaaraa kaassesitaara, maqase, bishunchuse maaqe woraqatita,be bishana bishana yese qalame keenge irssaasita, waaxxi qalame,giddha buruushita, halla, kilo, lisiso, sallundi essana garuso tuubbo, jhaade, volume gare genno keenge goommita, manccha saaxhine.

Hasaawwa Wogga

Ye hasaawwo kaarde-1^{xo} Agunna

Hassawo gara uqe oychita

1. Nayshito, yebishunchiti gara higglese axe beyaakaa hi yese? abase e higillo sawo hinumba e bishe?
2. Ye bishunchiti gara maggusesaasanmaggusuwaasan maaddhese katiti meddhutteronni ke mahesi abakoydin hi beene? Hgayittaaka hisiine katittaafa hinumba maggusesaara maggusuwaasaaray aasitawo? abase?
3. Bishunchi gara bentte nayshiti aba hanttisine wo bentiyaa u yese? Ye hanttani an begara shahonaw hantiyaa u yese?
4. Bishunchi bentte gayroora hi gayrooray wola abanaw bishe? Hi gayruwaaka aba bisha zeerew benttesa? Peda axxitii gayruwaaka handi era hi ere artesesa aba abaw hibeedo? Higayrome am artese abakko hibeedo?

Ye Mamako Wogga

- Ye mamako xhiraaze giddaaka yese mamako taafo 3 Ogaxhoy begara geejhete mamako mamakuwayyaa. Ye'e suuxiyaaka esaara wolla muho keenge oycchita oycuwayte. Aallii ciraani hikeenge woossoy yesso garxe bottofitaa.

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

- Sumasome wude kaassutte kaassiti xhiraaze giddaa yese kaassi taabo 5 maxxo kaasse(Taafituna budune meddhe hine kaasse u kaa'oroni ke mahena taabita u uloroni ke maruwayte).
- Naysshiti be aafe u pashoroni ke mati pede u laggiti u siise katita siidi uune kato e maaqenni ke ulorosa muhuwayte.
- Sumasome wude kaasute kaasiti gidda yese kaasi taafo 2 "Bo;iti kaase" hinekaase kaasi u katita u uloroni ke muhuwayte.
- "Dafe kaasita" nayshita be xharddi kaae kaasita beese hinne wolla maadhe u kaa'oroni ke mati uddi badden dicho u suugosorosa muhuwayte.

Hantana Losso Wogga

- **Hantta 1:-** hanta tiraaze gidda yese hanta taaf 5 gara yeso kacho matti 1-20 aalo yese tafta qorkkita/wola bishe abakkita shuushi ye taabo taabute abakkitaara wolla u igginxorosaara taaforsaara mahuwayte.
- **Hantta 2:-** hanta tiraaze gidda yese hanta taaf 4 gara yese kaacchona taaf kaarde gaeafa 1-20 aallo yese taafita katona uxheygorosa oycuwayte.
- **Hantta 3:-** Hanta 3:Hanta xhiraaze giddaa yese hanta taabo 6 gara yesesa kaaccho mati irsaase aykkeeraa go'unxxaaraa u lossoronnike mahena 1-20 yese taabita u tishoronnike mahuwayte.
- **Hanta 4:-** Hantta xhiraaze giddaa yese hanta taabo 7 gara kaaccho mahena naxhibita go'utti 1-20 aallo yese taabita wola muhussi diize u lossoronnike mahuwayte.
- **Hanta 5:-** Nayshituse baalame woke yese wudena axxeto gara beyse bishunche beysena u go'o u zeeroronnike maruwayte.Ye'e geediyaaka □kume maxxo inguwate,(Beysose,aafey beyese,washey siyese,...w.b).

Bisho Era Wogga

- Bishuncho hiyey aba hiye emaaqesa nayshitaara hasaawwo mahe beysose: be gayro yese kaati beeriti bishuncho naddhi beysena.
- Bisho era xhiraaze giddaa yese bishop era taabo 1 (bishunchita zihe gara ayxxe) hinesa u hantoronnike mati bishunchi gisha era u suuggusorosa maruwayte.

Sumaso Giddaa kaa'utte Kaasita

- Sumaso giddaa kaa'utte kaassiti xhiraaze giddaa yese kaasi taabo 1(Am hinuse sint? Hine kaasse kaassena arttuntte keenge siissita bishusshi u beysoronnike maruwayte. (Beysose, higilssa siisso).

Zingale Wogga

- Yezingale xhiraaze giddaa yese zingale taabo 2 (axxeto gara) hinsa u zingaloronnike mahena gara shahiti sunxe u uloronnike mahuwayte.

4^{so} saaminte

ye saamntia era osa makko

Nayshi Ha erunxi Geediyaaakkaa:-

- Axxi gara shahiti hantita ulli u adduse.(4-Suma wogga)
- Axxi katita u bishana bishana ulli u ere.(1-Suma wogga)
- Anjjitaaraa durkkitaaraa gaxxhi erena mahita u ingge.(4-Sum wogga)
- Taafita bekucchena u diize.(5-Suma wogga)
- Beenna biyaa mare era lossona osussi disshi u go'utte.(4-Suma wogga)
- Essaa beyese gayroy pedaara abana wola bishesha matti u beene.(1-Suma wogga)
- Go'usse keenge godita ulli u ere.(3-Suma wogga)
- Bishunchitaaraa Qirxhaaqirxheera ulli u adduse.(2-Suma wogga)
- Begayruwaa bente abakkiti bishuncho naddhi/denssi u beyse.(1-Suma wogga)

Erususo mala ogita:-

Hasaawo, mamakit ohe, adduse. hantta, oychitaara mahorra kaasita.

Erunxi Maro Eelita

Hasaawo kaarde, mamako, kaassitaara zingalitaara aytese pissharo,wola muhese danda'e qirxhe keenge eelita, higayruwaa bente maro inge danda'e kaati beero bishunchita, 1-20 aallo taafo beyse taafo kaarde, laga zingalese mare eelita,kato essa shonqese go'e teeppe, katoy essa shonqese go'uttuso siidita, maqase, bishunchose go'e woraqite, be bisha-bisha qalame keenge irsaasita, giddha buruushita,waaxxi qalame, halla, kilo, lisiso, tororita,sallundi essaanna garuso tuubbita, jhade,begenno-genno keenge goommita,manccha saaxhine.

Hasaawwa Wogga

Ye hasaawwo kaarde-1^{xo} Agunna

Hasaawwose Uqe E worguse Oycchita

1. Bishunchiti gara aba bisha go'e goditawo bentiyaasa? Go'e goditi aasa maaqennike hilaggituse zeeruwayte. Aba aba marrowo u inge?
2. Bishunchi gara hiqino mara hanttaafa aba abaw hibeedo?

Ye Mamako Wogga

- Mamako xhirraaze giddaa yese mamako taafo 4 "lam'i erecita" hine mamako mamakuwayte. Erusaxxitini, ye'e geede nu eriyaasaxxiti be gayrooraa pede gayrooea ulli u erorosa maruwayte. Ye mamakitaaran wola ayttese oycchita oycuwate. Aalliciraaka garxxe hiworge modhe woossoy yesso garxxe bottofita.

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

- Sumasome wude kaa'ute kaasite xhiraaze gidda yese taafo kaasi taafo 6 "jiileta jiileta" hine kaase kaasena anjjoora woossoora kafena maho inguso lossusuwayte.
- "Dafe Kaasse" anyshiti bexharddo kaassita be Goshena maaqqe wolla u kaa'oronneke mahena uddi beyeso diccho u suuggusorosa mahuwayte.

Hantana Losso Wogga

- Hantta 1:-** 1-20 aallo taafita beysena nayshiti egara belossiccho pissharuwa mati mati diizzi ulossorosa maruwayte.
- Hantta 2:-** baallina yekke yese karana yese axxeto garita beyse bishunche nayshituse beysena ugo'o uzeerorosa maruwayte. Ye'egeediya kume maxxo inguwayte. Beysose, kucchey pitti beyese, tokey qaadhese...w.b.)

Bisho Era Wogga

- Qirxhaa-qirxhe hiyoy aba maaqeenke nayshitaara wolko hasaawwo mahe.Beysose, hi gayro bentte be bishana bishana yese qirxhaa qirxhita beysena qirxhaa qirxhe hiyoy aba maaqeenke u eroronneke maruwayte.
- Bisho xhirraaze giddaa yese bishop era taafo 2 higayro bentte pedeydese bishuncchita laga bisha qirxhena burssi nayshiti wola muhususo oge mati mati ulossonnike maruwayte.
- Bisho era xhiraaze gidda yese kaasi taafo 3 eriyaasaxi losse pissharo gara be gayro bentte be bishana bishana yese go'e godita beyse bishunchita nayyshi tishoronneke mahuwayte.

Sumaso Giddaa kaa'utte Kaasita

- Sumasome wude kaa'utte kaassita ayttese xhirraaze giddaaka kaassi taabo 3 be berana-berana kaacutti yese axxiti kato (beysose,cima,mulla,kayma xha'e,na'e, busho..w.b. e woggana woggana siissena nayshiti yekaasse u uloronneke mahuwaayte.

Zingale Wogga

- Baalina wokke yese axi gara shahiti hanta ulese maare laga bisha zingalita naqena u zingalorosa mahuwaayte.
- Ye zingale xhiraaze gidda yese zingale taafo 7 "kuche shohey yeyesikko" hine zingale mati mati u zingalorosa mahena biya u maroro osa u suugusorosa maruwaayte.

(Lakkunxo agunna suma erunxo

5^{cho} saaminte

Ye saamintya eruso osa makkita

Ha erunxi geediaaka, nayshiti:-

- Axeto gara shahiti hanta u adduse. (4 suma wogga)
- Anjjitaara woositaara erena maho u ingge. (4 suma wogga)
- Wolla hante woggaka moddhe muhoo oge/mala u go'utte.(1 suma wogga)
- Taafita u diize (5 suma wogga)
- Beqinona biya mare era osa lossona suugusi u go'utte. (2 suma wogga)
- wolla yesuso wogga yese jeete birchuso era osa u suuguse. (2 sumawogga)
- go'o maaqe goditani ulli u shahe. (4 suma wogga)
- be gayruwaa yese bente laga bisha bishunchita u bishunche. (3 suma wogga)

Erususo mala/Ogita:-

Hasawwo, mamakita zeere, adduse/ohe, hantute hanta, oychaara muhuwaara, zingale, kaasita.

Erunxi mara mijhita/eelita:-

Hasaawo kaarde, mamako. kaasara zingale aytese pissharo, u gayruwa bentte go'o make goditi bishunche. diizutti yese taafita, laga zingalese mare eelita, kato essa shonqusoo teepe, katiti essa shonqutese siiditaara kaaseesitaara, maqase, bishunchi woraqite.be bishana bishana yse qalamita aytese irisaasita.waaxi qalame.giddha buruushe. halla, lisiso, sallunddi essana garuso tuubo. laga be genno genno aytese goomita. mancha/siise esa aykkuso saaxhine.

Hasaawwa Wogga

Ye hasaawwo kaarde-2^{xo} Agunna

Hasaawusose uqe worgguse oychita

1. ye bishunchiti gara aba aba zeertawo hinuse bentiya yesa?
2. Ye bishunchiti gara hi beene hantita,hi qinona hi zawaakara erunxi zawaakara hantese dand'a hi dand'e? hi qinona hantese hi dana'e ddheekouuni hinuse hantesa?
3. Ye bishuchukaka be qino mare gerita beyaaka heyses?Ami ami hantiya u yese?
4. Ye bishunchi gidda bente go'o goditi uune u maaqennikke hi laggituse beyesese dand'a hi dand'e? Aba bisha marowo u ingge?

Ye Mamako Wogga

- Ye mamako xhiraaze gidda yese mamako taafo 5 "wontaadera songuwaadera" hine mamako nayshituse mamakuayte.ye suxiya naquttesse oychita oychuwaayte.Aalicirani hi garxe moddhe wooso garxe bottoofita.

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

- Sumsome wude kaa"ute kaasita xhiraaze gidda yese kaasi taafo 7 "woizitey hidonnikke "hine kaase kaasena anjoora woosoora siidi gaxhena maho ingge u losorosa muhuwaayte.
- "Dafe kaase" Nayshiti be eeto kaase be goshunani maaqe wolla u kaaorosa mahena nayshiti uddi bade dicho u suugusorosa maruwaayte.

Hantana Losso Wogga

- **Hanta 1:**- hanta xhiraaze gidda yese hanta taafo 8 gara yesesa kaacho denxona nayshiti wolla goodi u uttoronniike mati "be eehe kaase" gissha u zeeroronniike muhuwaayte.ha esuseni usso durkkesani diishi beedi xharddi hayseni pircidi u lossorosa muhuwaayte. Worgguse oychitani wola oycisina u zeerronniike osuseko e worguse.
- **Hantta 2:**- hanta xhiraaze gidda yese hanta taafo 9 gara yesesa kaacho mahena 1-20 aalo yese taafita katona hi otoynna nayshiti ye esa mati mati u diizi u lossorosa muhuwaayte.
- **hantta 3:**- ye hanta xhiraaze gidda yese hanta taafo 10 gara yesesuna kaacho mati be qino mare go'oora worgusessara nayshita hasawussi u maxoy dicoronnike maruwaayte.
- **Hanta 4:**- Erusaxo hi eehe kaasita esume hi eeto gissha zeeruwaayte.Nayshituseni ohuwaayte.yesuxiyaani,nayshiti be eehe kaase u zeeroronnikeera abase be eehtosa u addusorosa muhuwaayte.
- **Hanta 5.** Erusaxo nayshiti woliko u yessaniyaka jheete birchuso zeere gara hasawuso oyichita oyicena woliko u hasaworosa mahena ye hasawo zeere maxo bidzi goduwaaka xhaaxhi axi woliko e yesune bentte jheete bircho era osa u suugusorosa maruwaayte.

Bisho Era Wogga

- Bisho era xhiraaze gidda yese bisho era taafo 3 denxona be gayruwaa bentte maro ingge kaati beero bishunchitani u tishorosa muhuwaayte.
- Ye bisho era xhiraaze gidda yese bishop era taafo 4 denxo mati,laga axi gara shahiti bishonche qalame u tisshoronnike maruwaayte.

Sumaso Giddaa kaa'utte Kaasita

- Ye sumasuwa maaqe kaasiti giddaka ye saamintiya u degesso era makkora wola mare dand'e naysshita birkkuse kaasita u kaoronnike maruwaayte.

Zingale Wogga

- Baalina yekke yese axeto gara shahiti hantita ulli shahese u dand'oronnike mare laga bisha zingalita naqena uzingaloronnike mahuwaayte.
- Ye zingale xhiraaze gidda yese zingale taafo 8 "nuundo na'e yaaqoobe" hine zingale mati mati u zingalorosa mahena, beena be qino mare era osa u suugusorosa mahuwaayte.

6^{xo} saaminte

Ye saamintiya erunxi osa makkita

Nayshiti ha erunxo geediyaaka:-

- Gara en'o oseyeera pirciyerra u beyse. (4-suma wogga)
- Wolla yeso woggaka moddhe muho mahe mala u go'utte. (5-suma wogga)
- Taafitani u diize. (3-suma wogga)
- Keela adduse nuunani beysose 1xo,2xo,3so u go.utte, (2 suma wogga)
- Wolla yesusune yese jeetita birchuso ogitani ere osa u kose. (4-suma wogga)
- Be gayro yese zeere shongga u uie. (4 –suma wogga)
- Be gayruwa bentte laga bisha zeere bishonche u bishoonchuse. (3 suma wogga)

Erunxi erususo malita:-

Hasaawo, mamako mamakke, adduse/ohe hantute hanta, oychiaara mahuwaara, zingale, kaase,

Erunxi maro mijhita/eelita:-

Hasaawo kaarde, mamakose, kaasusaara zingalesara ayttese pissharo, woli genno maddho ba kallo cuurita, bishunchitaara binbalisho, be gara en'o mahe laga geriti bishunchita be gayruwa yese pede pedeyse kaati beero bishunchita,katto essa shonqusoo teepita.katoy essa shonqutte se siiditaara kaasesitaara,maqase, bishunchi woraqate, be bishana bishana

yese qalamita kengge irisaasita.waaxi qalamita,giddha buruushitaara. halla, liisiso, shira shirahidiartte, sallunddi essana garusso tuubo, jhaade, laga woli genno maaquwa toroorita, siise/mancha saaxhine.

Hasaawwa Wogga

Ye hasaawwo kaarde-2^{xo} Agunna

Hasaawose uqe eworgguse oychita

- Ye bishunchi gara,axheto garase osa ingge en'o maaqesiti a'usitawo?
- Ye bishunchi gara yese kanay biya saaxheeme woxheya yese yeley wayidi hidakonawo saaxhutobadi tulxhese e dand'an? hinumba maaddhakko ami hi hanttaane?
- Ye bishunchi gara yese ade oomo bocuntyaa yese yeley ami hanttiya e yese?
- Ye bishunchi gara hankke phikkilutti yese axiti u muhoy moddheya hinnumbba e bishe? Wayssiwo hi erddo?

Ye Mamako Wogga

- Mamako xiraaze gidda yese mamako taafo 6 axiti wolla be yese woggaka bentte jhetita birchoora wolla aykuttese mamakita worddi zeeruwaayte.ye e suxiyani nayshiti ye mamakuwa axe bisshi kaaddhasita bishusshi u kaa'oronnike maruwaayte.

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

- Nayshiti essaa kaa'uso ledduwaafa pede ledduwaa garese en'o, (beysose, qaaddhe, woxhe, guuree, ..w.b), u yesorosaara wolume hattese zaretena eydhi beqaadha utaaborosa mahuwayte.
- "Dafe Kaasse"nayshiti be'eeto kaassita be goshunan maaqqe wolla maaddhi ukaa'orosa mahena nayshiti uddi bade dicchona usuuggorosa maruwayte.

Hantana Losso Wogga

- **Hantta 1:-** Hantana beyso xhirraaze giddaaka taafo 11 gara eyeseenke 1-20 aallo yese taafthaaka faccaasita kunxxe diizena ullossorosa mahuwayte.

- **Hantta 2:-** be bisha bisha ee'a keenge meekita nayshshe ingena hatetenaaraa galaltenaara gaxxussi ugadorosa mahena aaasi hata, aasi galala maaqesa ulli u erorosa mahuwayte. Aalli ciraakani, bidzunxxo, lakkunxxo, hidii ulli u erorosa maruwayte.
- **Hantta 3:-** nayshiti wolla maaddhi erunxi zwa gibbiyaafa bebishan bishana yese meekita uphikkilorosa mati ye u phikkillo meekiti aba u bishesaara abaafa u naqttosaara ulli u erorosaara maruwayte.Beysose,Maata,Shucche, Saha, Mixxi washe, ..w.b.phikkilli oodi,u bisha bishana ulli u erorosa mahuwayt.
- **Hantta 4:-** hanta xhirraaze giddaa yese hanta taafo 8 gara yesesa kaaccho mahena nayshiti wolla maaddhi begayruwaa bentte laga zerita,beysose hakime zawa,erunxxi zwa,gadhesa,go'o u hasaawworosaara wolko yesira modhe muho keemey wol maxxo aacche baasa be maxxo addusese, wogga katti uquse, wola haysese..w.b.u lossorosa maruwayte.

Bisho Era Wogga

- Be bisha bishana yese gara en'o era keenge geriti bishunccho u qusena tishena ullossorosa maruwayte.
- Be gayruwaa bentte be bishana bishana bentte kaati beero bishuncche uquse u bishuncche tishe u lossorosa maruwayte.
- Bishuncche tisheshe go'e qalamey baa gayro emaaqete be gayro bentteessafa xharddi (washe, saha, piire, w.b.go'uttesuko e danda'utte.)

Sumaso Giddaa kaa'utte Kaasita

- Sumaso giddaa maaqe kaassiti ye saamintya u erddo era makkitaara wola maresa e maaqe gissha naysshita birikkuse kaasita u kaaoronnike maruwaayte.

Zingale Wogga

- Be gyruwaa be bisha bishana yese abakkiti shongitaara muho keenge zingalita wordi u qusena woy diizzi naqena nayshiti zingalorosa mahuwayt/maaruwayte.
- Zingale xhirraaze giddaaka yese zingale taafo 9 "Nukummina Bidzunttena" hine zingale zingalusena modhe muho maxxo u lossorosa maruwayte.

7^{xo} saaminte

Ye Saaminte Erunxxi Osa makkita

Nayshiti Ha erunxxi geediyaaaka:-

- Gara En'o osaaraa Prcciyeerakko u beyse.(4-Suma wogga)
- Hasaawwo giddaaka pirccidikko uzeere. (5-Suma wogga)
- Keela diccho beyse zeere ,beeysose 1xo,2xo3so,4so hidi u zeere.(4-Suma wogga)
- Ayfutese dand'utte eelita volume essuna u gare,eere,wolli geno umaaqe nuuna go'utti u ule. (1 suma wogga)
- Axi wolla yesune yese jhete birche era osa u suuguse. (2 suma wogga)
- Axi waydi miidhuttese maruttese e dand'ennike u adduse.(2 suma wogga)
- Be gayro yese zeeriti shongga u uie. (4 suma wogga)
- Be gayruwa bentte laga bisha zeere bishuchita u bishoonxe. (3 suma wogga)

Erunxe erususo malita/ogita:-

Hasaawwo,Mamako Ohe, akussi birche/adduse, hantana beyse, oycchaara mahoora, zingale, kaassit.

Erunxi Maro Eelita/Meekita:-

Hasaawwo Kaarde, Mmako, Kaassaara Zingaleer ayttese pissharo, be genni genni ee'a keenge mixxi cuurita, bishunchitaaraa bim'alashitaara, be bishana yese ose meekita/eelita, Kato shonqese go'e meekita/eelita, katoy ussaa shonquttese siiditaaraakaasse danda'e meekitara, maqaita, bishunche denxxese go'e woraqate, be bisshana-bishana yese qalame keenge irsaasita, waaxi qalame, giddha buruushita, halla, kilo, lisiso, doodashshe arxxe meeke, essana sallunddi garuso tuubbo, jhaade, be genno genno ee'a keenge goommitta, manccha saaxhine.

Hasaawwa Wogga

Ye hasaawwo kaarde-2^{xo} Agunna

Hasaawwose Uqe Oycchita

- Bishunchi gara am hinuse bentesa? Aba bisha hantitawa hanttuttiyaa yesa?
- Bishuncho gaxxhi beewwayte, bunayciyaani na'axhewa taabona garesa? Bunaycey taafona aanxhowa? Na'axheccchi?
- Ha bishunccho gara go'e axxaaraa go'uwaan axxaara beettaa hibeene? A'esitawa? Waydi/Waakke?
- Habishunchi gara hasaawwiyaa yese axxita beettaa hibeene? A'esitawa? Aba gishaw u hasaawwesa hinuu ebishe?

Ye Mamako Wogga

- Mamako xhirraaze giddaaka yesemamako taafo 7gara "Wora Bo'iti Ohe" sunge mamako nayshituse mamatti u keenge era osaara wola ayttese oycche oycuwayte. Aalli ciraakani yemamakoy garxxe woossooraa muroora nayshushe ohe bottofitaa.

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

- Sumasome wude maaqe kaassiti xhirraaze giddaaka yese kaassi taafo-8 gara "Keemita bisshi kaasse" sunge kaasse u kaa'orosa mati/kaassena keemitusara wola bisscheshe gara en'o mahena u lossorosa maruwayte. Beysose, Eccho, Koppe, Maydo, w.b.
- "Dafe Kaasse" Nayshiti be'eeto Kaassita begoshen maaqqa peditaara wolla maaddhi u kaa'orosa mahena u dicchoy suugorosa maruwayte.

Hantana Losso Wogga

- **Hantta 1:-** Be keenge meekita/eelita (Beysose, mixxi cuurita, irsaasita, ..w.b. Nayshituse indi hataafa galala bade gaxxussi gadena 1^{xo}, 2^{xo}, 3^{so}, hidi keelana suxxe inge u lossorosa beysi maruwayte.
- **Hantta 2:-** Nayshiti wolko kessi be'erunxo zawa gayruwaafa be bisha bisha maaddhese mixxita phikkilli u maaqorosa mahena abkkita u keenge shongakke ulli u'erorosa maruwayte. Beysose,-piire,mixxi washe, maata,...wb.oowwena mellesesa,tima,galala,

hata, likkesa, gaaresa, duugo, heego, piire keengesa, piire keenguwaasa,...w.bhidi u ulorosa mahuwayte.

- **Hantta 3:-** Hanttana losso xhirraaze giddaaka hanta taafo 8 gara e yesennike nayshiti begayruwaa be beedo jheetita u ohoronnikeeraa ye jheetiti waakke bircchutte danda'ennike wolko u hasaawworosa mahuwayte.(Beysose, woyliti giddaaka, zawa maate giddaaka, erunxi zawa giddaaka). Ha hasaawwo woggaaka nayshiti essa beyese budune giddaaka waakke jheetiti bircchutte dandadhoonkke e hasaawwutteniyaaka pirccidi hayse era usuuggusorosa mahuwayte.
- **Hantta 4:-** nayshiti losso pissharo gara gaduttese be bishana bishana yese lam'i bishunchi phikkilo budunena maaddhi taabenaaraa matti beyenaara a'esi, eeresaaraa woli gedeesa maaqesaara uzeerorosa maruwayte.
- **Hantta 5:-** nayshiti losso pissharo gara yese bishuncchita taaddi an bishunchi phikkiloy garesa bebeedbynna laga bishunccho keenge phikkilo qalamena ugoogusorosa maruwayte.
- **Hantta6:-** hanttana losso xhirraaziyaaka yese hanta taafo12 kaaccho mati axxi axxuse waydi go'esaara go'uwaasaara wolko u hasaawworosaara be laggituse u uqusorosaara maruwayte.

Bisho Era Wogga

- Nayshiti be gayruwaa be degexxe shawka bishunchita be yena, (beysose, xharappheeza, arjhaata, zawa, y.b.) ubishita woraqate gara denxxe u lossorosa maruwayte.

Sumaso Giddaa kaa'utte Kaasita

- Sumaso gidda ka'utte kaassiti xhirraaze giddaaka yese kaassi taabo 4gara nayshiti wolla maaddhi "keexxe keexhe kaasse" hine kaasse kaassena gara en'oora pirci hiyeera u suuggusorosa mahuwayte.

Zingale Wogga

- Be gayruwaa yese laga abakkiti shongaara wola muho keenge zingalita naqena/wordi oowwena nayshiti zingalorosa mahuwayte/maruwayte.

8^{xo} saaminte

Saaminte U ere Osa Makkita

Nayshiti ha erunxo geediyaka:-

- Gara en'o osaxheteeraa pircci hiycko ubeyse.(4-Suma wogga)
- Hasaawwo giddaaka bemaxxo tiddhissi u gade.(3-Suma wogga)
- Pedeesiti maxxoni modhussi koysse baasa u hayse.(2-Suma wogga)
- Aykkutte se danda'e eelita/mijhita volume volume(garesa,eeresa,wol genno)hine nuuna go'utti u ule.(4-Suma wogga)
- Kossoora Eersseera maxxo beytita u go'utte.(1-Suma wogga)
- Axxi waydi miidhutteeraa go'utter edanda'ennike u adduse.(4-Suma wogga)
- Be gayruwaa yese abakkiti shongita ulli u ere.(4-Suma wogga)
- Be gayruwaa bentte laga abakkiti/zeeriti bishunche udenxxe.(1-Suma wogga)
- Taafita go'utti laga abakkita maxxo beytita go'utti u hantte.(2-Suma wogga)

Erunxo Malita:-

Hasaawwo, Mamakita Ohe, Adduse/ohe, Hantana beyse, Oycchaaraa Mahoora, Zingale, Kaassita.

Erunxi Maro Mijhita:-

Hasaawwo Kaarde, Mamakiti, Kaassitaara Zingalitaara ayttese Pissharit, 20 be bishana bishana yese taafita (Qorkkita, Goddita, w.b).Laga zingale eelita, katita essa shonqusoo teepita,katoy essa shonquutte se siiditaara kaasseesitaara, halla, kiilo, lisiso, shirashiraydi artte eele, essana sallundi garuso tuubbo, jhaade, volume volume be, manccha/siissi saaxhine.

Hasaawwa Wogga

Ye hasaawwo kaarde-2^{xo} Agunna

Hasaawwose Uqe Oycchita

- Ye bishuncchi gara yese sargge dunkkaane giddaka bentte na'aara bushwooray aanxhiwo?
- Ye bishunchi gara yese sargge dafkaane giddaka yese na'axhe taafuwaafa bunaayce taafo nu eersete atte taafoy aanxhiwo?
- Ye bishunchi gara yese sargge dafkaane giddaka bentte naaxheera bunayce taafuwaafa ani taafowa garesa?

Ye Mamako Wogga

- Ye mamako xhirazze gidda yese mamako taafo 8 'inddo wossiteera idooditaara hin mamako mamakkuwayte.Yaappni u era osa makkitaara wola ayttese oycchita oycuwayte.Aalli ciraakani higarxxe modhe woosso garxxe bottopitaa

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

- Sumasome wude kaa'utte kaassiti xhirraaze giddaaka yese kaassi taabo 9 kaaccho mahena"Kaare oo'oynne oge korra" hine kaasse wolla u kaa'oronnike mahena be gara osusesaaraa pirccuseera u suuggusorosa mahuwayte.
- Nayshiti wolla uttoronnikе mahena 1-20 aallo yese taabutte abakkita usuko inguwayte. Yaafani yephkkilutteseessafa bidzo bidzo eerssena taaddi u kaa'orosa mati sekke bidzukkaafa denssi bidzo bidzo kosisine taaddi ukaa'orosa mahuwayte.
- "Dafe kaasse" nayshiti be xharddo kaassita beesen maaqkee be laggitaara wolko u kaa'orosa mahena nayshiti uddi bade diccho usuuggusorosa maruwayte.

Hantana Losso Wogga

- **Hantta 1:-** Hantta xhirraaze taafo 13 gara yesesa kaaccho mahena nayshiti wolko maaddhi be bishana bishana esunna zara godo hangese danda'uso eelita bishuncche denxxena ushongana shongana ushahorosa maruwayte.Beysose:-Sahaanna, bagade

garana,agexxi garana,olose,handzose,maaddhese esunna hanguso(Qujhujhusho) eelita hiyena u shongana ulli u shahoroonke mahuwayte.

- **Hantta 2:-** Hantta xhirraaze taafo 8 gara eyesennike nayshi begaruwa be beeodo jheetita u ohorosaaraa yejheete waydi birche danda'usoonke wolko u hasaawworosa mahuwayte.Beysose,woylaaka,zawa giddaaka,erunxxo zawaaka...w.b.Ha hasaawo woggaaka nayshiti wolko beyese bidzi goduwaakka bemaxxo pircissi koysebaasa hasaawwana diijhi siidi be siyo era osa u suuggusorosa maruwayte .
- **Hantta 3:-** Eriyasaxita lam'e godo uttusena ani gaxxoy laga aytonniko adduse.Lam'i uttese eriyaasaxxta wol genno umaaqoronnike himato geedyaaka sekke bidzunxxo gaxxo buddi hibeed geedyaakka woluma gardase ebishaa aykko sekke wol genno umaaqesa modhussi beedi taafo wol suxxiyaa xheygguna u addusoronnike mahe.
- **Hantta 4:-** Hantta xhiraze gidda yese hanta taafo 14 gara kaacho mahena pede pede goduwaaka yese goditi gara tafita muhusena bidzi bircho keenge bishunche u bishunshorosa maruwaayte.
- **Hantta 5:-** ye hanta xiraaze gidda yese hanta taafo 12 gara yesess kaaacho mahena nayshiti wolla kunddi bidzi axxi pede axe miiddhaako maaqese dana'utashe zeerita woliko u hasaaworonnikeera be sumasuwa yese be laggituse u uqusoronnike maruwaayte.

Bisho Era Wogga

- Hi gayruwa bentte essunna oge hamese mare eelita e bishana bishana xharddi bishunche bishoonshi u losorosa mahuwaayte.

Sumaso Giddaa kaa'utte Kaasita

- Sumaso gidda kaa'utte kaasita ye xiraaze gidda bentte kaasi taafo 5 kaacho mahena nayshiti wolikko maddhi "phikklita wola matti beye" hine kaase u ka'oronnike mahuwaayte. ye kaasi wogga nayshiti," Garesani,eeresani,woli genno u maaqesa"e hinnennike u errosa mahuwayte.

Zingale Wogga

- Yezingale xhirraaze giddaaka yese zingale taafo 10 "bidzi gara bidzo kossi lam'e tamato bidzoni kossi." hine zingale zingalsuwayte.

(Hayssو Agunna Sumaso Erunxe)

9xo saaminte

Yesaamintiya Yese Ero Osa Makkita

Nayshiti ha erunxi geediyaka:-

- Gra en'o oseyeeraa Pircci hiyeera u beyse.(2-Suma Wogga)
- Gra miidh keenge nayshiti wontta be hanta u hantiyasune uso mare be bishana bishana eeliti sunxxe u taagge.(2-Suma wogga)
- Pedeesiti maxxo koyse baasa simmidi u hayse-(5 Suma Wogga)
- Maxxo erunxxukkaafa kosoora eersoora u go'utte. (5 suma wogga)
- Axxi wayiddi miiddhutesani maruttessani e dand'uttenike u adduse. (2 suma wogga)
- Zawa geri oomo yese axita u bidzi bidzuna u ohe. (2 suma wogga)
- Be gayro yese abakkiti/zeerit shongga u ule. (4 suma wogga)
- Taafita go'utna be bishana bishana yese zeerita u bishoonche.3 suma wogga)

Eruususo malita/ogita:-

Hasaawo, mamakita zeere, ohe/adduse, hantute hanta, oychaara e mahoora zingaale, kaasita.

Erunxi maro mijita/eelita:-

Hasaawo kaarde, mamakose,kaasusara zingaleesara ayttese pisharita, bidzi zawa gerita, gara miiddha keenge axiti essunna go'utte se mare eelita beyse bishunche, 20 aalo pede pede taafita (qorkkita, goddita), laga bisha zingalese peyshe eelita, kato essa shonqusso teepita, katoy essa shonqutti yese siiditaara essa kaaseesita, binp'halashita, maqase bishunchi woraqite, lag bisha qalame ayttese iriisaa, waaxi qalamita,giddha buruushita, Halla, makkose go'e eele, liisiso, shira shira hine qangga eelo. sallunddi esana garuso tuubo,woli genno maaquwa toroorita, mancha/siisi saaxhine.

Hasaawwa Wogga

Hasaawwo Kaarde-3^{sso} Agunna

Hasaawose uqe oychita

1. Ye bishunchiti gara aba aba zeeritawo hi beene?
2. Nayshitiye bishuchita beesina, bidzi zawa geriti gidda yese axxiti uune umaaqennikke u addusorosa muhuwaayte. ye esuxiyani ye bishunchiti gara bentte axiti adde, inddo, nayshita, u ohoronnike maheese dand'uwaayte. ye zawa geriti ami hantya u yese?
3. Be gara en'o mahe bo'iti Ye bishunchiti gara yesa u yese? Ye'usitini a'usiitawo? Ami hanttiya u yese?
4. Ye bishunchi gara zawaasara wude bo'itaara maaqe bo'iti maaddhassi a'usiitawo? Haya u sunxita zeeruwaayte? Taaafonnani a'usitawo garesa?

Ye Mamako Wogga

- Mamko xhiraaze gidda yese mamako kaacho mahena, mamako taafo 9 "zawa bo'itaara nayshitaara" hine mamako mamakuaayte. ye esaarani wolla uqe maaddhese oychita oychuwaayte Alliciraakani, garxese hiine modhe hi woosoy yesso garxe bototfita.

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

- Gara en'ita u hanttorosa mahe. Beysose; be geedena, oshicheni haduursseni, hadursseni oshichenni wb sekke hankke hamena ye essa be ere geisha/Meeda/burssi woxi gare.
- Sumasome kaa'utte kaasi xhiraaze gidda yesesa kaacho mahena kaasi taafo 10 "BIM'PHALISHO ANDARSSE" hine kaase u kaa'oronnike mahena nayshiti gara en'oora oseyeeera u suuguusorosa muhuwayte.
- Sumasome wude kaa'ute kaasiti xhiraaze gidda yese kaasi taafo 11 'zakka kaase' hine kaase u kaa'oronnike mahena nayshiti garay xhaxutese u dand'e era osa makkita u suuguusorosa muhuwayte.
- "Dafe kaase" nayshiti be eeto/xharddo kaasita,beesenii maako wolla u kaa'oronnike mahey nayshiti uddi badena dicho u suugusorosa maruwayte.

Hantana Losso Wogga

- **Hanta 1:-** nayshiti wolla wolla maaddhi be bishabisha maaddhese zawa keemita u ularosa mahueayte. (beysose, girawwe, kana, dore, miisee,..w.b) mati u shongaankke, Beysose umiyoonkke, u aqussuke, axxuse u inge go'o..w.b u shahoronnike uso maruwayte.
- **Hantta 2:-** nayshiti wolla maaddhii beworge bo'o xharddi u inge go'o gissha u hasaawworosa muhuwayte. Ha hasaawo woggaakka nayshiti wolko beyese godo pirccihidi zeerdiyaaraa simmidi siidi be era osa usuuggusorosa maruwayte.
- **Hantta 3:-** Begayruwaa bentte kaati beero zawa bisha beysose, iddiresaraa Quqqube go'o gissha bembba yella gerita oyccy uyoworonnikeeraa belaggituse u addusorosaara muhuwayte.
- **Hantta 4:-** axxto gara miidha/pacete hiyey aba hiyew? Aba bisha axxeto gara miidha/pacetow hi ere? Gra pacete keenge bebishan bishana yese eelita xheyddi ugo'o u addusorosa maruwate. Beysose aafe bal'ay esuna oge durkutte oge beyso kalo, bireyle, maxxo erunxxi beytita, istaylesee, torore arjhaata, esuna kiiddhuttuso kallo,...w.b.

Bisho Era Wogga

- Bisho era xhirraze gidaaka bishoera taabo 5 gara yesesa kaaccho mahena zawa laga bisha bo'iti bishunche nayshushe inguwayte. Yaappani qalame utishoronnike mahusuwayte.

Sumaso Giddaa kaa'utte Kaasita

- Nayshiti wolla bidzi godo u uttoronniye mahena 1-20 aalo yese tafutte abakkita/zeerita ingguwayte. Yaapani, ye phikkiluuteseesitaafa bidzo bidzo denssi esappa eersi taati u kaa'oronneke mati yaapani bidzukkafa denssi bidzo bidzo kossi u kaa'oronneke mahuwaayte.
- Sumaso giddaa kaa'utte kssiti xhirraaze giddaa yese kaassia taabo 6 nayshi wolla maaddhitu wolla maaddh bidzi miidhutte axe watssi mare eworgusennike diraama bishana besumaa yese laggituse u uqusoronneke maruwayte.

Zingale Wogga

- Ye zingale xhiraaze gidda yese zingale taafo 11 “taa yellaasita” hine zingale zingalesnazwa geri eeha u eroronneke mahuwayte.
- xhirraaze giddaa yese zingale taabo 12 koseeraa eersseera erunxi beytita maxxo beysese zingalita Zigale zingalsuwayte. Beysese,” ICHICHI jhileta xharmuusita arijhaata gara hine Erusaxo ha essi denxose ichichi jhileta xharimusita gara e dendaddhako tammi aaloko e hamutteydi e kafutte.

10^{xo} saaminte

Ye saaminte Erunxi Osa Makkita

Nayshiti ha erunxi geediyakka:-

- Axxeto gara miidha keenge nayshita bewontta hanta uhantusune uso mare eelita bishana bishana u adduse. (2-Suma Wogga)
- Bidzi godose ebadeeraa e'uttunaara malo u ule.(2-Suma wogga)
- Pede axxit maxxa simmidi koysa baasa uhayse.(1 –Suma wogga)
- Wola uddhese oycchita oyyceeraa e maho ingese u danda'e.(4-Suma wogga)
- Koseeraa Rerssoora Erunxi Maxxo Beytita U go'utte. (2-SumaWogga)
- Kumeera bashaara beyse aykutte danda'e ayfunxxe u ule. (3-Suma Wogga)
- Be zawa yese axxita u kmena u'ohe. (2-Suma Wogga)
- Yella geriti benayshiti uddi badena modhuntese bemahe abakkita u'adduse.(2-Suma Wgga)
- Be gyruwaa yese abakkiti shongita ulli u'ere.(4-Suma Wogga)
- Be bisha bisha Qirxhita qalamena modhussi utishe.(3-Suma Wogga)

Erunxxose Go'e Malita:-

Hasaawwo, MamakitaOhe, Aakona birce, Hnttana beyse, oyccchitaara mahoora, zingale, kaassita.

Erunxi maro mijjita/eelita:-

Hasaawo kaarde, mamakose, kaasusara zingaleesara ayttese pisharita,Woraqitiitaaraa burtukaanitaara, loomitaa, dhonquettse urqqa, saanttiitaaraa birre nootitaara, be bishana yese woga kaassi eelita,kato essa shonqusoo teepita, katoy essa shonqutti yese siiditaara essa kaaseesita, binp'halashita, maqase bishunchi woraqite,lag bisha qalame ayttese iriisaa,waaxi qalamita,giddha buruushita, Halla, makkose go'e eele, liisiso, shira shira hine qangga eelo. sallunddi esana garuso tuubo, woli genno maaquwa toroorita, mancha/siisi saaxhine.

Hasaawwa Wogga

Hasaawwo Kaarde-3^{sso} Agunna

Hasaawose Uqe Oycchita

1. Bishunccho gara keemiti bishittaafa Zakka gara utteseesit an keemitawa? Kaffi'l oomonacchi?
2. Bishuncchuwaal wol gaxxona yese keemiti bishaaka Harreme burooraa geedeera yese keemiti abaara abaarawa?
3. Bishunccho gara bentte haydzi kopittaafa kume ayttese kopay aasaw? Zakkiti ayttese baaldittaaka kume maaddhesesi aasawa?

Ye Mamako Wogga

- Gara miidha /pacete keenge geriti bewontta hanta u hantusune uso mare eeliti sunxxeu ularosa mahe mamakkita naqenaara nayshituse ohena u eroronnike maruwaayte.
- Mamko xhiraaze gidda yese mamako taafo 10 "Habitaamo Erunxi zawa" hine mamako mamatti u era osa makkitaara wola ayttese oycchita oycuwayte. Aalli ciraaka egarxxe modhe woosso ohe bottofitaa.

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

- Sumasome kaa'utte kaassiti xhirraze giddaaka yese kaassi taafo 12 “ne durkkaxxi geede hanguwa” hine kaasse kaassena goditi uttuxxaaraa ebentte baditaara beyse katita u eroronneke mahuwayte. Beysose(oomo, afa, oomona, afana, buro, geede, gidda...wb.)
- “Dafe kaasse” nayshiti bexharddese kaassita begoshen maaqqe wolkko ukaa’ronnike mahena nayshiti uddi bade diccho u suuggusorosa mahuwate.

Hantana Losso Wogga

- **Hantta 1:-** Hantta tirazze gidda yese Hantta taafo 13 kaacho matti nayshiti woliko maaqena be bishana bishana yese wora bo’ita u ohoronnike matti u shongana shongana u ulooronneke maruwaayte. Beysose;tolikose,garmase,qamalese/jhaagarase, u osana,umakko gennina,u woxxi w.b hiso shongana u uloorosa maruwaayte.
- **Hantta 2:-** nayshiti wolla maddhi be zawa geri taafita u ohooronnike zeerussi,yaapani pede laga bisha oychita wola ayttesesa oyceesara maho ingge era osa u loosoorosa maruwaayte. Beysose (Niyaadey am e hantte? Neyndochi? ne barri aanxhi berawwa? Ne anggussi uunewo? w.b hine oychita denssi u mahuorosa mahuwaayte).
- **Hantta 3:-** Nayshitti wolla be hasaawe woggaka pircidi zeerdi be maxxo addusena, pedysiti maxxoni simmidi hayeseidi hiyoy aba maaqennike u zeerorosa oyccuwaayte. Aaliciraakani aba hiyoora e ingge go'o kume maxxo ingguwaayte.

Bisho Era Wogga

- Bisho ero xhirraaze giddaaka bisho era taafo 6 kaaccho mahenana tishuttese u zawa geriti hanta hanttsune beyse bishunccho beysuuate. Yaapani yezawa geriti aba hantiyaa uyesesa u zeeroronnekkeeraa bishuncchita qalqmena utishoronneke maruwayte.
- Nayshituse eboshaafa wolgenno shahuttese bidzi kume/kibbe/bishuncche ingea yebosha utishorosa mahena ye boshaaraa ekumeera zeere gura maxxou eroronnike mahuwayte.
- Zawa geriti bishunccho beysena nayshiti bezawa gerita u bishunccorosa qalame utishoronneke mahena belaggituse ubeyisorosa mahuwayte.
- Bisho era xhirraaze giddaa yese bishop era taabo7kaaccho mahena be bishana bishana yese bo’iti bishuncche ingena pede pede qalamita u tishoronneke mahena be sumaaka tese be laggituse u beysorosamahuwayte.

Sumaso Giddaa kaa'utte Kaasita

- Nayshiti wolla wolla maaddhi bidzi zawa giddaa yese ade, indo,zawa nayshitaaray u keenge hantita diraama bishana u uqusoronnike maruwayte.

Zingale Wogga

- Zingale xhirraaze giddaa yese zingale taafo 11 "Taa yellaasita" hine zingale u zingloronnike mati zawa griti eeha u eroronnike mahuwayte.
- Zingale xhirraaze giddaa yese zingale taafo 12 Kosooraan eerseera hine erunxxi maxxo beyse zingalita zingalusuwayte. -"Zihe gara yese oddufi xharmusita"

11^{xo} saaminte

Ye saamite Ero Osa Makkita

Nayshiti ha erunxxo geediyakka:-

- Bidzi wolla maaddhi godooraa e'uttuxxaara ulli u'ere.(4-Sma wogga)
- Wola muho keenge oycchita oyceeraa u maho ingeeta udanda'e.(5-Suma Wogga)
- Kumeeraa ebashaara beyse ayfunxxita ulli u'ere. (2 –Suma wogga)
- Toophiya giddaa yese mijjita(Birritaaraa Saantitaara) U ule.(3-Suma wogga)
- Yella geriti be nayshiti modhete kafese mahe hantita addussi u'ohe.(4-Suma wogga)
- Be gayro bentte laga abakkita shonga u'ule.(1-Suma wogga)
- Bayro bentte laga bisha zeerita u'inge go'usse u'adduse.(3-Suma wogga)
- Be bishana bishana yese qirxhiti qalame eworgusennike utishe.(2-Suma wogga)
- Donqquttese urqa go'utti laga qirxhaa qirxhita u naqe.(1Suma wogga)

Erunxxose Go'e Malita:-

- Hasaawwo, MamakitaOhe, Aakona birce, Hnttana beyse, oyccchitaara mahoora, zingale, kaassita.

Erunxi maro mijita/eelita:-

- Hasaawo kaarde, mamakose, kaasusara zingaleesara ayttese pisharita, Woraqititaaraa burtukaanitaara, loomitaa,dhonquettse urqqa, saantitaaraa birre nootitaara, be bishana yese woga kaassi eelita, kato essa shonquso teepita, katoy essa shonqutti yese

siiditaara essa kaaseesita, binp'halashita,maqase bishunchi woraqite, lag bisha qalame ayttese irisaa, waaxi qalamita, giddha buruushita, Halla, makkose go'e eele, liisiso, shira shira hine qangga eelo. sallunddi esana garuso tuubo, woli genno maaquwa toroorita, mancha/siisi saaxhine

Hasaawwa Wogga

Hasaawwo Kaarde-3^{sso} Agunna

Hasaawose uqe oychita

- Ye bishunchiti gara bentte zawa bo'iti aba aba go'o u ingge?
- Ye bishunchi gara benteesitafa peda aba aba go'o zeeritawa yesa? Abasuwa usso nu go'utte?

Ye Mamako Wogga

- Ye mamako xhirazze gidda yese mamako taafo 11 “begayruwaa yese yeso keengesan keenguwaa zeerita” hin mamako mamakkuwayte.Yaappni u era osa makkitaara wola ayttese oycchita oycuwayte.Aalli ciraakani higarxxe modhe woosso garxxe bottopitaa.

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

- Sekke hankke en'ena eelita pede pede badeeraa uttuxxunaara maaqe abakkita beysuwayte. Beysose; bim'alish saaxhine acchiyaa gadena, beqiniyaanna aykkena, betoke giddaa aykkena..w.b. bim'alishoy aya bentennike oycena, pedepde badeera utteeraa zeerita u'uloronneke mahuwayte)
- “Dfe Kaasse” Nayshiti be xhardo kaassita beesen maakko wolko maaddhi ukaa'orosa mahena uddi badena beyeso diccho usuuggusorosa mahuwayte.

Hantana Losso Wogga

- **Hantta 1:-** nayshiti wolla wola maaddhi yeso keengesan yeso keenguwaasn maaddhese abakkita u'ohorosa(Beysose;bo'ita,mixxita,saha,shucche,waaxxe,..w.b.) mati ushongaankke(beysose;miyuttusan miyuttuwaasan,zawa hanttase maresan maruwaasani..w.b).u shahoronneke maruwayte.

- **Hantta 2:-** erusaxxi yenayshita tani Doktore maaddhakko aba oycchita taa hi oycaane hiyena pedepede oycchita oycena (beysose; ayaw nehantte?, Doktore maaqey am e go'e?, nu hargutteeme am mahe nu eworguse? hine oycchita oycenaaraa maho inge era osa ulossoronnike maruwayte.
- **Hantta 3:-** nayshituse woraqitita,heego kallita burtukaanita loomita,..w.b ingena pedepedede badena wol genno shati besumasuwaayese belaggita u beysoronnike mahena bashan maaqqe kume hisso zeere gura maxxo u eroronnike maruwayte.
- **Hantta 4:-** Hantta xhirraaze giddaakka yese hanta taabo 15gara yesesa kaaccho mahena laga bisha saatiita, birre nootita hiyy 5,10,25,50,saantita 1,5,10,50,100, birre nootita uqussi hiykkete nayshiti uloronnike mahuwayte.Yaafani ubishuncchoy shonquttese saantitaara birre nootitaara wolkko yese nayshushe ingena oddhiyaapa orjhe aallo u gaxxusorosa mahuwayte.

Bisho Era Wogga

- Bisho era xhirraaze giddaa bisha taabo 8 kaaccho mahena mixxituse pedepedeydese mixxiti bishuncche ingenz be bishana bishana yese qalamita u tishoronnike mahena besumasuwaayese belaggituse u beysorosa maruwayte.
- Saantitaara birre nootitaara ingena woraqite gaddi ebisha u denxxoronnikeeraa qalamena u tishoronnike maruwayte.
- Bisho era xhirraaze giddaa yese bishop era taabo 9kaaccho mahena nayshiti dhonquttese urqana/pilastikitani go'uttena zawa bo'itukkaafa bidzo xhrdi e qirxhe hantte ulossoronnike maruwayte.

Sumaso Giddaa kaa'utte Kaasita

- Sumaso giddaa kaa'utte kaassiti xhirraaze gidaa yese kaassi taabo 7 kaaccho mahena nayshiti wolla maaddhi'zawa geri hantta"bishusshi kaasse ukaa'ronnike maruwayte.
- Sumaso giddaa kaa'utte kaassi xhirraaze giddaa yesekaassi taabo 8 kaaccho mahena nayshiti"gadhesa kaasse"hinesa ukaa'ronnike mahena zal'eeraa woomeera hantita u lossoronnike maruwayte.

Zingale Wogga

- Yellaasitaaraa nayshitaaraywoli modhe mahe u'eroronnike higayruwaabentte zingalita naqena u zingaloronnike mahuwayte.
- Zingale xhirraaze giddaa yese zingale taabo 13« Mecci Ta pardze/Parcchukkuwa..ta Paridze» hine zingale zingalssena keemiti go'o u eroronnike mahuwayte.

12^{xo} saaminte

Ye saamintiyaa u'ere osa makkita

Nayshiti ha erunxxi geediyaaakka:-

- Bdzi godo(e oshicchen hadurssen,afanan oomonan yese baditaaraa e uttuxxi malo u'ul.(1-Suma wogga)
- Oshicchaaraa hadurssi axxeto gara minssi osusese elam'unaw axxeto gara ugu'utte. (3-Sumawogga)
- Bidzi zeere gaxhi hankke mati ohe udanda'e.(5Suma wogga)
- Be bishana bishana yese eeliti shonga wosshi .(5-Suma wogga)
- Yella geriti benayshi modheteeraa gara modhete gissha umahe hantiita u adduse.(2-Suma wogga)
- Beqno danuwaafaaraa hargiyaafaaraa ooxxesee danda'use era osa usuugguse.(2-Suma wogga)
- Brgayruwaa bentte pede pede zeeriti inge go'ita u adduse.(4-Suma wogga)
- Dhonqquutese urqa go'utti laga qirxhaa qirxh u hantte.(3 suma wogga)

Erunxxose Go'e Malita:-

- Hasaawwo, MamakitaOhe, Aakona birce, Hnttana beyse, oyccchitaara mahoora, zingale, kaassita.

Erunxi maro mijita/eelita:-

- Hasaawo kaarde, mamakose, kaasusara zingaleesara ayttese pisharita, Woraqititaaraa burtukaanitaara, loomitaa, dhonquettse urqqa, saanttitaaraa birre nootitaara, be bishana yese woga kaassti eelita, kato essa shonqusoo teepita, katoy essa shonqutti yese siiditaara essa kaaseesita, binp'halashita, maqase bishunchi woraqite, lag bisha qalame ayttese iriisaa, waaxi qalamita, giddha buruushita, Halla, makkose go'e eele, liisiso, shira shira hine qangga eelo.sallunddi esana garuso tuubo, woli genno maaquwa toroorita, mancha/siisi saaxhine

Hasaawwa Wogga

Hasaawwo Kaarde-3^{sso} Agunna

Hasaawose uqe oychit

- Ye bishunchi gara lam'e kuche go'uttena pede pede hantita hantte keemiti a'uusitawo? Hinuni lam'e hi kuchita go'utti ami ami hi hantte?
- Ye bishunchi gara hi beene keemiti aba aba hntawo hantiya u yese? Be erdo era sekke erusese dand'esi unewo?
- Ye bishunchi gara hi beeneniyaka axi gara dano oone keemiti a'usitawo? Wayidiwo hinnumba dano garafa ooxese hi dand'e?

Ye Mamako Wogga

- Ye mamako xhiraaze gidda yese mamako taafo 12" hargge/jarmme oowese dand'e seele aachuntte godoy baaso" hine mamako mamatti ye hrge be garafa ooxese u dand'e era osa u suugusorosa muhuwaayte.
- Eyla geriti be nayshushe gaag modhetese be hantte hantita gara pede pede mamakita worddi yee'sa mamakena u eroronneke maruwaayte.

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

- "Gane Doome" hine kaase beeseera wolikoora madhi u ka'oronneke mahenaoshichaara hadursaara yese be gara bidzeeto u suugusorosa maruwaayte.
- Sumasome wude kaa'ute kaasiti xhiraaze gidda yese kaasi taafo 13" GODO BADITA" hine kaasita kaasena GODO BADTI gissha u uununtte erroronneke muhuwaayt.
- "Dafe Kaasse" Nayshiti be xhardo kaassita beesen maakko wolko maaddhi ukaa'orosa mahena uddi badena beyeso diccho usuuggusorosa muhuwayte.

Hantana Losso Wogga

- **Hantta 1:-** nayshiti biya muta zeerita pede be sumasua yesе be laggituse eera be anguzitusara ohena u losoorosa maruwaayte.(Beysose;be ganda gandda biya muta zeerita hana erunxi zawa yoosira bebeedo zeerita w.b
- **Hantta 2:-** pede dhaadita,dhooringgita siidi yesа matti u zeerornnike maruwaayte.
- **Hantta 3:-** Nayshiti wolikko wolikko maddhi pede pede laga bisa zawa keemita u ohoronnike (Dore, Deyshe, Girawwe, kana, miise, mayyo, harre, biqilo) w,b matti u ingge go'ita u zeeroronnike marwaayte.(Beysose; Dori kaxase, paridzeyi parchukkese. Maydoy wootaseera miyosaara) u maaqennikke ulli u erroronnikke maruwaayte.

Bisho Era Wogga

- Bisho era xhirraaze giddaa yesе bishuwaapa era taabo 9 kaaccho mahena nayshiti dhonquttese urqana/pilastikitani go'uttena zawa bo'itukkaafa bidzo xhrdi e qirxhe hantte ullossoronnike maruwayte.
- Bisho era xhirraaze giddaa yesе bishuwaapa era taabo 9 kaaccho mahena nayshiti dhonquttese urqana/pilastikitani go'uttena erusaxi woose qirxhe hantte ullossoronnike maruwayte.

Sumaso Giddaa kaa'utte Kaasita

Taafon eero maaddhese nayshiti buro gara utyoworosa mahena pede pede qirxheeraa galameera keenge goddita heego gane gara shuushe kaassi gaaddole uso kaassuwayte. Yegoddita uddina ukkena shuusshi alssa yeley yegaaddole iicchesakko maaqe. Hakaasse mati mati kaassena nayshita u bidzi bidzin e'ellorosa mahuwayte.

Zingale Wogga

- Zingale xhirraaze giddaakka yesе zingale taafo 14 gara "Ye shayii'yoo" hine zigale uso zingalssena goditi uttuxxe modhussi u'erorosa maruwayte.
- Zingale xhirraaze giddaaka yesе zingale 15 gara "nugara geejhete nu kappeese" hine zigale zingalssena nayshiti bembä hagiyaafa kafe u danda'e ogita beysena maruwayte.

(4^{sso} Agunna ErunxiSuma)

13^{sø} Saaminte

Ye saaminte Era Osa Makkita

Nayshiti ha erunxxo geediyaaakka:-

- Oshicchaaraa hadurssaara maaddese gara osusesee uddi axxeto gara shahita ugo'utte. (2-Suma wogga)
- Oshisshaafa hadurssi bade en'o mahena gidda wosula suma u gare.(2-Suma wogga)
- Bidzi abakko naddhi erena sekke erusekko udanda'e.(4-Suma wogga)
- Diizo beytiti bishitaaraa ommitaara u ule.(1-Suma wogga)
- Bidzume afana maaddirse shongiti eelita ulli u goshuna goshuna u goduwaa u uttuse. (5-Suma wogga)
- Be qino danuwaafaaraa hargiyaafaara ooxxesee danda'e era osa u suugguse.(4-Suma wogga)
- Be gayruwaa bentte laga zeeriti inge go'o u adduse.(4-Suma wogga)
- Dhonquttese urqa go'utti qirxhaaqirxhe u hantte.(3-Suma wogga)

Erunxxose Go'e Malita:-

- Hasaaawwo, Mamakita Ohe, Aakona birce, Hnttana beyse, oyccchitaara mahoora, zingale, kaassita.

Erunxi maro mijita/eelita:-

- Hasaawo kaarde, mamakose, kaasusara zingaleesara ayttese pisharita, Woraqititaaraa burtukaanitaara, loomitaa, dhonquettse urqqa/plastike, be bishana bishana doomese go'e diizita, diizo beyta tato, diizo beyta kaardita, gane, xhuubo saane, kato essa shonqusoo teepita, katoy essa shonqutti yese siiditaara essa kaaseesita, bishunchi woraqite, lag bisha qalame ayttese iriisaa, waaxi qalamita, giddha buruushita, Halla, makkose go'e eele, liisiso, shira shira hine qangga eelo. sallunddi esana garuso tuubo, woli genno maaquwa toroorita, mancha/siisi saaxhine.

Hasaawwa Wogga

Hasaawo kaarde-4^{sso} Agunnase

Hasaawose uqe oychi

1. Bshuncchogara aba abaw hinuse benttesa?
2. Bishuncco gara yse diizo beytita xheygesi hinukkaafa oonew?
3. Naysho bishunccho gara bim'alisho kaa'iyaae nayshiti hinuse bentwaa benttee? Oonew hinukkaafa denddi beysesaa? Hi kaa'usune effe hinnumbba e worgguse kafiti aba aba zeeritawo?
4. Ye bishunchi gara yese zeeritita beyena u gennina, u qirxhenaara qalamena, shatti ooheynne ule dand'essi uunewo?
5. Ye bishuchi gara hi beene zeeriti aba abasuwa u go'e?
6. ye bishunchi gara hibbene abakkiti giddaka uriqana naqutte dand'eesiti aa'esitawa?
7. ye bishunchi gara hi beene eryaasaxiti aba aba hantitawo u hanttiya yese?

Ye Mamako Wogga

- Ye mamako xhirazze gidda yese mamako taaf 13 Bo'osite kaasi kaa'o mamako mamakkuwayte. Yaappni u era osa makkitaara wola ayttese oycchita oycuwayte. Aalli ciraakani higarxxe modhe woosso garxxe bottopitaa

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

- Sumasome wude kaa'utte kaassiti xhirraaze giddaaka yese kaassi taafo 14 gara "be deexxi makko katti kaa'e ooxxe dhumita" hine kaassita kaassena gara shahiti kume en'o usuuggusorosa mahuwayte.
- Sumsome wude kaa'utte kaassiti xhirraaze giddaaka yese kaassi taafo 6 gara "Jhileta jhileta" hine kaasse kaassena bidzia bakko erddi ye erana hantte osa usuuggusorosa maruwayte.
- Sumasome wude kaa'utte kaassiti xhirraaze giddaaka yese kaassi taafo 15 gara "Naqutti yese koftia" hine kaasse kaassena bidzume gare maaddhese shongituna meekita/eelita beyena ulese u danda'ronnikke maruwayte.
- "Dafe kaasse" nayshiti bexharddo kaassita beesen maadhi wolko u kaa'ronnike mahena u uddi bade diccho usuuggusorosa mahena maruwayte.

Hantana Losso Wogga

- **Hantta 1:-** Hantana losso xhirraaze giddaakka yese hantta hantta taafo 16 gara yeseessaafa denddena peda peda ee'a keenge kallita nayshukko ingena u ee'a ee'ana gaxxussi ulicorosa mahuwayte.
- **Hantta 2:-** Hantana losso xhirraaze giddaakka yese hantta taafo 17 gara eyeseenkke peda peda qalame keenga qirxhita nayshuse ingena u keenge bishana/qalamena ulli ugadoroonkke mahuwayte.
- **Hantta 3:-** Hantta losso xhirraaze giddaa yese hanta taafo 18 gara eyeseenkke yegayruwaa bentte abakkita ayttese bishunccho uquse na yashiti ye bishunccho gara bentte eeliti go'ussita u'addusorosa mahuwayte. Beysose; Silkke, taqe, kana, girawwe, oy te...w.b.
- **Hantta 4:-** Nayshiti belam'i kucchen shooke aykkena saleeda gara bidzi goduwaappa dendena malla googe bishuncche unaqorosa mahena belam'I kucchena go'utti hantte era usuuggusorosa maruwayte.
- **Hantta 5:-** Hantta xhirraaze giddaakka yese hanta taafo 19 gara eyeseenkke yesaaminttese yese diizo beytitaaraa (b,q,xh,m) u'ommitaara ulli u'erorosa mahuwayte.

Bisho Era Wogga

- Bisho era xhirraaze giddaakka yese bishop era taafo 10 gara eyesennikke naxhibita go'utti maaro u kessorosaaraa naxhibituna naquttese maaro wola muhussi u naqorosa mahena diizo beytiti bishaaraa ommaara u ulorosa mahuwayte.
- Bisho era xhirraaze giddaakka taafo 11 gara eyeseennike urqaafa be bisha bisha keenge qirxhaaqirxhita hantti beysena nayshiti hanttorosa mahuwayte.

Sumaso Giddaa kaa'utte Kaasita

- Sumaso giddaa kaassiti xhirraaze giddaakka yese kaassi taafo 9 gara "DIIZO BEYTA woxhe" hine kaase kaasena nayshiti diizo beyta bishitaara u ommitaara u uiiorosa mahruwaayte.
- Sumaso giddaa kaa'ute kaase xiraaze gidda yese kaasi taafo 10 "eelo taafo maarita" hine kaase kaasena pede pede eelita u uttuxuna utuxuna gaddi u losorosa mahuwaayte.
- Sumaso giddaa bentte kaassiti xhirraaze gara yese kaasi taafo 11 nayshiti diizo beytit doonge kaasse kaa'ena ye diizo beyta kato siissi u kaa'orosa mahuwayte.

Zingale Wogga

- Zingale xhirraaze giddaakka yese zingale taafo 16 gara "KAYAXHO kan'iyo" hine zingale uso zingalssena harggyaafa biya u kakke era osa u suugusorosa mahuwayte.
- Zingale xhirraaze giddaaka yese zingale 17 gara "DIIZO BEYTA EREKKO TA WORGG" hine ziNgale zingalssena diizo beytita u uloorosa mahuwayte.
- Zingale xhirraaze giddaaka yese zingale taafo 18 gara "oddhe deyshe" hine zingale zingalssena geno geno u eroronneke mahuwaayte.

14^{so} Saaminte

Ye saaminte Era Osa Makkita

Nayshiti ha erunxo geediyaaakka:-

- Oshicchaaraa hadurssaara maaddese gara en'o mahena bosh a wosula giddana u gare.(3-Suma wogga)
- Oshisshaafa hadurssi axetogara seke hankke arssi u en'e.(1-Suma wogga)
- Zeeriti peeqa/gidda yese iggintte oo'oyne muho gaxona gaddi u beyssee.(5-Suma wogga)
- Diizo beytiti bishitaaraa ommitaaraa u ule.(5-Suma wogga)
- Be qino danuwaafaaraa hargiyaafaara ooxxese danda'e era osa u suugguse.(4-Suma wogga)
- Be gayruwaa bentte laga zeeriti inge go'o u adduse.(3-Suma wogga)
- Dhonquttese urqa go'utti qirxhaaqirxhe u hantte.(3-Suma wogga)
- Be gayruwa bentte abakkiti gara losso u mahe. (1-suma wogga.)

Erunxose Go'e Malita:-

- Hasaawwo, Mamakita Ohe, Aakona birce,Hnttana beyse, oyccchitaara mahoora, zingale, kaassita.

Erunxi maro mijjita/eelita:-

- Hasaawo kaarde, mamakose, kaasusara zingaleesara ayttese pisharita, gane, taafo domino, harichachidi yese diizo beyta saleeda, Woraqititaaraa, taafosaara qalame kaarditaara, dhonquttse urqqa/plastike, be bishana bishana doomese go'e diizita, diizo beyta tato, diizo beyta kaardita, gane, xhuubo saane, kato essa shonqusoo teepita, katoy essa shonqutti yese siiditaara essa kaaseesita, bishunchi woraqite, lag bisha qalame ayttese iriisaa, waaxi qalamita, giddha buruushita, Halla, makkose go'e eele, liisiso, shira shira hine qangga eelo. sallunddi esana garuso tuubo,woli genno maaquwa toroorita, mancha/siisi saaxhine

Hasaawwa Wogga

Hasaawo kaarde-4^{sso} Agunnase

Hasaawose uqe oychi

1. Bshunccho gara aba abaw hinuse benttesa?
2. Bishuncco gara oshishaafa hadurssi gara hadurssi garafa oshichi gara erunxo zawa gidda yese ledduaaka ka'e nayshe beysse bishunchoy aesawo?
3. bishunccho gara bentte diizo beytit ooniyaaxhwa?
4. bishunchi gara yese bidzume garera peda peda shongga kengge eeilita waysiiwo ule dand'usso?
5. bishuchi gara hi beene zeeriti hi gayruwaaka go'esa maaqeseti aesiitawa? Abase abasewo u go'e?
6. bishunchi gara ddhonquutese ddhurqqna hi beene abakkita naqe dand'a dand'usso?

Ye Mamako Wogga

Ye mamako xhirazze gidda yese mamako taafo 14 "hakkime mura" hine mamako ohena nayshiti benbba dan'waapa be kake era u suugusorosa mahuwaayte.

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

- Sumasome wude kaa'utte kaassiti xhirraaze giddaaka yese kaassi taafo 1 gara "Gara aafusha sunxita" hine kaassita kaassena gara shahiti u ulorossa mahuwayte.
- Sumsome wude kaa'utte kaassiti xhirraaze giddaaka yese kaassi taafo 16 gara "qalame kaase" hine kaasse kaassena oshichiyaara hadurssi badiyaara yese gara shahita arssy arssi u en'orossa marhwayte.
- Gane doome kaasse kaassena pede pede be gara axheto shahita wola ayissi u hanttoronniye matti ye zeere u suugusorosa mahuwaayte,
- "Dafe kaasse" nayshiti bexharddo kaassita beesen maadhi wolko u kaa'ronniye mahena u uddi bade diccho usuuggusorosa mahena maruwayte.

Hantana Losso Wogga

- **Hantta 1:-** Hantana losso xhirraaze giddaakka yese hantta taafo 20 gara yeseessaafa abakkiti giddaaka yese muhoora woli gaxo u errosa mahuwaayte.
- **Hantta 2:-** Hantana losso xhirraaze giddaakka yese hantta taafo 19 gara eyeseenke saaminttiyaase diizo beytiita beysose (r,d,j,t,f,a..s) ra u'ommita u ulorosa mahuwayte.

Bisho Era Wogga

- Bisho era xhirraaze giddaakka yese bisho era taafo 11 gara eyesennikke ddhonqutese uriqqa nayshituse uqqussi be wordo bisha zawa meekita/eelita u naqorosaara u go'usse u ohorosaara mahuwayte.

Sumaso Giddaa kaa'utte Kaasita

- Sumaso giddaa kaassiti xhirraaze giddaakka yese kaassi taafo 12 gara "taafodoomino" taafita doominanna muhuse hine kaase kaasena abakkiti gidda yese muho u errorsa mahuwaayte.
- Sumaso gidda kaa'ute kaase xiraaze gidda yese kaasi taafo 13 'qirxitaara qalamitaara iginxxe" hine kaase kaasena abkkiti gidda yese igintte u suuguusorsa mahuwaayte.
- Sumaso giddaa bentte kaassiti xhirraaze gara yese kaasi taaffo 14 saamintiya yese diizo beytit go'utti diizo beyta doomuxesungge kaase kaasna nayshiti diizo beytiytaara u katitaara ulosorosa mahuwaayte.

Zingale Wogga

- Zingale xhirraaze giddaakka yese zingale taafo 18 gara "DEYJJI LAAQIYO" hine zingale uso zingalssena ee'a genno u erorosa mahuwayte.

15^{cho} Saaminte

Yesaaminte Era OsaMakkita

Nayshiti ha erunxxo geediyakka:-

- Oshicchaaraa hadurssaara maaddese gara sekke hanke u een'use.(4-Suma wogga)
- Zeeriti peeqa/gidda yese iggintte oo'oyne muho gaxona gaddi u beyssee.(5-Suma wogga)
- Diizo beytiti bishitaaraa ommitaaraa u ule.(5–Suma wogga)
- Phikilititani hantte u dand'e.2 –suma wogga,
- Beqino danuwaafaaraa hargiyaafaara ooxxesee danda'e era osa u suugguse.(4-Suma wogga)
- Begayruwaa bentte laga zeeriti gara hantti paaco u mahe.(4-Suma wogga)
- Dhonquttese urqa go'utti qirxhaaqirxhe u hantte.(1-Suma wogga)
- Woraqate bursena laga bisha qirxita u naqe.2-suma wogga

Erunxxose Go'e Malita:-

- Hasaawwo, Mamakita Ohe, Aakona birce, Hnttana beyse, oyccchitaara mahoora, zingale, kaassita.

Erunxi maro mijita/eelita:-

- Hasaawo kaarde,mamakose,kaasusara zingaleesara ayttese pisharita, Bimpalashita, taautte eelita, wola ayxe dhondde, diizo beyta kaardita, gane, qalamiaade Woraqite, kato essa shonqusoo teepita,katoy essa shonqutti yese siiditaara essa kaaseesita, Halla, liisiso, shira shira hine qangga eelo. sallunddi esana garuso tuubo, woli genno maaquwa toroorita, mancha/siisi saaxhine

Hasaawwa Wogga

Hasaawo kaarde-4^{sso} Agunnase

Hasaawose uqe oychi

1. Bshunccho gara osshishafa hadurssi bade be gara en'ussisna kaae nayshe beysse bishunchi aesawo?
2. bishunccho gara bentte diizo beytitsunxe xheyggese uunewa?
3. bishunchi gara wola bishe qirxhe,ee'a,qalame,keenge abakkita beysesи oonewa? Wola bishshe eelita u bishana bishana shahe dand'esi oonewa?
4. dhonqutte se dhuriqaafa bishunchuwaaka e benttenike aba aba wa naqe dand'uso?
5. bishunchi gara bentte kaarditukka woraqate burssi aba abawa naqe dand'uso?

Ye Mamako Wogga

1. ye mamako xhirazze gidda yese mamako taafo 15 "haydzi naayytte Yse deyshita" hine mamako zeerdi begayro naddhi erddi kille kille zeere u uloroniikeeraa wosshi paaco u mahoronnike mahuwayte.
2. ye mamako xhirazze gidda yese mamako taafo 16 "Aliy eehe piiriyoo" hine mamako zeerdi begayro naddhi erddi kille kille zeere u uloroniikeeraa wosshi paaco u mahoronnike mahuwayte.
3. Be gayro bentte abakkita go'uttena meddho hanttafa modhe aafe degexxese maaquso mala mamako naquwayte. Ye'esaarani wola ayttese oycchita oycena meddho maxxo gura u'eroronnike mahuwayte.

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

- Bim'alisho andarsena kucchese,tokese ,oshicchusaaraa hadurssaara axxeto shahita arxxena go'utte se u lossoronnike maruwayte.
- Sumsome wude kaa'utte kaassiti xhirraaze giddaaka yese kaassi taafo 17 gara "borkka kaase" hine kaasse kaassena hargiyaafa esunna be garaafa ooxxese u danda'e era osa u suuggusorosa mahuwayte.
- "Dafe kaasse" nayshiti bexharddo kaassita beesen maadhi wolko u kaa'ronnike mahena u uddi bade diccho usuuggusorosa mahena maruwayte.

Hantana Losso Wogga

- **Hantta 1:-** Hantana losso xhirraaze giddaakka yese hantta taafo 21 gara yeseessaafa taafutte eelitaaraa gane ingena ye'eeliti yegane giddaa uphikkiluttornikke mahena yephikkilo gura maxxo u'eroronnike muhuwaayte.
- **Hantta 2:-** beqino dano garafaara harge garafaara ooxxe danda'use era osa biyaa yella geri garafa oycci u yoworonnike mahena be sumsuwa yese be laggituse u uqusoronnike muhuwayte.
- **Hantta 3:-** Hantana losso xhirraaze giddaakka yese hantta taafo 22 gara eyseenkke washiyaafa shira shirahidi arttesa,woraqitiyaafa naqutte se waaxxe share zappa hanttie u lossoronnike laga wosshi paaco u mahoronnike muhuwayte.
- **Hantta 4:-** Hantana losso xhirraaze giddaakka yese hantta taafo 19 gara e yese kaacho mahena ye samintya ere uso e woriguse (n,a,jh,g,eera w diizita) u shawitaara u uloronnike muhuwaayte,

Bisho Era Wogga

- Bisho era xhirraaze giddaakka yese bisho era taafo 12 gara eyesennikke qaiamita naysshituse taggena maqasena burssi pede booxi woraqite gara u ayxorosa muhuwaayte,
- Bisho era xhirraaze giddaakka yese bisho era taafo 13 gara eyesennikke dhonqutte se uriqqa go'uttena nayshiti diizo beytita u hanttorosa muhuwaayte.
- Bisho era xhirraaze giddaakka yese bisho era taafo 14 gara eyesennikke pede pede qirxhita karitoone gara hantena ye maarita katti bursena ye burddasita wola u muhusoronnike muhuwaayte.
- Bisho era xhirraaze giddaakka yese bisho era taafo 15 gara eyesennikke Taanigiraame go'uttena pede pede qirxhita u hanttorosa mahena zawa hantita u hanttorosa muhuwaayte,

Sumaso Giddaa kaa'utte Kaasita

- Be qino danowaafara hariggiti garafaara ooxese danda'use era osa toyya woggaka wolko hangge maho maa'e.Hariggesara be garafa ooxuso malitaara moddhete wogaara ,shoolutte se paqe gane w,b ,usso bisshe Diraamna hantte u erorosa muhuwaayte.
- Sumaso giddaa kaassiti xhirraaze giddaakka yese kaassi taafo 14 gara "DIIZO BEYTITA KEME" hine kaase kaasena DIIZITA U BISSHANA U ULOROSA muhuwaayte.

- Sumaso gidda kaa'ute kaase xiraaze gidda yese kaasi taafo 13 'qirxitaara qalamitaara iginxxe" hine kaase kaasena abkkiti gidda yese igintte u suuguusorsa muhuwaayte.

Zingale Wogga

- Zingale xhirraaze giddaakka yese zingale taafo 19 gara "ERE DDHEEBEY EELLUWAAYE" hine zingale uso zingalssena diizita u ulorosa muhuwa

16^{xo} Saaminte

Yesaaminte Era OsaMakkita

Nayshiti ha erunxxo geediyakka:-

- Oshicchaaraa hadurssaara maaddese gara sekke hanke u een'use.(2-Suma wogga)
- Kele wolkko aytti afana be axxeto gara e seyorosa umahe.(2-Suma wogga)
- Diizo beytiti bishitaaraa ommitaaraa u ule.(5-Suma wogga)
- Phikkilita hantte u danda'e.(2-Suma wogga)
- Phikkilita wola makke udanda'e.(3-Suma wogga)
- Beqino danuwaafaaraa hargiyaafaara ooxxesee danda'e era osa u suugguse.(4-Suma wogga)
- Begayruwaa bentte laga zeeriti gara hantti paaco u mahe.(4-Suma wogga)
- Woraqate bursena laga bisha qirxita u naqe.(2-suma wogga)

Erunxose Go'e Malita:-

- Hasaawwo, MamakitaOhe, Aakona birce,Hnttana beyse, oyccchitaara mahoora, zingale, kaassita.

Erunxi maro mijita/eelita:-

- Hasaawo kaarde, mamakose, kaasusara zingaleesara ayttese pisharita, jhaade, gane, Bimpalashita, taafutte eelita ,wola ayxe dhondde,diizo beyta,gane,qalamiaade Woraqite, maqase, taan giraame, katoy essa shonqusoo teepita, katoy essa shonquitti yese siiditaara essa kaaseesita, Halla, liisiso, shira shira hine qangga eelo. sallunddi esana garuso tuubo, woli genno maaquwa toroorita, mancha/siisi saaxhine

Hasaawwa Wogga

Hasaawo kaarde-4^{sso} Agunnase

Hasaawose uqe oychita

1. Bshunccho gara aba aba zeeritawa hibeyaase? Bishuncchi gara oshiccen hadurssen bekele en'usena doongiyaa yese nayshita beyse bishay a'esawa?
2. bishunccho gara tucummidi phikkilutti yese abakkiti aba abawa?
3. bishunchi gara hibeene abakkiti garafa woraqite bursena aba abawa naqese danda'uso?
4. bishunchi gara peyxhaaraa kopaara ayttese inddo amuna hantiyaa yese?

Ye Mamako Wogga

1. ye mamako xhirazze gidda yese mamako taafo 17"diizo beyta indo"hinne mamako zeerdi era osaara wola ayttese oycchita oycuwayte. Aalli ciraakani hikeenge modhe muro garxxe bottofitaa.

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

- Jhaade keseeraa hoddheera gaaddole kaasse oshicchen hadurssen bekele wola cicci modhussi aykkenaaraa pircci hiye usuuggusorosa mahuwate.
- Sumsome wude kaa'utte kaassiti xhirraaze giddaaka yese kaassi taafo 18 gara "sebade habade kucche arssi woluse inge kaasse u kaa'ronnike mahena" oshicche hadursse kelena wola aykkenaara pircci u hiyorsa mahuwayte.
- "Dafe kaasse" nayshiti bexharddo kaassita beesen maadhi wolko u kaa'ronnike mahena u uddi bade diccho usuuggusorosa mahena maruwayte.

Hantana Losso Wogga

- **Hantta 1:-** Hantana losso xhirraaze giddaakka yese hantta taafo 23 gara yesesa denxxo mahenasahaafaara mancchaafaara keexxe keexhese danda'e kere bokkule(bricks), maata washita cicci qalame naqe lossusena laga laga ogena abakkita wosshi beye era usuuggusorosa maruwayte.

- **Hantta 2:-** Hantta losso xhirraaziyaase hantta taafo 21 gara eyeseenkke taafutte eelita/meekitaaraa daneera indi ye eelita gane gara u phikkilorosa mahena zeere gura maxxo u gaxhorosa maruwayte.
- **Hantta 3:-** Hantana losso xhirraaze giddaakka yese hantta taafo 24 gara eyeseenkke laga bisha eelita indi wlume e eere, egare, wol gedeesakko hiyena makkona u gadorosa muhuwayte.
- **Hantta 4:-** Hantta losso xhirraaziya yese hantta taafo 19 gara e yeseenkke saamite diizo beytita (l,zk,c,ch,h) ra u ommitaraa u ulorosa muhuwayte.

Bisho Era Wogga

- Bisho era xhirraaze giddaakka yese bisho era taafo 15 gara eyesennikke TAAN GIRAAME go'utti be bisha bisha qirxhita u naqorosa mahena zawa meekita u naqorosa maruwayte.

Sumaso Giddaa kaa'utte Kaasita

- Sumaso giddaa kaassiti xhirraaze giddaakka yese kaassi taafo 14 gara“diizo beyta keme” hine kaasse kaassena diizo beytita u ulorosa muhuwayte.

Zingale Wogga

- Zingale xhirraaze giddaakka yese zingale taafo 20 gara“Saynise saynise”hine zingale uso zingalssena bemb a hargiyaafaaraa danuwaafaara kafe u lossorosa muhuwayte.

(5cho agunna erunxi ee'o)

17^{XO} Saaminte

Ye saaminte Erunxi Osa Makkita

Nayshiti ha erunxxo Geediyaakka:-

- Kelewolkko uddhese en'o mahena afana yese gara shahiti osa degexxorosa u mahe. (4-Suma wogga)
- Diizo beytiti bishitaaraa ommitaara addussi u ere.(1-Suma wogga)
- Shawka katita(Lam'I / Haydzi diizo beyta keengeesita) go'utti zeere uttita diizzi u zeeruse. (3-Suma wogga)
- Phikkilita ulli paace u danda'e.(1-Suma wogga)
- Goditaaraa ee'a gennitaara giddaa yese zarete addussi u ohe.(4-Sumawogga)
- Hargge siissooraa Mada siissoora u zeere.(4-Suma wogga)
- Be gayruwaa bentte abakkiti gara wosshi beye hanta u hantte.(3-Smawpgga)
- Gayro hiyey aba hiye e maaqesa addussi u ohe.(1-Sumawogga)
- Woraqite bursena kille maaddhese qirxhita u naqe.(4-Suma wogga)

Erunxxuse Go'e Malita:-

Hasaawwomamakita ohe, addussi ohe, hanttana beyse, oycchaara mahoora, zingale, kaassita.

Erunxuse Mare Eelita / Meekita:-

Hasaawwo kaarde, maako, kaassitaara zingaleera ayttese pisshato, bim'alisho, burddi guttese carqqita, begenni genni ee'a keenge qorqoro/laaso xhaasita, manccha/midhakaxxa, diizo beyta tato, saha, wolume gare ee'a keenge meekita, doose, dhonde, pazilita/dhooringita, peda peda maaddhese ose eelita, kato shonqese go'e meekita,katoy ussaa shonquttese siidita kaasseesitaara, taan giraame, jhaade, hallita, kilo, lisiso, shira shirayssi arxxe meeke, sallundi garuuso tuubbita, be genni genni ee'a keenge goommita manccha saakhine.

Hasaawwa Wogga

Hasaawwo Kaarde- 5^{cho} Agunnase

Hasaawwose Uqe Oycchita

1. Bishunccho aba abakkitawa hinuu benttesa?
2. Bishuni gara kele en'ose go'e antta hanttiyaase axxita beyse en'oy yesaa yese?abawa hanttiyaa u yese?
3. Bshuncho gara erunxo zawa giddaaka kaa'iyaase naysshaafaaraa salfe eydhi baandira kessiyaase naysshaafaara taafona garesi a'esuna garesa?
4. Bishunccho gara yese bussh'l gara modhete kakke zawaakka abasewa ihanddo?Abawa mahiyaa iyese?

Ye Mamako Wogga

- Mamakiti xhirraaziyaakka yese mamako taafo18 “KaassiMeekitaWoraqiten Naqe” hine mamako nayshushe zeerusuwayte.Yaafani woraqite bursena peda peda qirxhita waakke naqe u danda'eenke u gaxhorosa muhuwayte.

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

- Sumasome wude kaa'utte kaassiti xhirraaziyaakka yese kaassi taafo 19 “Naxxe Kole” hine kaasse kaassena nayshiti u ddi badena diccho suuggorosa maruwayte.

- “Dafe Kaasse” Nayshiti be’eeto kaassita be goshenan maaqqe wolkko maaddhi kaa’orosa mahena u uddi badena dicchoy suuggorosa maruwayte.

Hantana Losso Wogga

- **Hantta 1:-** Hantana losso xhirraaziyaakka yese hanta taafo 16 gara eyesennike peda peda maaddhese meekita aba genno u maaqeesuna,u keenge ee’ana,u qalamena,phikkilli ulli u kaa’orosa mahuwayte.
- **Hantta 2:-** Hantta losso xhirraaziyaakka yese hanttataaf 25 gara eyesennike Saha,Waaxxaara Awwa osaara go’utti otaakka/baaldiyaaka mixxita mu’use u danda’orosa maruwayte.
- **Hantta 3:-** Uqe gandaaka hi gayruwaakkaaraa peda gayruwaakka meddhona bentte abakkiti wola bisheenkkeeraa bishuwaannikeera u erorosa mahuwayte. Beysose:- gidda gayroora wude gayrooray aba maaqeenkke gaxe u dnda’orosa, u erunxxo zawa giddaakkaara e wudeeray wola bisheshan bishuwaasaara, eqeyshume wudeeraa peda peda kessi u beyorosa mati gayro naddhi ullossorosa mahuwayte.
- **Hantta 4:-** Hantta losso xhirraaziyaakka yese hanta taafo 26 eyseenkke nayshushe wola gare aakete keenge meekita indi aasi aasume garesa, eeresa, aasi mall godo aasi eero godo aykkesa u addusorosa mahuwayte.
- **Hantta 5:-** Hantta losso xhirraaziyaaka yese hanta taafo 19 gara eyesennike saaminte diizo beytita(xh,ph,k,h)ra u ommittaara ulli u erorosa mahuwayte.
- **Hantta 6:-** Hantta losso xhirraaziyaakka yese hanta taafo 27 gara e yesennike be erdo diizo beytita (b,q,xh,m) go’utti katita u meddhorosaaraa ulli erddi u zeerusrrosaaraa mahuwayte.
- **Hantta 7:-** Hantta losso xirraaziyaakka yese hanta taafo 28 gara eysennike be erddo diizo beytiita (b,q,xh,m) go’utti lam’l katuwaadraa haydzi katuwaadeera maaddhese zeere uttita naddhi u zeerusrrosa mahuwayte.

Bisho Era Wogga

- Bisho era xhirraaziyaakka taafo 16 gara eyseenkke duugo doose,woraqiteeraa dhonddeera go’utti burdese woraqite doose gara ayxxena qirxhita kesseeraa sekke mati ayxxeera ullossorosa mahuwayte.
- Taan giraame go’utti laga qirxhita u naqorosa mahena zawa meekita unaqorosa maruwayte.

Sumaso Giddaa kaa'utte Kaasita

- Sumaso giddaa kaa'utte kaassiti xhirraaziyaakka yese kaasi taafo 15 gara peda peda pezilita(buduttese abakkita) wola muhusena/wola ayxxena “Qirxhita ebaliyaa baliyaa gelsse kaasse” kaassena godosaaraa gennunttesaraa giddaa yese zarete u lossorosa mahuwayte.

Zingale Wogga

- Saamintte erunxxitaara wola bissheshe zingalita naddhi zingalusuwayte.

18^{xo} Saaminte

Ye saaminte Erunxi Osa Makkita

Nayshiti ha erunxxo Geediyaaakka:-

- Kelewolkko uddhese en'o mahena afana yese gara shahiti osa degexxorosa u mahe. (1-Suma wogga)
- Kucchita phikkilenaara budenaara u osxhoonke u adduse.(3-Suma wogga)
- Shawka katita(Lam'l / Haydzi diizo beyta keengeesita) go'utti zeere uttita diizzi u zeeruse. (4-Suma wogga)
- Goditaaraa ee'a gennitaara giddaa yese zarete addussi u ohe.(5-Suma wogga)
- Hargge siissooraa Mada siissoora u zeere.(4-Suma wogga)
- Gayro hiyey aba hiye e maaqesa addussi u ohe.(4-Suma wogga)
- Woraqite bursena kille maaddhese qirxhita u naqe.(4-Suma wogga)

Erunxxuse Go'e Malita:-

Hasaawwomamakita ohe, addussi ohe, hanttana beyse, oycchaara mahoora, zingale, kaassita.

Erunxuse Mare Eelita / Meekita:-

Hasaawwo kaarde, maako, kaassitaara zingaleera ayttese pissharo, be ee'a ee'a keenge kallita, dhonquttese urqa/ppilaastiine, maqase, waaxxi bul'e, begenni genni ee'a keenge qorqoro/laaso xhaasita, manccha/midhakaxxa, diizo beyta tato, saha, volume gare ee'a keenge meekita, doose, dhonde, pazilita/dhooringita, peda peda maaddhese ose eelita, kato shonqese go'e meekita, katoy ussaa shonquttese siidita kaasseesitaara, taan giraame, jhaade,

hallita, kilo, lisiso, shira shirayssi arxxe meeke, sallundi garuuso tuubbita, be genni genni ee'a keenge goommitta manccha saaxhine.

Hasaawwa Wogga

Hasaawwo Kaarde- 5^{cho} Agunnase

Hasaawwose Uqe Oycchita

1. Bishunccho kucche phikkilenaara budenaara osusesee hantuttiyaase hantiti a'usitawo?
2. Bshuncho gara hatte aallo hi erdo diizo beytituna dende sunxiti yesaa yese? a'esitawa?
3. Biqilomeera harremeera garesi a'esawa?

Ye Mamako Wogga

- Mamakiti xhirraaziyaakka yese mamako taafo 11 "lubbo keengesitaaraa keenguwaab abakkita" hine mamako nayshushe ohena be gayro yese lubbo keengesitaaraa keenguwaasitaara maaddhese abakkita u gaxhorosa muhuwayte.e.

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

- Nashiti pilaastikike xharmuse waaxxuna u kunxxorosa oo'oynne peda peda maaddhese makko meekita go'utti saaxhiniyaakka manccha ukunxxorosa kucche osa u suuggusorosa muhuwayte.
- Kuccheeraa tokeera arssi qaaddhe, doomeeraa zuungeera kaassita kaassena u keliti oseyorosa muhuwayte. Beysose:- guxhunxxukke, shooshukke, zargilekke gawwona goocchutte.
- "Dafe Kaasse" Nayshiti be'eeto kaassita be goshenan maaqqe wolkko maaddhi kaa'orosa mahena u uddi badena dicchoy suugorosa maruwayte.

Hantana Losso Wogga

- Hantta 1:-** Hantana losso xhirraaziyaakka yese hanta taafo 27 gara eyesennike be ere diizo beytita (R,D,J,T,F,A,S) go'utti katita unaqorosaaraa ulli erdi u zeerusrorosa muhuwayt.
- Hantta 2:-** Hantta losso xhirraaziyaakka yese hantataaf 28 gara eyesennike nayshiti (R,D,J,T,F,A,S) Sunge diizo beytita go'utti katituna shawka maaddhese lam'l katuwaaden

maaqqe haydzi katuwaade maaddhese zeere uttita u naqorosaaraa u zeerusroraaraa mahuwayte.

- **Hantta 3:-** Hantta zhirraaziyaakka yese hatta taafo 29 gara eyesennike be genni genni aakete keenge qorqoro xhaasita ,pilaastike kawaariti / kubbaayyiti giddaaka manccha,midha kaxxaaraa bisshesesa kunxxenaaraa pedaafa pedeessaaka arxxena an meekey aassume lagalayaasesaaraa malla maaqesaaraa u zeerorosa osusuwayte.
- **Hantta 4:-** Hantta losso xhirraaziyaakka yese hanta taafo 30 eyeseenkke ee'ana wola gare abakkita u makkorosaaraa aasi aassume garesaara ulli addussi u beysorosa mahuwayte.
- **Hantta 5:-** Urqana,waaxuna kundese pilaastikena,wassaa locutte se ispoonjenaaara carqanaara peda oeda qirxhita kessuwayte.Beysose:-lalena,cicena,iqena bisshesesa...
- **Hantta 6:-** Nayshiti sumaso giddaakaaraa sumasome wudeera bebeedo abakkita shatobadi u addusorosa mahena be gayro modhussi u gaxhorosa mahuwayte.

Bisho Era Wogga

- Bisho era xhirraaziyaakka taafo 17 gara eyeseenkke Kaarde gara diizuttese diizo beytita burssenaaraa muhusenaaraa shawka katita Unaqorosa maruwayte.
- Taan giraame go'utti laga qirxhitaaraa zawa meekitaara u naqorosa maruwayte.

Sumaso Giddaa kaa'utte Kaasita

- Hargaxxaaraa modhe yese axxaara bissi kaasse u kaa'orosa mahena harge/mada siisso addussi u beysorosa mahuwayte.
- Sumaso giddaa kaa'utte kaassiti xhirraaziyaakka yese kaassi taafo 16 gara "Zeere shuushe kopa" hhine kaasse u kaa'orosa mahena be ere diizo beytituna katita u naqorosa maruwayte.

Zingale Wogga

- Zingale xhirraaziyaakka yese zingale taafo 21 "Kappi'iyoo Tamaaqa" hine zigale zingalusena peda peda maadhese zeere gura u gaxhorosa mahuwayte.

19^{xo} Saaminte

Ye Saaminte Erunxi Osa Makkita

Nayshiti ha erunxxo Geediyaakka:-

1. Kucchita budenaaraa phikkilenaaraa be oseydosa ubeene.(1-Suma wogga)
2. Indo gil'anaaraa beyse gil'anaara meekita aytti denxxe u danda'e.(3-Suma Wogga)
3. Shawka katita(Lam'I / Haydzi diizo beyta keengeesita) go'utti zeere uttita diizzi u zeeruse. (4-Suma wogga)
4. Goditaaraa ee'a gennitaara giddaa yese zarete addussi u ohe.(4-Sumawogga)
5. Godo zareteeraa uttuxxaara u ule.(4-Suma Wogga)
6. Gaggo modhete modhete kafe,diisshi geesshe,shoheeraa modhete keenge kaxxita miye go'ussita u adduse.(2-Suma Wogga)
7. Hargge siissooraa Mada siissoora u zeere.(2-Suma wogga)
8. Gayro hiyey aba hiye e maaqesa addussi u ohe.(4-Sumawogga)
9. Bshunccho eraaraa Qirxhaaqirxhita u saaruse.(2-Suma Wogga)
10. Woraqite bursena kille maaddhese qirxhita u naqe.(2-Suma wogga)

Erunxxuse Go'e Malita:-

Hasaawwo kaardita, mamakita ohe, addussi ohe, hanttana beyse, oycchaara mahoora, zingale, kaassita.

Erunxuse Mare Eelita / Meekita:-

Hasaawwo kaarde, maako, kaassitaara zingaleera ayttese pissharo, maqase, begenni genni ee'a keenge kallita, diizo beyta tato, keleera, laapphise, irsaase, bishuncchi buruushe, doose, qaphe,peda peda maaddhese pazilita/dhooringita, woraqite, doose, malla booxxi woraqite, ose eelita, kato shonqese go'e meekita, katoy ussaa shonquttese siidita kaasseesitaara, taan giraame, Jhaade, hallita, kilo, lisiso, shira shirayssi arxxe meeke, sallundi garuuso tuubbita, be genni genni ee'a keenge goommitta manccha saaxhine.

Hasaawwa Wogga

Hasaawwo Kaarde:- 5^{cho} Agunnase

Hasaawwose Uqe Oycchita

1. Bishunccho gara bentte abakki abakkittaafa indo gil'anaaraa beyse gil'anaara go'utti denxxe danda'usoosi a'esitawa?
2. Masgiidameeraa Xhalote zawameera erunxo zaware uqesi aasawa?
3. Hibeene bishunchiti giddaafa hinuu modhesi / moddhi benttesi aasawa?
4. Hibeene bishuncchittaafa kucchiti osa suuggusei aasawa?
5. Bishuncchi gara yese abakkita beyena / gaxhena zeere uttita diize/hantte danda'esi oonewa?
6. Bishuncchi gara bentte abakkittaafa woraqite bursena naqe danda'usoosi a'esi qirxhe / bishawa?

Ye Mamako Wogga

- Mamakiti xhirraaziyaakka yese mamako taafo 19 "Raheeeleri igara geejheteera" hine mamako nayshushe ohena begaggo geejhete kafe era u suuggusorosa maruwayte.

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

- Sumasome wude kaa'utte kaassiti xhirraaziyaakka yese kaassi taafo 20 gara "BorkkaAyxxe" hine kaasse kaassena nayshiti borkkay aytto axxi beyse siisso u beysorosa mahuwayte.
- "Dafe Kaasse" Nayshiti be'eeto kaassita be goshenan maaqqe wolkko maaddhi kaa'orosa mahena u uddi badena dicchoy suuggorosa maruwayte.

Hantana Losso Wogga

- **Hantta 1:-** Hantana losso xhirraaziyaakka yese hanta taafo 27 gara eyesennike nayshiti be erddo diizo beytita (N,A,SH,P,JH,G,W) ra go'utti katita u naqorosaaraa yekatitani ulli u erorosaara u zeerusrrosaara mahuwayte.

- **Hantta 2:-** Hantta losso xhirraaziyaakka yese hanttataafo 28 gara eyesennike be erddo diizo beytita (N,A,SH,P,JH,G,W) ra go'utti benaddho katituna lam'i katuwaadeeraa haydzi katuwaadeera maaddhese zeere utita u diizorosaaraa u zeerusrrosaara mahuwayte.
- **Hantta 3:-** Peda peda duugete genno keenge eelita(doose,kirtaase) bisshesheesita nuunattese mixxuna u wulusorosa mahena bekucchiti osa u suuggusorosa mahuwayte.
- **Hantta 4:-** Hantta losso xhirraaziyaakka yese hanta taafo 31gara eyseenkke peda peda maaddhese pezilita / dhooringita wola muhusena godooraa abakko genni makkoora giddaa yese peduntte/zarete u gaxhorosa mahuwayte.
- **Hantta 5:-** Giddha abakkita u bidzi bidzuna bidzina denssi essaa gaduso malla meekiyaa gussena indo gil'anaaraa beyse gil'anaara meekita denxxe u lossorosa mahuwayte. Beysose:- atara aafe,giddha bim'alishita,zawa qulpita bisshesheesita.
- **Hantta 6:-** Hantta losso xhirraaziyaaka yese hanta taafo 32 gara eyesennike godo, zareteeraa godo uttuxxaara beyse katita go'utti(uqena, zarana, giddaakka, afana) hiyena ulli u lossorosa mahuwayte.
- **Hantta 7:-** Gaggo modhetesaaraa aykkuso malitaara yella gera oycc u yoworosa mahena be sumaso nayshuse o ohorosa mahuwayte. eyesennike be erdo diizo beytita (b,q,xh,m) go'utti katita u meddhorosaaraa ulli erddi uzeerusrrosaaraa mahuwayte.
- **Hantta 8:-** Hantta losso xirraaziyaakka yese hanta taafo 33 gara eysennike be gayruwaakka be beedo abakkita meddhona yesesaaraa axxi naddhsaara hiyena u ulorosaaraa u zeerrosaara mahuwayte.

Bisho Era Wogga

- peda peda bishuncchitaara qirxhitaara wolla shushushi u micoronnike mahuwaayte.
- Taan giraame go'utti be bishana bishana yese qirxhita u hanttorosa mahena zawa eelita u naqorosa maruwayte.

Sumaso Giddaa kaa'utte Kaasita

- Sumaso giddaa kaa'utte kaassiti xhirraaziyaakka yese kaasi taafo 17 gara "NU GAYRO NU KIIDDHOSE" hine hanta kaasse kaassena begayro HIYOY aba maaqennike u eroronike mahuwaayte.

Zingale Wogga

- Zingale xhirraaziyaakka yese zingale taafo 22 gara "YE erana osaxe eriyaasaxe" hine zingale zingalsena u micoronnike maruwaoayte.

20^{XO} Saaminte

Ye Saaminte Erunxi Osa Makkita

Nayshiti ha erunxxo Geediyaakka:-

1. Indo gil'anaara beyse gil'anaara go'utti abakkita xhun'l aykke u losse.(2-Suma wogga)
2. Peda peda hanta meekita aykkeerra dafeera osa usuugguse.(2-Suma wogga)
3. Shawuka katita(Lam'l / Haydzi diizo beyta keengeesita) go'utti zeere uttita diizzi zeeruse(lam'l katoora haydzi katoora keengeesita). (1-Suma wogga)
4. Aafeeraa kuccheeray keenge en'o bizo u mahe.(3-Suma wogga)
5. Godita,zareteeraa godo uttitaara ulli u ere.(1-Sumawogga)
6. Abakkita woga keenge gaxxo ayssi shuusheeraa aasi aasuma eeresan maaqqe garesa matti beye u dandae.(4-Suma wogga)
7. Gaggo modhetena aykke,diicchee,waaxxuna qalcceeraa modhete keenge kaxxita miye go'usse u adduse.(4-Suma wogga)
8. Gayro hiyey aba hiye e maaqesa addussi u ohe.(2-Suma wogga)
9. Axxiti begyruwaara keenge muho addussi u ohe.(2-Suma wogga)
10. Bishuncchooraa qirxhaa qirxheera u saaruse.(3-Suma wogga)
11. Zingalitaaraa ositaara u kaa'e/ u zingale.(1-Suma wogga)

Erunxxuse Go'e Malita:-

Hasaawwo, mamakita ohe, addussi ohe, hantana beyse, oycchaara mahoora, zingale, kaassita.

Erunxuse Mare Eelita / Meekita:-

Hasaawwo kaarde, maako, kaassitaara zingaleera ayttese pissharo, manccha, diizo beyta tato, maqase, qaphe, gaazeexha, peda peda bisha qalame keenge irsaasita,peda peda maaddhese ose eelita,kato shonqese go'e meekita, katoy ussaa shonquttese siidita kaasseesitaara, taan giraame, jhaade, hallita, kilo, lisiso, shira shirayssi arxxe meeke, sallundi garuuso tuubbita, be genni genni ee'a keenge goommita manccha saaxhine.

Hasaawwa Wogga

Hasaawwo Kaarde:- 5^{cho} Agunnase

Hasaawwose Uqe Oycchita

1. Bishunccho gara be woga kattese gaxxo aytti eedhese nayshi benyuwaa bentte? U ee'oy waakkewa?
2. Bishunccho gara yese bussh'l begayro geesshiyaakkakko i yese. Abase go'esawo hinuu e bishe?

Ye Mamako Wogga

- Mamakiti xhirraaziyaakka yese mamako taafo 19 "Raaheeley bekaxxa muussine aba i maheenkke" hine mamako nayshushiti sekke mati zeerorosa mahena u zeere osa makkoy suuggorosa mahuwayte.

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

- Sumasome wude kaa'utte kaassiti xhirraaziyaakka yese kaassi taafo 21 gara eyseenke kuccheeraa toke qirxheera manccha gara hantusena abakko ewogana shuushe u lossorosa mahuwayte.
- "Dafe Kaasse" Nayshiti be'eeto kaassita be goshenan maaqqe wolkko maaddhi kaa'orosa mahena u uddi badena dicchoy suuggorosa maruwayte.

Hantana Losso Wogga

- **Hantta 1:-** Hantana losso xhirraaziyaakka yese hanta taafo 27 gara eyesennike nayshiti be erddo diizo beyitia(L,Z,K,NY,C,CH,H)ra go'utti katita u naqorosaaraa u keenge katituna ulli u zeerusorosa mahuwayte. mahuwayte.
- **Hantta 2:-** Hantta losso xhirraaziyaakka yese hantataaf 28 gara eyesennike be erddo diizo beytita(L,Z,K,Y,NY,C,CH,H)ra go'utti be naddho katituna lam'aaraa haydzaara maaddhese katita keenge zeere uttita u diizorosaaraa u zeerusorosaara mahuwayte.
- **Hantta 3:-** Laaqqi hookkona/qaphena maxhutte abakkita indi begil'a lam'e go'utti maxhe ullossorosa mahese qapheeraa hircchacchoora uqussi gil'Uqe gandaaka hi

gayruwaakkaaraa peda gayruwaakka meddhona bentte abakkiti wola bisheenkeeraa bishuwaannikeera u erorosa mahuwayte.

- **Hantta 4:-** Hantta losso xhirraaziyaakka yese hanta taafo 32 gara eyseenkesumaso giddaa bentte eeliti uttuxxi gduwaafa,zaretiyaafaaraa godo uttussaafa beysose:-uqe ,zara,giddaaka,wude ,b.s. go'utti u addusorosa mahuwayte.
- **Hantta 5:-** Nayshiti be gayro gissha u gaxhorosa sumasome wude ye erunxxo zawa gayro kessi beysena ye gayruwaa yese goditi shongita (beysose:- shoore/waaxxe, bocche,leddo, jhileta leddo,...w.b)hiyena belaggituse u addusorosa mahuwayte.
- **Hantta6:-** Nayshituse woraqititaaraa irsaasitaaraa ingena pooxhena, shitti gussenaraa peedhenaara aafeeraa kuccheeray keenge wolla osa u suuggusorosa maruwayte.
- **Hantta 7:-** Hantta losso xirraaziyaakka yese hanta taafo 34 gara eysennike be sumaso giddaa yese meekiti deexxe beyseesita shawka,deexho orjhena deexho hiyenamatti u beyorosa mahuwayte.

Bisho Era Wogga

- Maqase go'uttena pede pede bishunche keenge gaazexhita;pissharita w.b u burssoronnikke maruwaayte.

Sumaso Giddaa kaa'utte Kaasita

- Sumaso giddaa kaa'utte kaassiti xhirraaziyaakka yese kaasi taafo 18 gara "axi meddho" hine kaase kaasi be gayro gissha u erorosa mahuwaayte.

Zingale Wogga

- Zingale xhirraaziyaakka yese zingale taafo 15 gara 'NU GARA GEEJHETE NU KAPPESE" hine zingale zingalsena gaggo gisshaara e ayfunxaara kabbeera u eroronneke mahuwaayte.
- Nayshiti be ere zingalita zingalena ooyne ddholliita moddhussi u zingaloronnikke mahuwaayte.

(6^{xo} Agunna-Suma Erunxe)

21^{xo} Saaminte

Yesaaminte Erunxi OsaMakkita

Nayshiti ha erunxo Geediyakka:-

1. Peda peda hanta meekita aykkeerra dafeera osa usuugguse.(5-Suma wogga)
2. Aafeeraa kuccheeray keenge en'o bizo u mahe.(4-Suma wogga)
3. Zeerita woga keenge gaxxo ayssi shuusheeraa aasi aasuma eeresan maaqqe garesa matti beye u dandae.(4-Suma wogga)
4. Gaggo modhetena aykke,diicchee,waaxxuna qalceeraa modhete keenge kaxxita miye go'usse u adduse.(2-Suma wogga)
5. Moddhete wogitaara anjitaara kuxxana benbani maaqe pedesita danuwaafa wayissi kake be dand'ennikke u adduse. 2-suma wogga.
6. Axxiti begyruwaara keenge muho addussi u ohe.(4-Suma wogga).
7. Zingalitaaraa ositaara u kaa'e/ u zingale.(4-Suma wogga)

Erunxxuse Go'e Malita:-

Hasaawwo, mamakita ohe, addussi ohe, hantana beyse, oycchaara mahoora, zingale, kaassita.

Erunxuse Mare Eelita / Meekita:-

Hasaawwo kaarde, maako, kaassitaara zingaleera ayttese pissharo, biyye, manccha, xharmuse, kawaaro; gaggo diiche burusshe, traafike gulle, maqase, qaphe, gaazeexha, peda peda bisha qalame keenge irsaasita, peda peda maaddhese ose eelita, kato shonqese go'e meekita, katoy ussaa shonquttese siidita kaasseesitaara, taan giraame, jhaade, hallita, kilo, lisiso, shira shirayssi arxxe meeke, sallundi garuuso tuubbita, be genni genni ee'a keenge goommitta manccha saaxhine.

Hasaawwa Wogga

Hasaawwo Kaarde- 6^{cho} Agunnase

Hasaawwose Uqe Oycchita

1. Bishunccho gara aba aba zeeritawa beyaka hi yese?
2. Bishunccho gara yese bussh'l abawo hanttiya l yese?
3. Bishunccho gara hi beene keemiti axi gara u elluse danoy a'esitawa? Hinuni hinumbba ye dano garafa kafese wayissiwo hi kafo hi mahe e worigusaane ?
4. ye bisshunchi gara hi beene kaamole buruwaaka e buro bentte nayisshti aba bissha danowa uso muhesa hinumbba e bisshane? Abase? Hinumbba maddhako abawo hi mahaane?

Ye Mamako Wogga

- Mamakiti xhirraaziyaakka yese mamako taafo 4 "Lam'i Erecita" hine mamako lakk mati ohena katamaakkaara gaxhariyaakkaara yese peduntte u gaxhorosa mahuwayte.
- Mamakiti xhirraaziyaakka yese mamako taafo 20 gara "HAANNA GIRAWWITA"oti erunxxo osa makkoora wola ayttese oycuwayte. Aalli ciraakkani yese modhe woosso garxxe bottofitaa.

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

- Sumasome wude kaa'utte kaassiti xhirraaziyaakka yese kaassi taafo 22 gara eyseenke "WOLUKKO GARXXE" hine kaasse kaassena aafeeraa kuccheeray wolkko keenge hamo usuuggusorosa mahuwayte.
- Sumasome wude kaa'utte kaassiti xhirraaziyaakka yese kaassi taafo 23 gara "DANO BEGARAFA OOXXE" hine kaasse kaassena nayshiti laga kaasita kaa'isina meddhutte danda'e Daniti garafa biyaa kafe u danda'rosa kaassisina gaxhusuwayte.
- "Dafe Kaasse" Nayshiti be'eeto kaassita be goshenan maaqqe wolkko maaddhi kaa'rosa mahena u uddi badena dicchoy suuggusorosa maruwayte.

Hantana Losso Wogga

- **Hantta 1:-** Hantana losso xhirraaziyaakka yese hanta taafo 35 gara eyesennike nayshiti urqana,mixxuna,woraqiten ped peda maaddhese meekita u naqorosa mati u aafeeraa kuccheeray wolkko keenge bidzeto en'o u suuggusorosa maruwayte.
- **Hantta 2:-** Nayshiti be genni genni duugete keenge woraqititaaraa pilaastikiti gara diizuttese gizo maarita aykkena doomussobadi u burssorosa mahena u kuccheeraa aafeeray wwolkko keenge bidzeto en'o u suuggusorosa maruwayte.
- **Hantta 3:-** Nayshiti bema'a'iti qulpitaaraa ziippitaara do'eeraa ayxxeera,koppha laaso tufeeraa birccheera hanttusena aafeeraa kuccheeray wolkko keene bidzeto en'o u suuggusorosa maruwayte.
- **Hantta 4:-** Hantta losso xhirraaziyaakka yese hanta taafo 36 gara eyseenke peda peda maaddhese meekita ayfunxxe beyseesita ,(mela,kume,eero,gare,pace) bisshesheesita hiyena abakkita wogana shuushe u gaxhorosa maruwayte.
- **Hantta 5:-** Gaggo buruushe/hirriga go'utti waakke gago geesshe danda'usoosa bishusshi beysena nayshiti beyso gil'ana go'utti be gaggo diiccheeraa geessheera u lossorosa maruwayte.Maaquwaaye baasa nayshiti be gil'ita be asshaaka gelsuwaannike kakkuwayte.
- **Hantta 6:-** Modhete wogitaaraa ajhitaara kuxxena bemban maaqqe pedeesita danittaafa waakke kape be danda'eenke yella gera oyccy yoodi be laggituse u ohorosaaraa hasaawwo u mahorosa mahuwayte.

Bisho Era Wogga

- Nayshiti sumasuwaa bentte abakkitaafa be eetosi bisha u denxxorosaaraa belaggituse beysena u addusorosa mahuwayte.

Sumaso Giddaa kaa'utte Kaasita

- Nayshiti wolkko maaqena TIRAAFIKE POOLISE bisshi u kaa'orosa maruwayte.

Zingale Wogga

- Nayshiti be ere zingalita/osita gizussi u kaa'orosa mahuwayte.
- Jhijhuncchi xhirraaziyaakka yese jhijhuncchi taafo 19 gara“ERA DHEEBEY ELLUWAAYE”hine zigale zingalusuwayt.

22^{xo} Saaminte

Yesaamitte Erunxxi Osa Makkita

Nayshiti ha erunxxo geediyaaakka:-

- Gil'a pirccissi hanttussi u beyse.(5-Suma wogga)
- Kuccheeraa aafeeray keenge en'o bidzo u mahe.(3-Suma wogga)
- Diizo beytita,katitaaraa zeere uttitaara u diize.1-Suma wogga)
- Abakkita gaxxussi shuusheeraa matti beyeera u danda'e.(2-Suma wogga)
- Begayruwaafa denxxena abakkiti essa bentte goditi uttuxxe u adduse.(2-Suma wogga)
- Modhete wogitaaraa anjhitaara kuxxeeraa kapeeray bemban maaqqe pedeesita danittaafa waakke kape danda'useenkke addussi u ohe.(4-Suma wogga)
- Gayro waakke kape danda'usoonkke u adduse.(4-Suma wogga)
- Zingalitaaraa ositaara gizussi u zingale.(4-Suma wogga)

Erunxi Eruso Malita:-

Hasaawwo, mamakita ohe, addussi ohe, hanttana beyse, oycchitaaraa mahoora, zingale, kaassita.

Erunxxuse Go'eMeekita/Eelita:-

Hasaawwo kaarde, mamakita, zingalitaaraa kaassitaara ayttese pissharo,arqa burita, peda peda maaddhese dano beytita beyse poosterita, diizo beyta tato,burdi kessese diizo beytiti qirxhita, peda peda qalamita keenge irsaasitaaraa woraqititaara, peda peda maaddhese ose/qirxhita.

zingale eelita, kato shonqe eelita, katoy u ssaa shonqutte se siiditaaraa kaasseesitaara, hallita, kilo, lisiso, sallunddi garuso tuubbita, jhaade, shirashiraydi artte meeke, be genni genni ee'a keenge goommita, mancchasaaxhine.

Hasaawwa Wogga

Hasaawwo Kaarde- 6^{cho} Agunnase

Hasaawwose Uqe Oycchita

1. Bishunccho gara bentte xharappeeza bakkaa shuushuttese meekiti aba abitawa?
2. Bishunccho gara hibeene gayro axxiti geesshi ayttesesuwaa hinuu bishe? Nu gayroy geesshe maaqorosa aba mahena nuu eworguse?
3. Bishunccho bentte haydzi nayshiti geedena,u hadurssaaka,oshisshaakaara u burona aba abakkitawa benttesa?

Ye Mamako Wogga

- Mamako xhirraaziyyaakka yese mamako taafo 21 gara "OLLITEERAA U DOOXXAARA" hine mamako ohuwayte. Yaafani esaara muhe oycchita oycena gayro geesshi aykkey worgusennike u gaxhorosa mahuwayte. Aalli ciraakani modhe woosso inge bottofitaa.

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

- Sumasome wude kaa'utte kaasiti xhirraaziyyaakka yese kaassi taafo 19 gara "NAXXE KOLE" hine kaasse kaassena beenna biyaa dana'e era u suuggusorsa maruwayte.
- "Dafe Kaasse" Nayshiti be eeto kaasita begoshen maaqqe wolkko maaddhi u kaa'orosa mahena u uddi badena dicchoy suuggorosa maruwayte.

Hantana Losso Wogga

- Hantta 1:-** Peda peda maaddhese gizo maarita beysose:-eydhesesa, godete, sekke hankke(qizzi wazze/ zigzaage) maarita u naqorosa mahena be kuccheeraa aafeeray keenge bidzeto hamo usuuggusorosa maruwayte.

- **Hantta 2:-** Hantta losso xhirraaziyaakka yese hanta taafo 37 gara eyeseenke saamintiyaa yese diizo beytita u ommitaara(B,Q,XH,M)ra go'utti diizo beytita, katitaara shawka zeere uttita mati mati u diizorosa mahuwayte.
- **Hantta 3:-** Hanttana losso xhirraaziyaakka yese hanta taafo 30 gara eyeseenke sumaso giddaakan maaqqe wude bentte eelita oowwena u ee'ita beyse hata, galala, orjhena galala hiyena matti u beyorosa mahuwayte.
- **Hantta 4:-** Hantta losso xhirraaziyaakka yese hanta taafo 38 gara eyeseenke sumso giddaayese sumaso gidda yese eelita essaab be utte godo uttuxxaara wola ayssi burona geedena,oshicche hadursse hiyena u addisorosa mahuwayte.
- **Hantta 5:-** Hanttalosso xhirraaziyaakka yese hanta taafo 39 gara eyeseenke TIRAAFIKE BEYTITAARAA Oge burssi gare wogitaara anjhitu gara u keenge gaxhe osay suuggorosa mahuwayte.

Bisho Era Wogga

- Nayshiti sumasome wude bentte abakkiti giddaafa bewordoosi bisha denssi belaggituse beysena u addusorosa mahuwayte.

Sumaso Giddaa kaa'utte Kaasita

- Sumaso giddaa kaa'utte kaassiti xhirraaziyaakka yese kaassi taafo 19 gara "SAHAYI AM ZEERDO/HIDO?" hine kaasse kaassena be gayro *modhussi kapey woruseenke u erorosa maruwayte*.
- Sumaso giddaa kaa'utte kaassiti xhirraaziyaakka yese kaassi taafo 20 gara "TA SUNXXI GIDDAA YESE DIIZO BEYTITA" hine kaasse kaassena beesunaaraa be laggiti sunxituna diizo beytita ere u danda'orosa mati sunxxi kaardita go'utti nayshiti be bidzi bidzina diizo beytita ere u danda'orosa u sunxxi egara yese kaarde, shife woraqiteeraa irsaaseera inguwayte. Nayshitin be sunxxita gaxxi beyorosa mahuwayte.

Zingale Wogga

- Nayshiti be gayruwaa yese kaa'utte osita erdi u yoworosa mahena sumaso giddaakka u kaa'orosa mahuwayte.
- Zingale xhirraaziyaakka yese zingale taafo 15 gara "NU GARA GEEJHETE NUKPPESE" hine zingale zingalusuwayte.
- Zingale xhirraaziyaakka yesesita hate aalo be zingalechosita gizzussi u zingalorosa maruwaayte.

23^{so} Saaminte

Yesaaminte Erunxxi Osa Makkita

Nayshiti ha eunxxo eediyakkaa:-

- Be gil'ita pirccissi u beyse. (2 Suma wogga)
- Kaasse goymussi aafeeray kuccheeray wolkko keenge en'o bidzeto u suugguse.(3-Suma wogga)
- Diizo beytita,katitaaraa zeere uttitaara udiize.(4-Suma wogga)
- Essaa beyese godo denxxo mahena pede abakkiti essa bentte goditi uttuxxe u adduse. (3-Suma wogga)
- Eeliti essaa bentte godo pede pede godo uttuxxe denxxo mahena addussi u beyse. (2-Suma wogga)
- Modhete wogitaaraa anjhitaara kuxxenaara kapenaara biyaan maaqqe pedeesita danittaafa waakke danda'usoosa u adduse.(4-Suma wogga)
- Gayro waakke kapeeraa naqeera danda'usoosa u adduse. (4-Suma wogga)
- Zingalita oo'oygne osita modhussi kaa'e u danda'e.(3-Suma wogga)

Erunxose Go'e Malita:-

Hasaawwo, mamako ohe, addussi ohe, hattana beyse, oycchaaraa mahoora, zingalita kaasse.

Erunxxuse Go'e Eelita/Meekita:-

Hasaawwo kaarde,mamakita,kaassitaaraa zingalitaara ayttese pissharita, hircchacchita, kopaaraa burddi guttese woraqitita, godda, heego gane, peda peda bisha keenge woraqitita, irsaase, burddi kessese diizo beyta qirxhita, keleere, laapphise, makko eele(ruler), diizo beyta tato, peda peda maaddhese ose eelita, kato shonqe meekita, katoy essa shonquttese siiditaaraa kaasseesitaara, hallita, kilo, lisiso, shira shiraydi artte meeke, sallundi essana garuso tuubbita, jhaade, begenni genni ee'a keenge goommita, manccha saaxhine.

Hasaawwa Wogga

Hasaawwo Kaarde- 6^{cho} Agunnase

Hasaawwose Uqe Oycchita :

1. Bishunccho gara hibeene abakkita afana,oomona hiyena uluwayte.
2. Bishunccho gara hibeene abakkita buronaaraa afanaara hidi uluwayte.
3. Bishuncchi gara aba aba diizo beytitawa hibeene? Ha diizo beytituna dende katita diize danda'aa hidanda'e? Hayya diizzi nuu beysesи ooneni?

Ye Mamako Wogga

- Mamako xhirraaziyaakka yese mamako taafo 22 gara WORBAXHORAA i laggitaray mixxita wayssi u kabbeenke ohe mamako oti wola ayttese oycchita oycena gayro kabbe gissha u axhorosa mahuwayte.Aalli ciraakkani modhe woosso garxxe bottofitaa.
- Nayshiti bemba danuwaappa kaforosaaraa begayro wake u kabbesaara euse danda'e mamakita naddhi mamakuwayte.Yaafani wola ayttese occhita Oycena gayro kabbe gissha u gaxhorosa mahuwayte.Aalli ciraakkani modhe woosso garxxe bottofitaa.

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

- Sumasome kaa'utte kaassiti xhirraaziyaakka yese kaassi taafo 22 gara "bima'lashona dardi wola tixe kaasse" hine kaasse kaassena gil'a pircci hisesaaraa kuccheeraa aafeeray wolkko keenge hamo bidzuntte osa u suuggusorosa mahena maruwayte.
- Sumasome wude kaa'utte kaassiti xhirraaziyaakka yese kaassi taafo 24 gara "OGE DAFE" sunge kaasse kaassena oge wogiti gissha u gaxhorosa mahena maruwayte.
- Sumasome wude kaa'utte kaassiti xhirraaziyaakka yese kaassi taafo 25 gara "SAHA IISSEESITA/መ&ት· በሕድ&ት" sunge kaasse kaassena begayro kabbe gissha gaxhe u keemrosa maruwayte.
- "Dafe Kaasse" nayshiti be eeto kaassita begoshunan maaqqe pedeesitaara u kaa'orosa mahena u uddi badena dicchoy suuggorosa maruwayte.

Hantana Losso Wogga

- **Hantta 1:-** Hantta losso xhirraaziyaakka yese antta taafo 37 gara eyeseenkke saamitiyaase diizo beytita u ommitaara(R,D,J,T,F,A,S)ra go'uttena diizo beytita, katitaaraa alm'ukkaafa haydzi kato aalokeenge shawka zeere uttita mati mati u diizorosa mahuwayte.
- **Hantta 2:-** Hantta losso xhirraaziyaakka yese hanta taafo 40 eyeseenkke dano elluse keemitaaraa bo'itaara garafa biyaa kafe u danda'orosa maruwayte.
- **Hantta 3:-** Goddita heego gane gara shuusshi u lossorosa mahena aafeeraa kuccheeray keenge muho bidzuntte u suugusorosa maruwayte.
- **Hantta 4:-** Hantta losso xhirraaziyaakka yese hanta taafo 42 gara eyeseenkke woraqite tufuxxita naddhi u muhusorosa mahena begil'ita pircci hise u suuggusorosa maruwayte.
- **Hantta 5:-** Hantta losso xhirraaziyaaka yese hanta taafo 43 gara eyeseenkke sumaso giddaakka yese eelita woga ayttese gaxxo ayssi ushuushorosaaraa u uttuxxi godo u ohorosaara mahuwayte.

Bisho Era Wogga

- Bishunccosaaraa qirxhaa qirxhitaara hanttese go'e meekita oodi gaddecchine nayshiti bezawafa yoosine be beedo aakkita u denxxorosa maruwayte. Beysose:- (tiraafike beytita, essaa kaa'e eehuso godita, oge burssi gariyaa yese yele,...w.b).

Sumaso Giddaa kaa'utte Kaasita

- Sumaso giddaa kaa'utte kaassiti xhirraaziyaaka yese kaassi taafo 21 gara "GIL'A KAASSE / گیل آ کاسس" hine kaasse kaassena kootiti qlpita oo'oygne ziippita do'eeraa tuceera,gil'ita dhixxhi kato siissi u kaa'orosa mahena kuccheeraa aafeeray wolkko keenge en'o bidzuntte u suuggusorosa maruwayte.

Zingale Wogga

- Zingale xhirraaziyaakka yesesita hate aalo be zingalechosita gizzussi u zingalorosa maruwaayte.
- Zingale xhirraziyaaa yese zingale taafo 22 "ERUTTESE ERIYAASAXXE / የሸጻ ተማሪ" hine zingale zingalusena tiraafike wogiti gissha u gaxhorosa mahuwayte.
- Zingale xhirraaziyaakka yese zingale taafo 21 gara "KAPPI'IYOO TAMAAQE/hine zingale zingalusena beyese godo uttussaafa dendena abakkiti bentte godita u ulorosa mahuwayte.

24^{so} Saaminte

Yesaaminte Erunxxi Osa Makkita

Nayshiti ha eunxxo eediyakkaa:-

- Kaasse goymussi aafeeray kuccheeray wolkko keenge en'o bidzeto u suugguse.(4-Suma wogga)
- Beyeera abakko adddhi ere u ere.1-suma wogga.
- Diizo beytita,katitaaraa zeere uttiaraa udiize.(4-Suma wogga)
- Essaa beyese godo denxxo mahena pede abakkita essa bentte goditi uttuxxe u adduse. (3-Suma wogga)
- Wontta hantute hantita ulli u ere.2 suma wogga.
- Modhete wogitaaraa anjhitaara kuxxenaara kapenaara biyaan maaqqe pedeesita danittaafa waakke danda'usoosa u adduse.(2-Suma wogga)
- Moddhetesara moddhe maquwa wola dole zeeriti miiddhni go'oni u ere.2- suma wogga.
- Gayro waakke kapeeraa naqeera danda'usoosa u adduse. (2-Suma wogga)
- Be gayro bentte miiddha zeerita u ule.2-suma wogga.
- Zingalita oo'oynne osita modhussi kaa'e u danda'e.(1-Suma wogga).
- Dhollenaara esa bissheshuna abakko en'iti gidaaka pircidi u hantte.2- suma wogga.

Erunxose Go'e Malita:-

Hasaawwo, mamako ohe, addussi ohe, hattana beyse, oycchaaraa mahoora, zingalita kaasse.

Erunxxuse Go'e Eelita/Meekita:-

Hasaawwo kaarde, mamakita, kaassitaaraa zingalitaara ayttese pissharita, hircchacchita, kopaaraa burddi guttese woraqitita,godda, heego gane,peda peda bisha keenge woraqitita, irsaase, burddi kessese diizo beyta qirxhita, keleere, laapphise, makko eele(ruler), diizo beyta tato, peda peda maaddhese ose eelita, kato shonqe meekita, katoy essaa shonquttese siiditaaraa kaasseesitaara, hallita, kilo, lisiso,shira shiraydi arte meeke,sallundi essana garuso tuubbita, jhaade, begenni genni ee'a keenge goommita,manccha saaxhine.

Hasaawwa Wogga

Hasaawwo Kaarde- 6^{cho} Agunnase

Hasaawwose Uqe Oycchita :

1. Bishunccho gara aba aba diizo bettitawo beyia hi yese?.
2. Bishunccho gara "M "ena dendde zeeriti sunxe ayttese katita xheyggese uunewo?
3. Bishuncchi gara aba aba hantitawo hi beene? aba aba zeeritawo hi addusso?

Ye Mamako Wogga

- Mamako xhirraaziyaakka yese mamako taafo 23 gara wontana wontana bidzunxo keela buro yese erunxi zawa u hanggusune hine mamako ususe zeeruwaayte.yaapani nayishiti ye wontta giddaka ketiyaapa qama aalo be hantte hantita u ulorosa mahuwayte.
- Nayshiti worgusuwa wola dole garafa biya u kaforosa be qinoni esappa u ooxorosa eruse mamakita naddhi zeeruwaayte.

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

- Sumasome kaa'utte kaassiti xhirraaziyaakka yese kaassi taafo 26 gara "JILETA,Qooruma,zo'o paqe" hine kaasse kaassena oge gissha yese wogita u suuggusorosa mahena maruwayte.
- Sumaso giddaka kaautte kaassita kaasse xhiraaze taafo 27 "Ta Gil'a geede yoodi ayikuwaayte" hine kaasse kaassena oshiche ooyine hadursse en'o u suugsorsa mahuwaayte.
- Sumasome wude kaa'utte kaassiti xhirraaziyaakka yese kaassi taafo 18 gara "Bim'alisho woluse garxe/ingge"sunge kaasse kaassena aafesaara kuchesaara wola aytese hanta u suuugusorosa mahuwayte.
- Sumasome wude kaa'utte kaassiti xhirraaziyaakka yese kaassi taafo 9 gara "kaare " oge, jiissho" sunge kaasse kaassena be aafera be kucheera wola aytese hanta u hantoronneke mahuwayte.
- Be gayro bentte axe miiddhese dand'e zeeriti(Beysose; nuunaxi leefuttese soriti, paqe gane, narifiti, ankkiti w,b u erorosaara u middhe abakita ulli bishushi ka'uso kaase u kaaoronneke kaasuwaayte.

- “Dafe Kaasse” nayshiti be eeto kaassita begoshunan maaqqe pedeesitaara u kaa’orosa mahena u uddi badena dicchoy suuggorosa maruwayte.

Hantana Losso Wogga

- **Hantta 1:-** Hantta losso xhirraaziyaakka yese antta taafo 37 gara eyeseenke saamitiyaase diizo beytita u ommitaara(N,A,SH,P,JH,G,W) go’uttena diizo beytita,katitaaraa lm’ukkaafa haydzi kato aalokeenge shawka zeere uttita mati mati u diizorosa mahuwayte.
- **Hantta 2:-** Hantta losso xhirraaziyaakka yese hanta taafo 41 eyeseenke laga tama eexese michuse abkkiti garafa paqeera waaxi dano elluse garafa biyaa kafe u danda’orosa maruwayte.
- **Hantta 3:-** Hantta losso xhirraaziyaakka yese antta taafo 43 gara eyeseenke bishunchita uquse na ye bishunchi gara yese zeerita uquse na u uttux pede pede bentte badita gaxhi u zeerorosa mahuwayte.
- **Hantta 4:-** Hantta losso xhirraaziyaakka yese antta taafo 44 gara eyeseenke wola bisshi yese zeerita , zeerey maaddhakoni laaqa shaho keenge lam’l bishunchitita go’uttena pacca zeeritani gaxi u uloronnekeera u bisshushorosa mahuwayte.
- **Hantta 5:-** Nayshiti ye be sumasora ye be erunxi zawa googiya u geeshoronneke mahena gayro wayissi geeshe u dand’ennike u addusorosa mahuwayte.

Bisho Era Wogga

- Saate bishunchita bishonshi pede pede qalamita u tishorosa mahuwaayte.

Sumaso Giddaa kaa’utte Kaasita

- Sumaso giddaa kaa’utte kaassiti xhirraaziyaaka yese kaassi taafo 22 gara“ ESSANA KESUSO OGE WORGGE” hine kaasse kaassena IIRISAASENA OOVINE TISHENA wola worddhese gaxo diizita aytti be aafena beyeera gaxi era osa makko u suuggusorosa mahuwayte.

Zingale Wogga

1. Zingale do’ena nayshiti pede pede doomeera en’eera essa u hantorosa mahuwaayte.
2. Woggita beysese maaddhese zingalita (Beysose;moddheya hi addho? ’hine zingale naqena uso zingalusuwaayte.

(7^{xo} saminte agunna suma eruxe)

25^{so} Saaminte

Yesaaminte Erunxi Osa Makkita

Nayshiti ha eunxxo eediyakkaa:-

- Beyeera adduse zeeritaara u suuguse. (5 Suma wogga)
- Diizo beytita,katitaaraa zeere uttitaara u diize.(3-Suma wogga).
- Be qino katita go'uttena biya muta zeerita u ule.4-suma wogga.
- Ye wonttaka hantute hantita u ule.4-suma wogga.4-suma wogga.
- Moddhet maaddhasaara maddhobaasaara wola dole u miiddhaara go'oora u ere.3-suma wogga.
- Gayruwaa bentte middhase maaqe zeerita u ule.5-suma wogga).
- Dholleera esa bissheshe en'o gidda pirccidi hantti u bentte.4-suma wogga)

Erunxose Go'e Malita:-

Hasaawwo, mamako ohe, addussi ohe, hattana beyse, oycchaaraa mahoora, zingalita kaasse.

Erunxxuse Go'e Eelita/Meekita:-

Hasaawwo kaarde, mamakita, kaassitaaraa zingalitaara ayttese pissharita, burddi guttese woraqitita, godda, paqe gane, peda peda bisha keenge woraqitita, irsaase, burddi kessese diizo beyta ddhooringita/puzzles/pirxhita, keleere, laapphise, makko eele(ruler), diizo beyta tato, peda peda maaddhese ose eelita,kato shonqe meekita, katoy essaa shonquttese siiditaaraa kaasseesitaara, hallita, kilo, lisiso, shira shiraydi arte meeke, sallundi essana garuso tuubbita, jhaade, begenni genni ee'a keenge goommita,manccha saaxhine.

Hasaawwa Wogga

Hasaawwo Kaarde- 7^{xxo} Agunnase

Hasaawwose Uqe Oycchita :

1. Bishunccho gara aba aba zeeritawo beyia hi yese?
2. Bishunchi gara aba aba diizo beyititawao hi beya hi yese? Ussitini uunitawo u sungge?
3. Bishunccho gara aba aba taafita hi beya hi yese? Ye Ussitini uunitawo u sungge?
4. Bishuncchi gara diizo beyita "xh" zawana dendde sunxiti zeerita xheyigguwaayte.
5. Bishunccho gara hi beene zeeriti ha esume buro beedi era hi ere?
6. Bishuncchi gara aba aba wontta wontta hantitawo hi beene ?
7. Bishunchi gara miiddha elluse dand'e hantitti a'usitawo?

Ye Mamako Wogga

- Mamako xhirraaziyaakka yese mamako taafo 24 gara "NUUNDO MODDHE MURA" mamako oti u era osa makkitaara wola ayttese oycchita oycuwaayte. Aalli ciraakkani modhe woosso garxxe bottofitaa.

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

- Sumasome wude kaa'utte kaassiti xhirraaziyaakka yese kaassi taafo 25 gara "SAHA IISSEESITA / ሟራሽ በዚያብ" sunge kaasse kaassena MIIDDHA ELLUSE ZEERITA U ERORONNIKE mahuwayte.
- "Dafe Kaasse" nayshiti be eeto kaassita begoshunan maaqqe pedeesitaara u kaa'orosa mahena u uddi badena dicchoy suuggorosa maruwayte.

Hantana Losso Wogga

- **Hantta 1:-** Hantta losso xhirraaziyaakka yese antta taafo 37 gara eyesehenke saamitiyaase diizo beytita u ommitaara(L,Z,K,Y,NY,C,CH,HA)ra go'uttena diizo beytita, katitaaraa alm'ukkaafa haydzi kato aalokeenge shawka zeere uttita mati mati u diizorosa mahuwayte.
- **Hantta 2:-** ERUNNXI DIIZO woga beyitita kafuse beyitita u go'uttornonike mahese (lam'ei nexhibe; oyiddi nexhibe;;eera oyichi beyita(?) bishunchuna beyisena u go'o gissha u eroronnike mahuwayte.
- **Hantta 3:-** Nayishiti, wontana wontana biya muta zeerita be sumasuwa yese laggitysute u mamakoronnike burussi hinuni hi qinose hinumbba muta zeerita ohuwaayte.yaapani,uddi nayishiti biya muta zeerita be sumasuwa yese be laggituse u uq'usorosa mahuwaayte.
- **Hantta 4:-** Be gayro bentte miiddha zeerita u uloronnike mahena kaamole ogiyaaka kaa'e, kibritena kaa'e, paqe gane ayikke, ddhoheyiddi yese gayiro kaa'e w.b u iitete biya yella geri garafa oyicci ye be sumasuwa yese be laggituse u zeeroronnike mahuwaayte.
- **Hantta 5:-** Hantta losso xhirraaziyaaka yese hanta taafo 46 gara eyesehenke WONTTAKA YESE WOGGA ADDUSESESITA (ketiyaaka, qamana,suruntte geede,wontta,) bissheshe zeerita xheyidi u losronnike mahena ha woga wogaka aba aba u hantennikke hasawusuwaayte.

Bisho Era Wogga

- Qirxhitaara diizo beyitita u diizo geede burssi gussi sekke ddhondena u ayxhorosa maruwaayte.

Sumaso Giddaa kaa'utte Kaasita

- AXE miiddhesa maqe zeeiti u oone miiddhay (beysose, kaamole ogiyaaka kaa'e, kibritena kaa'e, paqe gane ayikke, ddhoheyiddi yese gayiro kaa'e w.b bishushi ka'uso kaase u kaa'oronnike mahuwaayte).
- Sumaso giddaa kaa'utte kaassiti xhirraaziyaaka yese kaassi taafo 23 gara "DIIZO BEYITITA WOLA MUHUSE" hine kaasse kaassena Katitaara zeere uttitaara u naqoronnike maruwaayte.

Zingale Wogga

- Laga ominxoora ommiti woga kaasita ddholita do'ena nayshiti woga kaasitaara ddholitaara u kaa'oronnike maruwaayte.
- Worgusuwasa maaddhese gara dole garafa biya u ooxorosa eruse zingalita naddhi u zingaloronnike mahena moddheera moddhe mqaaaquwa wola gara dole muho u eroronnike mahuwayte.

26^{xo} Saaminte

Yesaaminte Era OsaMakkita

Nayshiti ha erunxxo geediyakka:-

- Beyeera abkkita addheera icci u suuguse.(15-Suma wogga)
- Laga bisha axe malluse/lucu lucu hise kaxa bishita u ule.(4-Suma wogga)
- Be katita go'uttibiya muta abakkita u adduse.(4-Suma wogga)
- Ye wontta gidda hantute hantita u ule.4-suma wogga.
- Moddhete maqeesara maaquwa axi gara dole iitetera go'oora u ere.1-suma wogga.
- Miiddhay elenniyaaka be garafa be ooxe era osa u suuguse.2-suma wogga.
- Be gayruwaa bentte miiddha zeeriti garfa biya u kake.5-suma wogga .
- Ddhollenaara esa bishshe en'iti giddaka pircidi u hantte.2-suma wogga.
- Zingaleera pede pede en'o kaasita u mice.2-sum wogga.

Erunxxose Go'e Malita:-

- Hasaawwo, MamakitaOhe, Aakona birce, Hnttana beyse, oyccchitaara mahoora, zingale, kaassita.

Erunxi maro mijiita/eelita:-

- Hasaawo kaarde, mamakose, kaasusara zingaleesara ayttese pisharita, kaxxa bishita beyse bishunchita, wontta hanyita beyse bishunchita, laga bisha kaxaa aafe beyse bishonchita, kato essa shonquso teepita,katoy essa shonquitti yese siiditaara essa kaaseesita, Halla, liisiso,shira shira hine qangga eelo.sallunddi esana garuso tuubo, woli genno maaquwa toroorita, mancha/siisi saaxhine.

Hasaawwa Wogga

Hasaawwo Kaarde- 7^{xxo} Agunnase

Hasaawose uqe oychi

1. Bshunccho garakeexi geede/ozaaka tofutte tossita beyaaka hi yese? Ye usiti aba abawo?ni keexi geede/ozaaka aba aba bisha tofitawo dichese nu dand'e?
2. bishunccho gara bentte zaawa keemiti aba aba bisha go'o kaxitawo degexese nu dand'e?
3. bishunchi gara miiddha ellusese dand'e zeeriti aba abawo ussi?miiddha elusese dand'e abakkiti garafa wayssi ooxese e dand'utte?

Ye Mamako Wogga

1. Ye mamako xhirazze gidda yese mamako taafo 25"KEEXI GEEDE/OZAKA TOFUTE TOSSITA" hine mamako zeerdi esaara wolikko hange oyichita oyicena laga bisha go'e kaxa bishita u ulooronnikke mahuwayte.
2. Mamako xhirazze gidda yese mamako taafo 24 "Nuundo Mura/kume" hine mamako mami esaara wolikko hange oyice oyici u hasaworosaara mati hi badena hi ingicho mura inguwayte.

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

- Sumsome wude kaa'utte kaassiti xhirraaze giddaaka yese kaassi taafo 28 gara" DHOORINGE?" hine kaasse kaassena Nayishiti go'esaara go'uwaasara maaqe kaxita u ulororonnikke mahuwayte.
- "Dafe kaasse" nayshiti bexharddo kaassita beesen maadhi wolko u kaa'ronnikе mahena u uddi bade diccho usuuggusorosa mahena maruwayte.

Hantana Losso Wogga

- **Hantta 1:-** Hantana losso xhirraaze giddaakka yese hantta taafo 47 gara yeseessaafa denddi eryaasaxiti be zawaaka be gayruwaaka, be erunxi zawaaka zineera handzoora benbba muta zeerita u zeroronnike mahuwaayte.
- **Hantta 2:-** wontana wontana be hantte hantita wolla u hasaworosa mahena (beysose; Diirantto uce geede, bolto geede, qamete geede, erunxi zawa geede aba hantitawo u hanttenikkyaaara ayitti yese oyichita oyicena u zeeroronnike mahuwayte. Ye geediyani, wontana wontana u hantte zeerituse maxo bidzi godo xaxi inguwaayte.

Bisho Era Wogga

- Nayshitibeerunxizawagiddakkabenttemaggusezeeritabishushiubishonchoronikkiyara be sumaso gidda yese be laggituse u beyisorosa mahuwayte.

Sumaso Giddaa kaa'utte Kaasita

- Sumaso giddaa kaassiti xhirraaze giddaakka yese kaassi taafo 24 gara "KAAXA AAFE WORIQE/FIRAFIRE/" hine kaase kaasena go'o maqe kaxitaa u uloronnike mahuwaayte.
- TRAAFIK POOLISE (traafik paqeera ogitara uleera go'uteera) bishushi u kaa'oronneke mahuwaayte.ha kaaseni, be gayironke mati hantaa gara peyshekko kafuttesa.

Zingale Wogga

- Laga bisha zingalita do'ena nayishiti axiti osa ddholeera saaqua waaqu hidi su'he doome bishushi u kaao'orosa mahuwaayte.
- ZINGALE XHIRAAZIYAKA bentte zingale kaasi taaffo 23 "pettetto" hine zingale uso zingalssena ye zingale eelita u uloronnekeera u micoronnike maruwayte.
- Ye Zingale xhiraaziya yese zingale taafo 24 "PIIRE NU BEEDO" hine zingale uso zingalssena ye zingale eelita u uloronnekeera u micoronnike maruwayte.
- Pede pede zingaliti jijunchita u hayisoronneke mahena ye ziongale gissha biya sintta siiso u addusoronneke osusena ye zingale u micoronneke mahuwaayte.

27^{xo} Saaminte

Ye Saaminte Era Osa Makkita

Nayshiti ha erunxxo geediyakka:-

- Pede pede axe maluse kaxa bishita u ule.3-suma wogga.
- Culttuse kaxa go'o u zeere.3-suma wogga.
- Be katita go'utti biya mutase u adduse.3-suma wogga.
- Mamakita u zeere.2-suma wogga.
- Ye amaro laapara agunnitaara zeere u dand'e.4-suma wogga.
- Miiddhay eeleniya be garafa ooxxuso era osa u suuguse.3-suma wogga.
- Be gayro bentte miiddha abakkiti garafa biya u kake.4-suma wogga.
- Zingalitaara pede pede en;itaara beedi u mice.1-suma wogga.
- Laga be bishana bishana yesesa go'utti be beraara woliko maddhese kille zeer hantti u beyise.3-suma-wogga.

Erunxxose Go'e Malita:-

- Hasaaawwo, MamakitaOhe, Aakona birce,Hnttana beyse, oyccchitaara mahoora, zingale, kaassita.

Erunxi maro miijita/eelita:-

- Hasaawo kaarde, mamakose, kaasusara zingaleesara ayttese pisharita, wonta taafo ayttese tato (CALANDER), keexi geede/oza/ toofute tosse shode eelo, / wola ayxe dhondde, diizo beyta kaardita, maqase, burona maro esunna inguso meekita (science kit) Woraqite, kato essa shonqusoo teepita, katoy essa shonqutti yese siiditaara essa kaaseesita, Halla, liisiso, shira shira hine qangga eelo. sallunddi esana garuso tuubo, woli genno maaquwa toroorita, mancha/siisi saaxhine

Hasaawwa Wogga

Hasaawwo Kaarde- 7^{xxo} Agunnase

Hasaawose uqe oychi

1. Bshunccho gara hi beene kaxiti aba abasuwa u go'e?
2. bishunccho gara hi gayruwa hi degesso zeeritaara bishe aba aba zeerititawo hi beene?
3. bishunchi gara hi beene taafit giddafa amaro laape wontta lagete beyssesi a'esawo? Ye wontiti sunxe ohuwaayte?
4. ye bishunchi gara miiddha ellusese dand'e zeeriti abawo? Wayssiwo ooxese hi dand'e?
5. ye bishunchi gara hi beene hantiti, bishunchinaara qirxhenaara a'esitawo hantese hi dand'e? wayssi e dand'uttennikke ohuwaayte?

Ye Mamako Wogga

1. ye mamako xhirazze gidda yese mamako taafo 26"uune muyawo yesa? Hine mamako mamakkena ye era osaaara wolla aytse keenge zeere oychitta oycuwaayte. aali cirakani hi badiyaapa moddhe mura garxe bottofita.
2. Nayshiti, be ere mamakita denxeera ye mamakita u aalise u dand'oronnikkemaruhayte. ye nayshiti be bidzi bidzuna godo hi ingete u zeeroronnikkemaruhayte.

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

- Sumsome wude kaa'utte kaassiti xhirraaze giddaaka yese kaassi taafo 23 gara "Miiddha wayssi ooxe" hine kaasse kaassena nayshity miiddhafa wayssi biya ooxe u dand'ennike u eroronnikkemaruhayte.
- Sumsome wude kaa'utte kaassiti xhirraaze giddaaka yese kaassi taafo 9 gara" ye Amaaro Laape /saaminte/ wotita Jhiissho,korra oyinde oyiddi badena woli genno maaddhese /KAARE/ "hine kaasse kaassena ye amaro laape/saaminte/wontita u uloronnikkemaruhayte.
- "Dafe kaasse" nayshiti bexharddo kaassita beesen maadhi wolko u kaa'ronnike mahena u uddi bade diccho usuuggusorosa mahena maruhayte.

Hantana Losso Wogga

- **Hantta 1:-** Hantana losso xhirraaze giddaakka yese hantta taafo 48 gara yese ye amaro laape /saaminte/ wontita woli suxiyaaka u zeerusrora mahena ye amaro laape /saaminte/ wontita u uloronnike maruwaayte.
- **Hantta 2:-** Hantana losso xhirraaze giddaakka yese hantta taafo 49gara eyseenkke ozaa/ keexi-geede/ tofutte tosse maaruwa ooyne oddhe qoriqoruwa u uttforonnike mahena kille zeerita hantti u beysorosa mahuwayte.
- **Hantta-3:-** Gaaya cuwusse,diimase ddhoggeera axe gooshe usshe/ALCHOL/ w.b u elluse jheete biya yella geriti garafaara biya disshashita oycc u yoworonnike mahuwayte.

Bisho Era Wogga

- Ye hasaawo kaarde gara hi beene hantti gidaafa hi worddosa xharddi bishnchuna ooyne qirxhena u hantoronneeera be sumasuwa yese be lagituse u beysoroniikke mahuwayte.
- Bisho era xhirraaze giddaakka yese bisho era taafo 18 gara eyseennikke woraqatita dakkusenaara burssenaara pede pede be bishana yese qirxhita u hanttoronnikke mahena ji'omeetre (GEOMETR) zeere gura maxo u eroronneke mahuwayte.
- Pede pede qalamita ayttese kaardita, kirrita, ddhodiyaara qalamitaa go'uttena be ere sumaso zawa u geeshe zeerita u hanttorosa mahuwayte.

Sumaso Giddaa kaa'utte Kaasita

- Burona maro imo bishshi kaase u kaaoronnike mahena miiddhay elleniya e oone jheete eerses wayssi e dand'uttenikeu erorosa mahuwaayte.Beysose ;bidzi xhae yeley kaasuna e miiddhutako mahe e worgguse abakkita maaddhi ye baliya u kaa'ronnikke maruwayte.
- Sumaso gidda kaa'ute kaase xiraaze gidda yese kaasi taafo 24 "Kaxa aafe woriqqe" hine kaase kaasena nayshituse go'o maaqe kaxita u uloroniikke mahuwaayte.

Zingale Wogga

- Nayshituse pede pede zingaltita siisena ye zingalituse u keenge siiso u adusorosaara u micornnikke mahuwaayte.
- Zingale xhirraaze giddaakka yese zingale taafo 22 gara "Erana osaxe eriyaasaxe "hine zingale uso zingalssena biya dano garafa u kaforosa go'e era osa u suugusorosa mahuwaayte.
- Ya zingale xhiraze gidda yese zingaletaaf 25 "AMAARO LAAPE" /Saaminte/ hine zingale zingalsena ye Amaaro laape wontita u uorosa mahuwayte.

28^{xo} Saaminte

Ye Saaminte Era Osa Makkita

- Nayshiti ha erunxxo geediyakka:-
- Gara chultuse/dichese/luci-luci hise kaxa go'itta u zeere.5-suma wogga.
- Mamakita u zeere.5-suma wogga.
- Ye amaro laapara agunnitaara zeere u dand'e.4-suma wogga.
- Miiddhay eeleniya be garafa ooxxuso era osa u suuguse.1-suma wogga.
- Nuunana u ettakko dano elluses dand'e ddhalita ooyne keemikalita /chemicals/ u ule.2-suma wogga,
- Beraaka yese oyiddi wogita u ule.4-suma wogga..
- Laga be bishana bishana yesesa go'utti be beraara woliko maddhese kille zeer hantti u beyise.3-suma-wogga.

Erunxxose Go'e Malita:-

- Hasaawwo, MamakitaOhe, Aakona birce, Hnttana beyse, oyccchitaara mahoora, zingale, kaassita.

Erunxi maro mijita/eelita:-

- Hasaawo kaarde, mamakose, kaasusara zingaleesara ayttese pisharita, burona maro esunna inguso meekita (science kit), Bimpalasho,ddhalitaara keemikalita beysse bishunchi pissharo, oyiddi woggita beyse bishunche, doose, buruuushe, qalame, kato essa shonqusoo teepita, katoy essa shonquitti yese siiditaara essa kaaseesita, Halla,

liisiso, shira shira hine qangga eelo. sallunddi esana garuso tuubo, woli genno maaquwa toroorita, mancha/siisi saaxhine

Hasaawwa Wogga

Hasaawwo Kaarde- 7^{xxo} Agunnase

Hasaawose uqe oychita

1. bishunccho gara hi gayruwa hi degesso zeeritaara bishe aba aba zeerititawo hi beene?
2. bishunchume wude hi zawaara hi gayruwaarakka miiddha eluses dand'e woddhe ddhale/ddhakkaxi ddhale zeeriti aba abawo?
3. pede pede beraaka yese oyiddi wogiti ha bishunchtituka aba artewo bentese dand'esa hiine? BEYSOSE; Bariguwaaka shore waaxi e kungge. bono mixi washiti gukke w.b.

Ye Mamako Wogga

1. ye mamako xhirazze gidda yese mamako taafo 27"Agunnitusaara woggitusara artte" hine mamako mamakkena ye era osaaara woll aytse keenge zeere oychitta oycuwaayte.aali cirakani hi badiyaapa moddhe mura garxe bottofita.
2. Bishunchita beede mamakita u zeerorosa mahuwaayte.
3. ye mamako xhirazze gidda yese mamako taafo 14"HAAKIIME MURA" hine mamako sekke mamakkena ye era osaaara woll aytse keenge zeere oychitta oycuwaayte.aali cirakani hi badiyaapa moddhe mura garxuwaayte.ha essara woll abakko nuunana u ettakko miiddhe zeerita u eroronnike maruwaayte.

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

- Sumsome wude kaa'utte kaassiti xhirraaze giddaaka yese kaassi taafo 29 gara "ddhale degexxe" hine kaasse kaassena nayshity miiddhafa wayssi biya ooxe u dand'ennike u eroronnike mahwayte.
- "Dafe kaasse" nayshiti bexharddo kaassita beesen maadhi wolko u kaa'ronnike mahena u uddi bade diccho usuuggusorosa mahena maruwayte.

Hantana Losso Wogga

- **Hantta 1:-** Be gayruwa bentte kaati ddhale zawa /biiro/ pede pede laga ddhalititaara kemikkaliti bishunche oowena ye bishunchi gara miiddhesa ooyne miiddhuwaasa hidi u ulorosa muhuwayte.
- **Hantta 2-** Hantta losso xhirraaze giddaakka yese hantta taafo 50 gara yesesa kaacho mahena nayshiti gara diche/chultuse kaxa go'o u zeeroronnike muhuwayte.
- **Hantta 3:-** BERAAKA YESE oyiddi woggita (BEYSOSE; BONO, BARIGGO, SILA, GABBA)u sunxunaa u xheygoronnike muhuwayte.
- **Hantta 4:-** Dano woggaka, esunna xheygso siilkke taafita,dano beytita,bisheshesita kaarditi gara hantti ddhondena u ayxorosa mahena danoy maaqe woggaka efe uso e woriguse hantita u eroronnike muhuwayte.

Bisho Era Wogga

- BURUUSHE ooyine be GI'L'ITA qalame giddaka gelssi timussi bircho keenge bishunche u bishonchoronnikeera be sumasuwa yese lagituse u beysorosa muhuwayte.
- Dhoome,Awwa,lira beyse bishunchita u bishonchoronnikeera qalam u tishi dhonddena u ayxorosa muhuwayte.

Sumaso Giddaa kaa'utte Kaasita

- Sumaso gidda kaa'ute kaase xiraaze gidda yese kaasi taafo 25 "Uddiko jhiisho e ehe" hine kaase kaasena nayshituse ye Amaaro laape wontita u uloronnike muhuwayte.
- Ani agexxi /toyya bisha wogakawo aba bisha maa'o maa'utesa bishushi kaase u kaaronnikke muhuwayte.Beysose;lira woggka ira maa'o,jhaancila,awaana shawuka maa'o,ddirasha.

Zingale Wogga

- Zingale xhirraaze giddaakka yese zingale taafo 14 gara "ye shayyi'iyaara" pede zingaliyaara go'uttena melaaraa tima wontaka abay maaqennikke erusuwaayte.

(8xo Agguna suma erunxe)

29xo Saaminte

Ye Saaminte Eunxo Osa Makkita

Nayshiti ha erunxxo geediyaaakka:-

- Be gara geejheteeraa modheteera u kakke.(5-Suma wogga)
- Mamakita U zeere/u ohe.(2-Suma wogga)
- Laga laga abakkita gara ato/ zeere galla woluko u garxxe.(3-Suma wogga)
- Saamintte giddaa yese wontitaaraa agunnitaara zeere u danda'e. (4-Sum wogga)
- Asshanana efuttako dana elluse danda'e Dhalita/Kemikaaluita(Chemicals)ulli u ere.(3-Suma wogga)
- Beraakka yese Oyddi woggita(Bono,Bargo,Sils,Gabba)ulli u ere.(4-Suma wogga)
- Peda peda maaddhese abakkita go'uttena be beraaran maaqqe essa Beyese woggaara wolla hangge abakkita hantti /naddhi u beyese. (4-Suma wogga)

Erunxxose Go'e Malita:-

Hasaawwo, Mamakita ohe, addussi ohe, hantana beyse, oycchaara mahoora, zingale. kaassita.

Erunxxuse Go'e Eelita / Meekita:-

Hasaawwo kaarde, mamakita, kaassitan,zingalitan ayttese pissharita, be bisha bisha maaddhese gara modheto beyse bishuncchita, woraqite, irssaase, Keleere, laapphise, GILUE, maqase, FilaasheKaarde, beraakka yese oyddi woggita beyse bishunccho, wontta taagge Kalandere, lotto, peda peda maaddhese ose meekita, kato shonqese go'e meekita, katoy ussaa shonqutte se siiditaaraa kaaseesisitaara, halla, kilo, lisiso, shira shirayssi arxxe meeke, sallundi essana garuso tuubbita, be genni genni ee'a keenge goommitta,manccha saaxhine.

Hasaawwa Wogga

Hasaawwo Kaarde- 8^{xo} Agunnase

Hasaawwose Uqe Oycchita

1. Bishuncchi gara aba abitawa hibeene?
2. Bishuccho be gara geejhete kakke gerita beetaa hibeene? Aba aba mahenawa higara geejhete hikakke?
3. Bishunccho gara SaaminttaaraaAgunnitaaraBeyseAbakkitiAasitawa?
4. Bishunccho Gara BeraaYese OyddiWoggita Beyse Abakkiti YesaaYese?
5. BishunccoGaraWonttanaWonttanaHanttitaBeyseEn'oyYesaaYese?

Ye Mamako Wogga

- Nayshiti Beenna MamakoNaddhi/Meddhi Besumasuwaase Nayshituse Ohorosa Mahuwate.
- Dano Elluse/Wodhe Abakkit Gissha Zeere Mamako Ohuwayte. Ye'e Geede Wolkko Hange Oycena Begxxe U'aakusorosa Mahuwayte.
- Mamako Xhirraaziyyaa YeseMamako Tafao 28Gara "Allaxxhi Sere Hine Mamako Oti Osa Makkitaara Wola Ayttese Oycchita Oycuwayte.Aalli Ciraakani Modhe Woosso Garxxe Bottofitaa.

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

- Sumasome wude kaa'utte kaassiti xhirraaziyaaka yese kaassi taafo 30 "wol muho keenge geejhete" hine kaasse kaassena nayshiti be gara geejhete gissha gaxhorosa mahuwayte.
- "Dafe Kaasse" nayshiti be eeto kaassita be Goshen maaqqa peditaara kaa'orosa mahena uddi badena diccho u suuggusorosa maruwayte.

Hantana Losso Wogga

- **Hantta 1:-** Hantta losso xhirraaziyaakka yese hanta taafo 51gara eyeseenke nayshiti pede pede woggaaka be naddho bishuncchita bidzi goduwaa phikkilena bishunccho pissharo naddhi pede nayshitaara wolkko u arxxorosa mahuwayte.
- **Hantta 2:-** Hantta losso xhirraaziyaakka yese hanta taafo 52gara eyeseenke naquitti yese wontta taagge meeke /KAALENDERE/uqussi egarafa AGUNNITAARAA WONTTITAARA ulli u beysorosa mahuwayte.
- **Hantta 3:-** Beraaka yese oyddi woggiti ussaa bentte agunnita biyaa yella gerita oyccy yoodi sumasuwaase belaggituse u ohorosa mahuwayte.

Bisho Era Wogga

- Bonooraabargoora beyse bishuncchita hasaawwo kaarde garafa beedi denssi besumaso giddaaka zihe gara keddayssi laxxhakkorosa/u oxhorosa/suxhorosa mahuwayte.
- Hasaawwo Kaarde go'utti begayruwaa yese be ere abakkittaafa peda peda bisha maaddhese bishuncchita u denxxorosa mahuwayte.
- Bewordo abakko xharena beese maaddese meddho osa go'utti u denxxorosaara be laggita u beysorosaara mahuwayte.

Sumaso Giddaa kaa'utte Kaasita

- Woggiti be bidzi bidzina an agunnaaka yooneennike bishunccho baacche(DOOMIINO) gara yese bishuncchitaara wola iginxxe kaasse kaassuwayte.
- "Meeke Meeke Kaasse/እዕወቂ እዕወቂ በይወጥ/"sunge kaasse kaassena nayshiti kaxxa miyeme buoroora geedeera bekucche shoheeraa meekitashoheera u lossorosa mahuwayte.
- Suse ayxxe/wodhese danda'e abakkiti gissha dhooringena kaase u kaa'oronnikeeraa u iitete gissha u eroronnike mahuwayte.

Zingale Wogga

- Ye zingale xhiraaze gidda yese zingale taafo 15 gara e yesennikke “Nu gara geejhete nu kappese” hine zingale mati mati u zingalorosa mahena gara geejhete kafe gisha u gaxhorosa muhuwaayte.
- Zingale zhiraze giddaka yese zingale taafo 26 gara “ye BONO WOGGAKA YE BONDORO WOGGAKA”hine zingale zingalsena woggiti gisha u erorosa muhuwaayte.

30^{xo} Saaminte

Ye Saaminte Eunxo Osa Makkita

Nayshiti ha erunxxo geediyakka:-

- Be gara geejheteeraa modheteera u kakke.(5-Suma wogga).
- Pede pede maaddhese zeeriti qino gara ato/zeere galla woluse u garxe.3-suma wogga.
- Shawita lagusena arxa mahena yechha mamakiti gara sekke qacho u mahe.2-suma wogga.
- Wogga giddaka hantute hantita ulli u ere.4-suma wogga.
- Nuunana efuttakko dano olle ddhalita /KEEMIKAALITA/ ulli u ere.3-suma wogga.
- Beraakka yese Oyddi woggita (Bono, Bargo, Sila Gabba) ulli u ere.(4-Suma wogga)
- Peda peda maaddhese agexxi shonga go'unxxe u zeere.(3-Suma wogga)
- Diizo beytita oo'oynne taafita go'uttena bidzi keemo gara shahita esa ebaliyaa beyse bishncche u bishushe.(4-Suma wogg)

Erunxxose Go'e Malita:-

Hasaawwo, Mamakita ohe, addussi ohe, hantana beyse, oycchaara mahoora, zingale. kaassita.

Erunxxuse Go'e Eelita / Meekita:-

Hasaawwo kaarde, mamakita, kaassitan, zingalitan ayttese pissharita, xhuuba saane, saamuna, waaxi jooge, woli gaxona yese bishunchita,Oyiddi Woggita beyse bishuncho/wonta taafo tatosaaate bishuncho, woraqite, Keleere, laapphise, iiriisase, doose, burddi kesese taafo beyta, peda peda maaddhese ose meekita, kato shonqese go'e meekita, katoy ussaa shonquutese siiditaaraa kaaseesisitaara, ddhoringa, halla, kilo, lisiso,shira shirayssi arxxe meeke, sallundi essana garuso tuubbita, begennigenni ee'a keenge goommita, manccha saaxhine.

Hasaawwa Wogga

Hasaawwo Kaarde- 8^{xo} Agunnase

Hasaawwose Uqe Oycchita

1. Bishuncchi gara axiti be ato/zeere galla woluse garxusune beta hi beene?
2. Bishuccho be gara yese bishiti gara kosuwaayte hiyuttakko Aba aba bishunchitawo hi kosane?
3. Bishunccho gara bentte saatiti aba bisha woggawo u beysse? Beysose;diirantu uce wogga,gehunsaafa deduso wogga ,w.b.
4. Bishunccho Gara bentte beraase agunniti aanxhuna? U sunxutichi? Aba aba woggitawo u beysse?

Ye Mamako Wogga

- Mamako xhiraziya yese ,mamako taafo 13 be nuunana u ettakko miiddhese dand'e zeerita eruse mamako sekke mati ususe ohuwaayte.ye geediyakani,wola ayitese oychita oychuwaayte Alli cirakani,moddhe hi mura ingguwaayte.
- Uddi nayshiti woli gaxuwaaka ha esume buro be ericho mamakita beese be ogena sekke qachisiraar shawitani kosiisira u zeeroronnike muhuwaayte.
- Mamako Xhirraaziyya Yese Mamako Tafao 29 Gara“ ZO'E LUKKIWO Hine Mamako ususe ohuwaayte. Yaapani,era osa makkitaarawola aytese oychita oychuwaayte.Alli ciraakani,hi garxe modhe woosoy yeso garxxe Bottofitaa.

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

- Sumasome wude kaa'utte kaassiti xhirraaziyaaka yese kaassi taafo 30 “wola ayttese geejhete ” hine kaasse kaassena nayshiti kuchhe sho'uttena be geejhete kafe u losorsa muhuwayte.
- “Dafe Kaasse” nayshiti be eeto kaassita be Goshen maaqqa peditaara kaa'orosa mahena uddi badena diccho u suuggusorosa maruwayte.

Hantana Losso Wogga

- **Hantta 1:-** Hantta losso xhirraaziyaakka yese hanta taafo 53gara eyeseenke nayshiti miyo woggaka kuxutte uso e worgguse gara moddhete wogita(BEYSOSE;kaxa miyeme burora geedera kuche shoutte,essa nu muune meekita shohe w.b hantita) u losorosa maruwayte.
- **Hantta 2:-** Beraaka yese oyddi woggiti agexxi shongga aytese bishunchita FLAASHE KAARDITUNA go'uttena seke hanke jhin'l woli gaxo kafussi ushushorosa mahuwayte.
- **Hantta 3:-** wootti aqe geeriti beraaka yese oyiddi woggitaaka aba aba hantita u hantennikke biya yella gerita oyci u yoworosaara sumasuwa yese be laggituse u ohorosa mahuwaayte. (Beysose;BARIGGO-WOOTA WOOTE).

Bisho Era Wogga

- Saate bishubche kellerena denxena saate gisha aba e maaqennike u hasaworosa mahuwaayte.
- Bisho era xhiraaze gidda yese bishop era taafo 19 taafita go'uttena bishunchita u bishunchoronnikke mahuwayte.

Sumaso Giddaa kaa'utte Kaasita

- Be sumasuwa kaa'utte kaasi xhiraaziya yese kaasi taafo 26 gara yesesa denxo mati be ere mamakita xharddi ye uso bishe axitunkke beese u baliya maaddhi u hanttoronnikke mahuwaayte.
- Beraaka yese woggita kaacho mati naquttese dhooringita bishese/pazzilita/ wola u muhusoronnikke mahuwaayte.

Zingale Wogga

- Ye zingale xhiraaze gidda yese zingale taafo 26 "BONONA LADOSSO" hine zingale mati mati u zingalorosa mahena pede pede woggaka yese toyya go'ita shonggtu u addusorosa mahuwaayte.
- Zingale xhiraze giddaka yese zingale taafo 7 gara "KUCHE SHOHUTTEY YEYIDIKKO" hine zingale zingalsena be gara moddhete kasu u suugsorosa mahuwaayte..

31^{xo} Saaminte

Ye Saaminte Eruunxi Osa Makkita

Nayshiti ha erunxxo geediyaka:-

- Be gara geejheteera modheteera u kakke.(2-Sumawogga)
- Na'untten maaqqe bushuntte,yeydiwo assi gara diccho artteni u adduse.(3-Suma wogga)
- Shawweeraa artunxxaara koseno buro yeccha mamakita ukilloonxxe.(3-Suma wogga)
- Medduwaakka bekeenge diizo osa go'utti peda peda bisha maaqe diizita e worguseenkke udiize.(2-Suma wogga)
- Wogga giddaa hanttute hantita ulli u gade.(4-Suma wogga)
- Worguse dhalita worgusuwa dhalitukkofa ulli u ere.(3-Suma wogga)
- Peda peda maaddhese agexxi shongiti go'usse u zere.(3-Suma wogga)
- Agexxi shonga arttey oone jheete/dano addussi u ohe.(1-Suma wogga)
- Diizo beytita oo'oynne taafita go'uttena bidzi keemo gara shahita beyse bishunccho u denxxe.(2-Suma wogga)
- Diraamaakaaraa esa bissheshe en'ittaaka benttena shaho u eke.(2-Suma woggaa)

Erunxxose Go'e Malita:-

Hasaawwo, Mamakita ohe, addussi ohe, hantana beyse, oycchaara mahoora, zingale. kaassita.

Erunxxuse Go'e Eelita / Meekita:-

Hasaawwo kaarde, mamakita, kaassitan, zingalitan ayttese pissharita, mancha, saha, pede pede agexe birdesa beyse filashe,kaarde posteere, diizo beiyta pazzile, woraqite, Keleere, laapphise, iiriisase, doose, burddi kesese taafyo beyta ,peda peda maaddhese ose meekita, kato shongese go'e meekita, katoy ussaa shonquttese siiditaaraa kaaseesisitaara, ddhoringa, halla, kilo, lisiso, shira shirayssi arxxe meeke, sallundi essana garuso tuubbita, begenni genni ee'a keenge goommita, manccha saaxhine.

Hasaawwa Wogga

Hasaawwo Kaarde- 8^{xo} Agunnase

Hasaawwose Uqe Oycchita

1. Bishuncchi gara hi beene axitaara keemitarayu wontto meddho hiyoy(busho/na'e,ddhalito/kormaw.b hidi ohese dand'a hi danda'e? a'usitawa na'eera bushoora axuntte keengesa?
2. Bishuccho be gara yese nayshitaara aba genni orje axitaarawo beya hi yese? Wayssiwa hi ullo?
3. Bishunccho gara ketiyaaka,wonttana,qamana hantutte hantita ule danda'aa hi danda'e? ha'usitin aba abitaawa?
4. Bishunccho Gara bentte modhe agexxi iittessako abawo meddhuttesa hinumba e bishe? Beysose:-lray baadako/dheedako?

Ye Mamako Wogga

- Googe/kib/ hantti u uuttorosa mahena be bidzi bidzuna denddi be mamako u zeerorosa mahena be Maxo mamako bisshana adduse era osa u suugusorosa uso lossusuwaayte.
- Ye mamko xhiraaze gidda yese mamako taafo 22 woggititaara agunnitaara zeere mamako ususe hi oto geede esaara wolla aytese oycena u hasswwororsa mahuwayte. Aaliciraakani hi modhe mura oo'oyne maxo inge bottofita.

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

- Bebishana bishana yese keemiti xheyssaara bunaycen maaqqe nayaxhe kato bisshussi kessena/ siisena/ kasse be sumaso laggituseu uqussorosa mahena laga bisa dichaara asanxete maacete shati u erorosa maruwayte.
- “Dafe Kaasse” nayshiti be eeto kaassita be Goshen maaqqe peditaara kaa'orosa mahena uddi badena diccho u suuggusorosa maruwayte.

Hantana Losso Wogga

- **Hantta 1:-** Gardasaara buro gara hantute hantita oyche oycena u mahorosa mahena wogga addusesita u go'utoronnike mahuwayte. BEYSOSE;zine ha woggaka ami hantiya hi yecha? Yoone beraka ami hi hantte?
- **Hantta 2:-** TOYYA /AGEXXI/ birduttna meddhutte laga jheetiti (xhore, wuliqa, kaxa ddheebe, goodo, haybo, filaashenara postere bishunchita uqusena ye filaash kaardenaara posteerena aytese bishunchita FLAASHE KAARDITUNA wolkko oodi u iginxoronnike mahena u bidzi bidzi gara u hasawoorosaara u eroronnike mahuwayte.
- **Hantta 3:-** pede pede toyxa/agexxi go'ita biya yella gerita oyci u yoworonnike mahena be sumasuwa yese be laggituse u hasaworonnike mahuwaayte. Ha 'esi assi kaxiti u m'uroronikkeko e go;e.
- **Hantta 4:-** Bidunxo keelame buro yese erunxi zawa/kindergarten/u suusi maso diraamita naqena u losorosa mahuwaayte. (beysose; Nayssi giddha kabbe,erunxi go;oora worgguseera bishesa.

Bisho Era Wogga

- Bisho era xhiraaze gidda yese bisho era taafo 20"erciyaarai naayshitara hine zeere qino gara uddhese hantita hantusena be meddho era osa u suugusorosa mahuwaayte.
- Bisho era xhiraaze gidda yese bisho era taafo 21"ye tofeyo dicho mamakko hine zeere qino gara uddhese hantita hantusena be meddho era osa u suugusorosa mahuwaayte.
- Bisho era xhiraaziya yese kaasi taafo 19 gara yesesa denxo mati taafita go'utti bishunchita u bishorokke maruwaayte.Beysose;8 taafo go'uttena keemiti bishunche,3 taafo go'uttena washe,1 taafo go'uttena siiddhe.e.

Sumaso Giddaa kaa'utte Kaasita

- *Worgusuwa ddhale efuttesunna meddhutte dano wogga wayssi be garafa u ooxe ogita diraamana u adusorosa;Beysose;dano woggaka silkke giiruse,dano woggase ye xheygutte axxi sunxaara godoora ingge,w.b..*
- *Sumasuwaaka kaa;utte kaassi xhiraaze giddaaka yese kaassi taafo 26 be ere mamakita xhardi kaa'xita xhardi ye mamako kaasuna u beysorosa mahuwayte.*
- Diizo beytita wola muhusena nayshiti kaasi bishana diizo beytituna laga peda peda katitanaara zeere uititunaara u naqoronnike yaapani u diizoronnike mahuwaayte.

Zingale Wogga

- Masala zingalita zingalsena masala woggay elosa u gaxhorosa mahuwayte. Beysose:Piirey piirdose kille Beray berdose, modhe yelutte wonat,....
- Zingale xhiraaze giddaaka yese zingali taafo 15 nu geejhete kafine hine zingale zingalsena be kita geejhetiyaara modhetiyaara kafe u aggadhorosa mahuyate.
- Zingale xhiraze giddaka yese zingale taafo 27 gara “ HABALE HI MADDO ” hine bidzunxo era keelameburo yese erunxi suusi zingale zingalisena mati mati u losorossa mahueaayte.

32^{xo} Saaminte

Ye Saamintese Eruunxi Osa Makkita

Nayshiti ha erunxxo geediyaka:-

- Na'unten maaqqe bushuntte, yeysiwo assi gara diccho artteni u adduse.(3-Suma wogga).5-suma wogga.
- Meddhutiya yese be diizo era osa dand'o go;uttena /pede pede /diizuttesesita laga bishase u diize.5-suma wogga.
- Woggana hantute hantita u ule.4-suma wogga.
- Worguse dhalita worgusuwaa dhalitukkofa ulli u ere.(3-Suma wogga)
- Agexxi shonga arttey oone jheete/dano addussi u ohe.(1Suma wogga)
- Diraamaakaaraa esa bissheshe en'ittaaka benttena shaho u eke.(2-Suma wogga)

Erunxxose Go'e Malita:-

Hasaawwo, Mamakita ohe, addussi ohe, hantana beyse, oycchaara mahoora, zingale. kaassita.

Erunxxuse Go'e Eelita / Meekita:-

Hasaawwo kaarde, mamakita, kaassitan, zingalitan ayttese pissharita, baalde, joogewaaxe, pede pede agexe birdesa beyse filashe, kaarde posteere,diizo beiyta pazzile, woraqite, Keleere, laapphise, iiriisase, doose, burddi kesese taafo beyta, peda peda maaddhese ose meekita,kato shonqese go'e meekita, katoy ussaa shonquttese siiditaaraa kaaseesisitaara, ddhoringa,halla,kilo,lisiso,shira shirayssi arxxe meeke, sallundi essana garuso tuubbita, begenni genni ee'a keenge goommita, manccha saaxhine.

Hasaawwa Wogga

Hasaawwo Kaarde- 8^{xo} Agunnase

Hasaawwose Uqe Oycchita

1. Bishuncchi gara hi beene bunayciti aba bisha maa'itawo maaddhi u yese? Naa'axechi?
2. Bishuccho gara Iraara Awaara agunnituk?ye usini aba abaawa?
3. Bishunccho gara bentte moddhe/wola efese dand'e agexi/toyyay birddutako abawo meddhutese dand'esa?

Ye Mamako Wogga

- Nayshyiti goodi woli kuche aytti be utto geede ye ussafa bidzo bidzo hidi denddi be mamako u zeroronnike mahena be maxitani mamako bishana u adduse u dand'e era osa u suugusorosa losusuwaayte.

Sumasome Wude Kaa'utte Kaassita

- Sumasome wude kaa'utte kaassiti xhirraaziyaaka yese kaassi taafo 31 “YE MASALA WONTTA” hine kaasse kaassena nayshiti masala wontte hantute hantitaara e worgussesara wogana hantute hantitani u uloronnike mahuwayte.
- “Dafe Kaasse” nayshiti be eeto kaassita be Goshen maaqqa peditaara kaa'orosa mahena uddi badena diccho u suuggusorosa maruwayte.

Hantana Losso Wogga

- **Hantta 1:-** HAKIMITA xheygena nayshituse ddhaliti go'oora miiddhara u eroronnike mahuwayite.
- **Hantta 2:-** Nayshitybe yeluto wontta, agunnaara beraara biya yella gerity garafa oyci u diizoronnike mahena be sumasuwa yese be laggituseu zeeroronnike maruwaayte.
- **Hantta 3:-** Toyxa/agexxi / birddutna dendase meddhutte laga jheetiti (xori, wulqay/ shilley, kaxa ddheebey, hariggey, goodoy/ba'oy, haybbo) kaardenaara posterena bishunchiya uqusena ye filashe kaardde bishunchitanipooste gara yese bishunchiyaara

wolla u iginxorosa mahena ye e bidzi bidzi gara u hasaaworosara u eroronnike muhuwaayte.

- **Hantta 4:-** Bidunxo keelame buro yese erunxi zawa /pre-school/ u suusi maso diraamita naqena u losorosa muhuwaayte.(beysose; Nayssi giddha kabbe, erunxi go;oora worgguseera bishesa.

Bisho Era Wogga

- Bisho era xhiraaze gidda yese bisho era taafo 20"erciyaarai naayshitara hidinaquuttese zeere qino garahantute hantita hantusena abkkita meddhese u dand'e meddho era osa u suugusorosa maruwaayte.
- Worgusuwa ddhale efuttesunana meddhutte dano wogga wayssi be garafa u ooxe ogita diraamana u adusorosa; Beysose; dano woggaka silkke giiruse, dano woggase ye xheygutte axxi sunxaara godoora ingge,w.b

Sumaso Giddaa kaa'utte Kaasita

- Be sumasuwa kaa'utte kaa'utte xhiraaziya yese kaasi taafo 26 gara yesesa denxo mati be erye usitawo bisshi u baliya bese maaddhi mamakita u hantoronnike maruwayte.
- "Diizo beyitita wola muhuse" hine kaase kaasena nayshiti diizo beytituna pede pede katitaara zeere utititaara u hantoronnikeera u diizoronnikee muhuwaayte.

Zingale Wogga

- Ye zingale xhiraaze gidda yese zingale taafo 27 "Habaile ni/hi maddo! Hine bidzunxo era keelame buro yese erunxi zawa sussi zingale mati mati u zingalorosa mahena losusoroniye mati be sumaso yese be laggituseera be erusaxuse u uqusoronnike muhuwaayte.
- Zingale zhiraze giddaka yese zingale taafo 23 gara "pettetto" hine nayshiti woga kaase ye nayshita lam'e wolla u kaaronnikke shati bidzunxo baey "hoya hoye" hisune se lakko baadey assi "ho" hisina eforonnikke mahena buruwaapa ayiti aliso aalo u kaaoronnikke mahe.
- Zingale zhiraze giddaka yese zingale taafo 28 gara "KUUCLU/ aachuntte kaasse" "hine zingale burona zingali siise.ye geediyaka nayshiti beese u zingaloronnikiyaara shawukka oxi zingale eelitunaara be kuche bakkuna wola ayissi en'ei u zingaloronnike mahe.

Atocaco

- ቴምህርት ማኑስቴር (2006 ዓ.ም):: የኢ-ከፍል ቴምህርት ጥርጋዬም መሆኑ ቴምህርት:: አዲስ አበባ
- ቴምህርት ማኑስቴር (2006 ዓ.ም):: የተፈጻሚ የተምህርት በት አገልግሎት የመምህር መምረች:: አዲስ አበባ
- ቴምህርት ማኑስቴር (2005 ዓ.ም):: የሁኔን ለሁኔን ቴምህርት ጥርጋዬም የአመታች መምረች:: አዲስ አበባ
- ፈዕቶ ተስፋ (2000 ዓ.ም):: የቅድሙ-መዲብና ማዋታ የመሆኑ ማንማሪ:: አዲስ አበባ
- ስሽ ከ ችልድሩን (2007 ዓ.ም):: የቅድሙ-ንብብ እና የቅድሙ-ሻውኑ ስለት ቴምህርት ማዋታ ታሪክ:: አዲስ አበባ

Kille zeere gura aytese katita

- Looto** ▶ Nayisshti shifutti burdes taafiti maro kulle gara yes katita wola iginxena u kaae kaassi bisshako.
- Staatles** ▶ Aafe keenguwasti essunna diize BRAILE diizose go'e nuunaka bira keenge essuns diizose /wulusese go'esako.
- Braaile** ▶ Aafe keenguwasti essunna diizese go'utese e woriguse woraqite bisshako.
- Tangiraame** ▶ Naysshti, pede pede zeeriti garafa hantuta pede pede bisha keenge qirxheera genno keenge shifitita wola muhusena br bishana bisshana yese eelita oyine qirxhita e hanttuteseitaara jieoometre zeere maxittaara essuns u ere miijheko.
- Taaflo Doomino** ▶ Taafloora lagete zeere gura maxxo shawuka taafona eruusese mare eelokko.
- Goddita** ▶ Plaastikkiyappa, mixxukafaara esa bisshesesaafara oddhe wula keenge hichacho giddha shuchti bisshana hantuteseera naysshti kirre gawa shuushi aafesaara kuchesaara wolikko u hantte habtta u suugusorosa mare eelitakko,
- Dhooringita/
puzzelitita/** ▶ Thiddhussi beeso zeere oyicesaara naysshti shifutti gittese bisshunchita wola muhusena bidzi bissha bisshunche hanttese mare kaassi bisshako.
- Plaasttiine** ▶ Meddhona uriqqa baliyaaka naysshti essuna kaa'e Faabirika/ Axi eddho uriqqako.

KOSO ZEERITA AYITTESE-1

“O”- Sumasoe Erunxi Prograame woriguse Maro Eelita

Aagadho

Ha erunxuse marese dand'e maro eeliti ha erunxeera eruso hamo ukkenaara wooma e keengennikyaara e hamorosa mahesako. Erusaxi durkko pissharuwaka e bidzi bidzi saamintyia go'ese dand'e mar eeliase beyisse zeeriti woli-gaxuwaaka uttiyko u yes. Ha maro eeliti, erusaxituse essuna u qaaddhusorosa oge beyiseese uquwaaye baaka hade erusaxukke wontta iqqideke koseesen i maaqe eersese assiwo be gayirokke sekke geeshi hanta gara go'o e inggoronniye peyisshesuko e dand'e.

Ha erunxuse marese dand'e maro eeliti, "O"sumaso Erusaxe durkko pissharuwaaka phikkilutti u yesune Erunxi-zawiti be era osa aalo naddhi u go'uttornikeera naqese be dand'uwsa assi mijihena woondi go'utte u dand'orosa erunxi-waro eeliti bisshaara bidzi erunxi zawa gidda yes e worigguse eelita e woriggusennike beyise laga gaxoko naquttesa.

Taaf	Erunxuse go'e maro eeliti sunxe	U makkoy	U lagete
1.	Halla	taafona	1
2.	Kiilo	taafona	1
3.	Lisiso	taafona	1
4.	Shira shira hine qangga	taafona	1
5.	Ssana sallunddi garuso tuubo	taafona	1
6.	Jhaade	taafona	1
7.	Be genno genno maaddhi keenge Goomita	taafona	5
8.	Mancha/Siise/ saaxhine	taafona	2
9.	8 Hassawo Kaardita	taafona	8*6=48
10.	2 pissharita(Erusaxe Durkkesara 6 xhiraazzitaara)	taafona	2*2=4
11.	Axi gara shahita beyse bisshunche	taafona	3
12.	1-20 aalo yes Taaf tato	taafona	5
13.	Taaf Looto	Phikkilona	5
14.	Pede pede taautte (qorikkita,goddita,w.b)	Phikkilona	10
15.	Bim'allishita	taafona	15
16.	Pede pede siiso adduse bisshunchita/chartita/	taafona	4
17.	Dhondena ayixuso pede pede bisshunchita (Tossitaara Kaxa aafitaara/firafire/ w.b)	taafona	10
18.	U gayiruwa bentte maro axuse ingge kaatibeeriti bisshunchita	taafona	2
19.	Taaf Doomino	Phikkilona	10

Taafو	Erunkuse go'e maro eeliti sunxe	U makkoy	U lagete
20.	Shifutti burdiyese Diizo beyitita /Flashe-kaardita	Phikkilona	10
21.	Shifutti burdiyese Taafita /Flashe-kaardita	Phikkilona	10
22.	Be bishana bishana yese Ee'a keenge gichita	Phikkilona	10
23.	Bidzi zawa Geriti Bisshunche	taafona	4
24.	Gara miiddha/pacete/ keengeesiti be wontana wontana yese hantita u hantusune uso mare laga eelita beyise bisshunche	taafona	3
25.	Pde pede zawa keemiti bisshunchita	taafona	3
26.	Pede pede wora yese Bo'ita beyse bisshunchita	taafona	3
27.	Bidzi zawa geriti hantita u hantusne beysesse bisshunchita	taafona	4
28.	Burituukanita	taafona	10
29.	Loomita	taafona	10
30.	Santtaara Birre nootitaara	Phikkilona	5
31.	Esunna Dongguso Gane	taafona	10
32.	Maqase	taafona	10
33.	Be bisha bisha yese qalamita ayitese lirisaasita	Darizanena	12
34.	Waaxi Qalame	Darizanena	12
35.	Giddha Buruushita	Phikkilona	24
36.	Be bishana bishana yese oxxi zingale eelita (Uie/ Dinbba/,Shaashata,Marakaasha,oxxi kallo)	Phikkilona	1
37.	Kato essaka shonqusoo Teepe	taafona	1
38.	Zingaley essa shonquttese siidita	taafonataafona	10
39.	Zingale kaasesita/Teepe,	taafona	1
40.	Tangraame.	taafona	10
41.	Be bishana bishana yese jhioometre eelita	Phikkilona	5
42.	Pede pede gennita keenge eelita	Phikkilona	3
43.	Pede pede dhooringita /puzelita/	Phikkilona	5
44.	Diizo beyta puzelita	Phikkilona	5
45.	Pede pede woggita beyse dhooringita/puzelita/	taafona	5
46.	Dhonquttese uriqita/plaastine/	taafona	5
47.	Be bishana bishana yese qalamita keenge woraqitita	Destana	10
48.	Diizo beytita	Taafona	5

Taafو	Erunxuse go'e maro eeliti sunxe	U makkoy	U lagete
49.	Gaaresuna hanttuse diizo saleedita	Phikkilona	1
50.	Naquttese diizita	Phikkilona	1
51.	Gane	Meetrena	100
52.	Xhuuba saane	Taafona	5
53.	Nayshiti kola	Kiilona	5
54.	Burddi guttese maa'ita	Meetrena	10
55.	Be bishana bishana yese qoriqorityy ooyine plaastike kawaarita	Phikkilona	10
56.	Mancha	Kiilona	4
57.	Qaaye kaxa bishita	Kiilona	4
58.	Doose	Riimena	2
59.	Karitoone	Taafona	10
60.	Waaxe ayikke plaastike	taafona	5
61.	Kole qanga	taafona	2
62.	Laapise	taafona	50
63.	Fliipe chaarte	Taafona	4
64.	Gaazeexha/pissharta	taafona	20
65.	Biiye	Phikkilona	1
66.	Plaastikke Xharimusita	Taafona	20
67.	Gaggo diiche hiriga/Buruushe	taafona	5
68.	Traafike Gulle	taafona	5
69.	Laga Danita beyse poosterita	taafonataafona	5
70.	Kofa	Taafona	5
71.	Gane kirre	Taafona	1
72.	Gidda masimeryia	Taafona	10
73.	Pitesa	Taafona	5
74.	Eletryke /paaqe/ gane	Meetrena	5
75.	Kibrite kopha	Taafona	10
76.	Be bishana bishana yese kaxa beysse bisshunche	Taafona	3
77.	Wontana wontana hanttute hanttita beysse bisshunchita	Taafona	3
78.	Kalaandere	Taafona	5

Taaf	Erunkuse go'e maro eeliti sunxe	U makkoy	U lagete
79.	Keexi-geede tofutte tosse	Taafona	5
80.	Toffutese tossita essuna shodusu eelo	Taafona	5
81.	Burona maro e worguseesuse kume saaxhine eelita	Taafona	5
82.	Dhalita beysse bisshunchiti poostere	Taafona	4
83.	Oyiddi woggita beyse bisshunche	Taafona	4
84.	Pede pede axi-gara geejhete beyse bisshunchita	Taafona	4
85.	Saamuna	Taafona	20
86.	Waaxi-jooge	Taafona	5
87.	Woli-suxiya yese bisshunchita	Taafona	5
88.	Saate bisshunche	Taafona	5
89.	Pede pede toyya biridusesa beyisse poostere	Taafona	4
90.	Badlde	Taafona	5

"O"-SUMASO ERUNXI PIROGIRAAME ERUSAXE DURKESA

ISBN: 978-99944-2-872-4

Toophiya federaale Demoraase Repobiliike
Erunxi Ministeere

Ommixo Ommiti, Woiliti Erunxi
Beero

Wooma: 90.00